

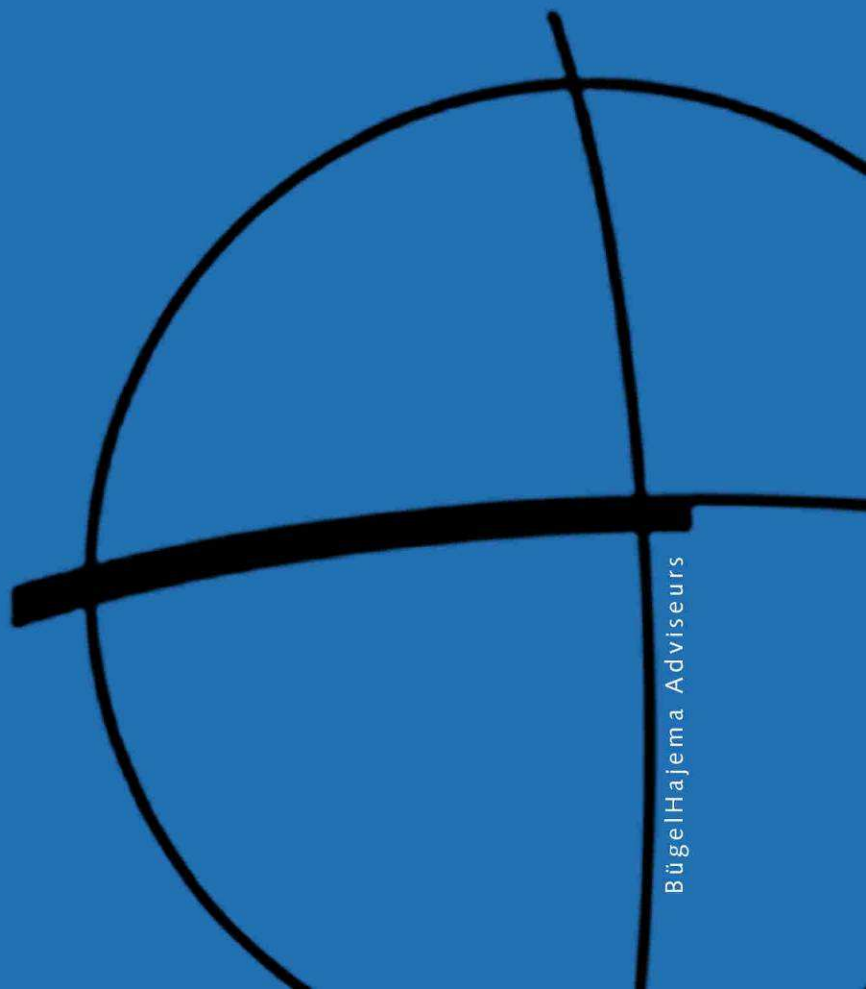
Bestemmingsplan Buitengebied Oss - 2010

Bijlage 3 - Gebiedsbeschrijving

ideeën voor een plek

Gebiedsbeschrijving bestemmingsplan
Buitengebied

BügelHajema Adviseurs

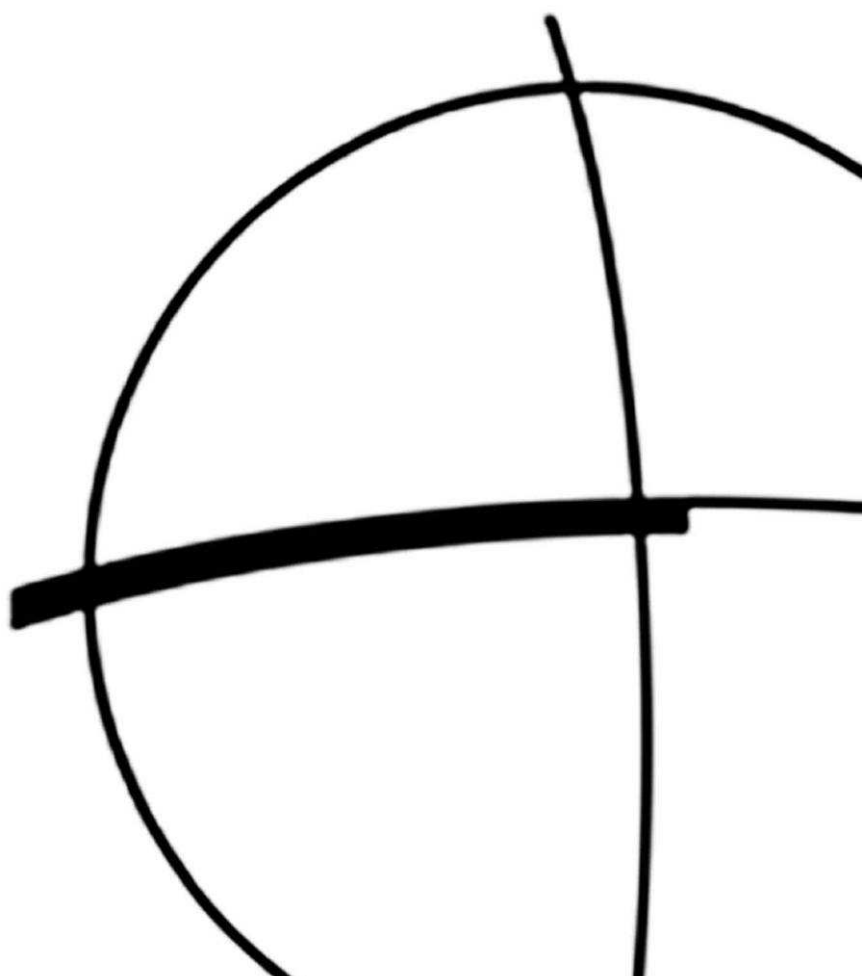
Gebiedsbeschrijving bestemmingsplan
Buitengebied

Inhoud:

Gebiedsbeschrijving

23 juli 2008

Projectnummer 188.00.01.20.02

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding en doel van Gebiedsbeschrijving	7
1.2	De begrenzing van het plangebied	9
1.3	Gebiedsbeschrijving	10
1.4	Werkwijze en status van de Gebiedsbeschrijving	11
2	Beleidskader	13
2.1	Rijksbeleid	13
2.1.1	Nota Ruimte	13
2.1.2	Vierde Nota waterhuishouding	14
2.1.3	Europese Kaderrichtlijn Water	15
2.1.4	Watertoets	16
2.1.5	Nationaal Milieubeleidsplan	17
2.1.6	Natuur voor mensen, mensen voor natuur	18
2.1.7	Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur	18
2.1.8	Belvédère	21
2.1.9	Nota Mobiliteit	21
2.1.10	Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening	22
2.2	Provinciaal beleid	22
2.2.1	Interim-Structuurvisie	22
2.2.2	Natuur- en landschapsoffensief Brabant, Beleidsnota natuur en landschap in Noord-Brabant 2002 - 2012	33
2.2.3	Beleidsnota Buitengebied in ontwikkeling (2004)	33
2.2.4	Actieplan Aanscherping Duurzaam Toerisme en Recreatie 2006-2007	35
2.3	Regionaal beleid	36
2.3.1	Reconstructieplan/Milieueffectrapport Maas en Meierij	36
2.4	Gemeentelijk beleid	41
2.4.1	Oss op weg naar 2020 (2006)	41
2.4.2	Oss 2020 Structuurvisie (2006)	43
2.4.3	Nota landschapsbeleid	47
2.4.4	Beleidsnota Duurzaamheid	47
2.4.5	Economisch Beleidsplan Gemeente Oss 2001-2005	48
2.4.6	Natuur- en landschapsvisie Oss Uitvoeringsprogramma 2005	48
2.4.7	Verbonden aan de Maas, Beleidsnota toerisme en recreatie gemeente Oss en Lith 2006	50
2.4.8	Uitvoeringsprogramma Herperduin 2005	53

2.4.9	Visie EVZ Erfdijk & Munsche Wetering (2006)	53
2.4.10	Waterplan	53
2.4.11	Gemeentelijk rioleringsplan Oss 2004 tot en met 2010	55
2.4.12	Erfgoedplan	55
3	Beschrijving bestaande situatie	57
3.1	Inleiding	57
3.2	Landschap en cultuurhistorie	57
3.2.1	De ondergrond	57
3.2.2	Cultuurhistorie	60
3.2.3	Het huidige landschap	67
3.2.4	Ontwikkelingen	72
3.3	Natuur	73
3.3.1	Inleiding	73
3.3.2	Dekzandrug en dekzandrond	74
3.3.3	Komgrond	75
3.3.4	Oeverwallen	76
3.3.5	Uiterwaarden van de Maas	76
3.3.6	Soortbescherming en gebiedsbescherming	77
3.3.7	Ontwikkelingen	79
3.4	Water	82
3.4.1	Inleiding	82
3.4.2	Stroomgebieden, waterhuishouding en watersysteem	83
3.4.3	Grond- en oppervlaktewater	84
3.4.4	Waterkwantiteit/wateroverlast	86
3.4.5	Natte natuur en landschap	87
3.4.6	Schoon water voor gebruik	88
3.4.7	Overige aspecten	89
3.5	Landbouw	91
3.5.1	Beschrijving en analyse huidige situatie	91
3.5.2	Sterke en zwakke punten landbouw	96
3.5.3	Ontwikkelingen en kansen landbouw in plangebied	98
3.6	Niet-agrarische bedrijvigheid	101
3.6.1	Beschrijving en analyse huidige situatie	101
3.6.2	Ontwikkelingen	104
3.7	Wonen	106
3.7.1	Beschrijving en analyse huidige situatie	106
3.7.2	Ontwikkelingen	109
3.8	Verblijfs- en dagrecreatie	111
3.8.1	Beschrijving en analyse huidige situatie dagrecreatie	111
3.8.2	Ontwikkelingen	112
3.9	Maatschappelijke voorzieningen	113
3.9.1	Beschrijving en analyse huidige situatie	113

3.9.2 Ontwikkelingen	114
3.10 Infrastructuur	114
3.10.1 Beschrijving en analyse huidige situatie	114
3.10.2 Ontwikkelingen	118
3.11 Milieu	119
3.11.1 Inleiding	119
3.11.2 Beschrijving, analyse en ontwikkelingen	119

Bijlagen

Inleiding

Aanleiding en doel van Gebiedsbeschrijving ^{1.1}

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oss heeft besloten tot een integrale herziening van het bestemmingsplan Buitengebied.

BESLUIT TOT HERZIENING
BESTEMMINGSPLAN BUITENGE-
BIED

Het college heeft in zijn collegeprogramma als speerpunt van beleid het buitengebied opgenomen. Het college vindt het van belang om de belangrijke functies landbouw, recreatie, landschap en natuur in onderlinge samenhang te bezien en ontwikkelingsmogelijkheden te bieden. Voorts stelt het college zich ten doel een samenhangend buitengebiedbeleid te ontwikkelen. Het college beoogt met dit beleid:

- de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen en te versterken;
- de sociaaleconomische omstandigheden te verbeteren;
- nieuwe economische dragers voor het buitengebied te ontwikkelen;
- de leefbaarheid te verbeteren.

De integrale herziening van het bestemmingsplan buitengebied dient een antwoord te geven op de te verwachten dynamiek in het buitengebied.

De gemeente Oss stelt in het Plan van Aanpak Integrale herziening bestemmingsplan buitengebied (mei 2006), dat er verschillende aanleidingen zijn om de geldende bestemmingsplannen te herzien.

PROBLEEMSTELLING

Zo is het noodzakelijk om onderdelen van huidige bestemmingsplannen Buitengebied, waaraan goedkeuring is onthouden door Gedeputeerde Staten, te herzien. Daarnaast loopt de systematiek van de huidige plannen voor de voormalige gemeenten Oss en Ravenstein teveel uiteen, waardoor een uniforme regeling ontbreekt. Verder zijn de geldende plannen onvoldoende toegerust om een goed antwoord te geven op de hedendaagse problemen in het plangebied. De veranderingen in het buitengebied vragen om een ander, meer actueel ruimtelijk kader, zo blijkt uit het Reconstructieplan Maas en Meierij, de Interim-Structuurvisie en de Paraplunota van de provincie Noord-Brabant (op een klein aantal wijzigingen na komen beide plannen overeen met het voormalig streekplan 2002) en de Nota Ruimte van het rijk.

Het gaat om de volgende ontwikkelingen:

- uitbraken van ziekten, zoals varkenspest, mond- en klauwzeer, vogelpest. Deze hebben grote gevolgen gehad voor de agrarische sector;

- milieuproblemen, zoals geurhinder, externe veiligheid, luchtkwaliteit, versnippering, verdroging. Zij zijn niet uitsluitend op te lossen via de milieuregelgeving, maar de oplossingen dienen te worden ondersteund door het ruimtelijk beleid;
- veel agrarische ondernemers hebben de afgelopen jaren besloten te stoppen met het agrarisch bedrijf. Voor hen is het van belang te weten wat de toekomst van hun bedrijfsgebouwen kan zijn.
- de ondernemers die hun bedrijfsactiviteiten wensen voort te zetten, hebben behoefte aan een duidelijk planologisch beleid, waardoor in samenhang met de voor hen geldende milieuregels, rechtszekerheid ontstaat over de ruimtelijke mogelijkheden van hun bedrijf;
- in samenhang met het stoppen van agrarische bedrijven en met de aanpassing van de bedrijfsvoering van de blijvende agrarische bedrijven, is er sprake van overtollige bebouwing. In verband met de behoefte om de kwaliteit van het landschap te verbeteren, is het noodzakelijk om planologisch instrumentarium te ontwikkelen, waarmee kan worden bevorderd dat deze overtollige bebouwing op termijn uit het landschap verdwijnt;
- naast de specifieke regionale problemen speelt ook de doorwerking van rijks- en provinciaal beleid met betrekking tot de bescherming van natuur- en landschapswaarden. De kracht van de gemeente ligt in het beschermen van natuur en landschap en in de mogelijkheden tot verdere ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden. Landschappelijke en ecologische waarden zijn de groene onderlegger (harde randvoorwaarden) bij de verdere ontwikkeling van de gemeente. In dat verband is het noodzakelijk om het beleid voor de ecologische infrastructuur en ander beleid gericht op handhaving en versterking van natuur- en landschapswaarden, bestemmingsplantechnisch te vertalen.

Al deze problemen tezamen wordt wel de 'gestapelde problematiek' genoemd. Om deze problemen op een samenhangende manier aan te pakken, heeft het Rijk na de varkenspestepidemie van 1997 de Reconstructiewet Concentratiegebieden opgesteld. De wet, die in april 2002 van kracht is geworden, geldt onder andere voor de concentratiegebieden in Zuid-Nederland. Het gebied Maas & Meierij maakt deel uit van het zuidelijk concentratiegebied. In het kader van de Reconstructiewet zijn provincies verplicht reconstructieplannen op te stellen. Om deze reden is voor de Maas & Meierij een Reconstructieplan opgesteld.

De Reconstructiewet is in de steigers gezet, om naar aanleiding van de varkenspestuitbraak in 1997 een oplossing te bieden voor de problemen in deze sector. Geleidelijk aan is de Reconstructiewet echter uitgegroeid tot een wet die complete herinrichting van het gebied regelt om de verschillende problemen (de 'gestapelde problematiek') integraal aan te pakken.

De reconstructie moet een goede ruimtelijke structuur bevorderen voor landbouw, natuur, bos, landschap, recreatie, water, milieu en infrastructuur. Daarnaast moet de reconstructie het woon-, werk- en leefklimaat en de economische structuur verbeteren. Alle betrokken gemeenten zijn genoodzaakt hun bestemmingsplannen aan te passen aan het beleid voor het Reconstructiegebied.

Het nieuwe bestemmingsplan dient met al deze kaders rekening te houden, alsmede met de ontwikkeling van de stedelijke regio Waalboss en van Maaskant, de aanpassing van de milieuwetgeving van de afgelopen jaren, de Natuur- en landschapsvisie, de Structuurvisie en het Landschapsontwikkelingsplan. Het Landschapsontwikkelingsplan zal samen met de ontwikkelingsvisie een inspraaktraject doorlopen.

Op basis van voornoemde probleemstelling worden de volgende doelstellingen van het project "Actualisering bestemmingsplan Buitengebied" geformuleerd:

- het ontwikkelen van een samenhangende visie en beleid voor de toekomstige ontwikkelingsrichting van het buitengebied: notitie 'Buitengebied in ontwikkeling'.
- het verankeren van dit beleid in een ruimtelijk-juridisch kader voor de functie en het gebruik van gronden en opstallen in het buitengebied op basis van een uitgebreide gebiedsinventarisatie, alle noodzakelijke onderzoeken en een kader dat voldoet aan de volgende criteria:
 - het bestemmingsplan speelt in op de actualiteit en biedt ontwikkelingsmogelijkheden voor de verschillende claims op het buitengebied;
 - het uniforme plan en de plansystematiek waarborgen de rechtsgelijkheid en rechtszekerheid en optimaliseren de handhaafbaarheid;
 - het plan is (digitaal) duidelijk en hanteerbaar.

De begrenzing van het plangebied ^{1,2}

Het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied heeft betrekking op het grondgebied van de gemeente Oss. De kernen Oss, Megen, Ravenstein, Berghem, Macharen, Haren, Neerloon, Overlangel, bedrijventerrein De Bulk, Dienen, Demen, Deursen-Dennenburg, Herpen, Huisseling, Vorstengrafdonk en Vakantiepark Herperduin maken geen deel uit van het plangebied.

Koolwijk, Neerlangel, Keent en de stadsrandzone 'de Zuidelijke Geledingszone Oss' worden wel meegenomen.

BUITENGEBIED EN KERNEN

KAART PLANGEBIED	Op de kaart 'Plangebied' is de exacte begrenzing van het bestemmingsplan Buitengebied weergegeven.
GELDENDE BESTEMMINGS- PLANNEN	De grenzen van het plangebied worden bepaald door: - de grenzen van de geldende bestemmingsplannen voor Oss, Megen, Ravenstein, Berghem, Macharen, Haren, Neerloon, Overlangel, bedrijventerrein De Bulk, Dieden, Demen, Deursen-Dennenburg, Herpen, Huisseling, Vorstengrafdonk en Vakantiepark Herperduin. Momenteel gelden voor het plangebied de volgende bestemmingsplannen: - Buitengebied (voor de oude gemeente Oss en Megen c.a.), vastgesteld 29 januari 1999, gedeeltelijk goedgekeurd 14 september 1999. - Buitengebied 1999 (voor de oude gemeente Ravenstein), vastgesteld 28 september 1999, gedeeltelijk goedgekeurd 9 mei 2000. Voor het overige gelden vele partiële herzieningen en wijzigingsplannen in het plangebied.

Gebiedsbeschrijving ^{1.3}

DE GEBIEDSBESCHRIJVING	Een belangrijke stap tot het opstellen van het bestemmingsplan Buitengebied, is het uitvoeren van een inventarisatie naar de bestaande situatie en het verrichten van onderzoek naar ontwikkelingen in het plangebied. Het is een plicht, ten behoeve van de toekomstige ruimtelijke ordening van het gebied, onderzoek te verrichten naar de bestaande toestand (art. 9, lid 1 Bro 1985). De resultaten van dit onderzoek (inventarisatie en ruimtelijke analyse) zijn verwerkt in deze Gebiedsbeschrijving.
DE INVENTARISATIE	De inventarisatiegegevens zijn verwerkt in een afzonderlijke rapportage (database) met een functiekaart waarop (het gebruik van) de bebouwing is aangegeven. De ruimtelijke analyse betreft een analyse van de inventarisatie en het onderzoek naar knelpunten, mogelijkheden en kansen voor het plangebied. De informatie is thematisch beschreven. De te onderscheiden thema's zijn: landschap, cultuurhistorie en archeologie; - natuur; - water; - landbouw; - niet-agrarische bedrijvigheid; - wonen; - recreatie; - maatschappelijke voorzieningen;

- infrastructuur;
- milieu.

Van elk thema is de feitelijke situatie in het buitengebied beschreven. Voorts is in het document het relevante beleid en de relevante regelgeving opgenomen.

Werkwijze en status van de Gebiedsbeschrijving ^{1.4}

In de periode december 2006 tot en met april 2007 is de feitelijke situatie in het plangebied verkend en is (uitvoerig) onderzoek verricht naar de afzonderlijke aspecten ten behoeve van het ruimtelijk beleid in het buitengebied. Het betreft een grondige en zorgvuldige inventarisatie van bestaande functies, ruimtelijke kwaliteiten en bebouwing, milieuaspecten, maar ook om geldende rechten en afspraken.

De inventarisatie en de ruimtelijke analyse ten behoeve van de Gebiedsbeschrijving zijn in nauwe samenwerking met en onder begeleiding van een ambtelijke projectgroep tot stand gekomen.

Voorts heeft groot aantal instanties met belangen in het buitengebied een brief ontvangen. In de brief is hen gevraagd de gemeente mee te delen met welke van de door hen behartigde belangen in het bestemmingsplan rekening moet worden gehouden. In totaal reageerden acht organisaties. In bijlage II zijn ze genoemd.

De resultaten van deze inventarisatie zijn, voor zover relevant in dit stadium, verwerkt in dit document. De overige aspecten komen in een latere fase aan de orde, als het bestemmingsplan gereed wordt gemaakt.

Op 22 januari 2007 vond met Waterschap Aa en Maas, provincie Noord Brabant, Brabant Water en Rijkswaterstaat een afzonderlijk overleg plaats in het kader van de watertoets. De resultaten van het overleg zijn eveneens in dit document opgenomen.

Omdat het gemeentebestuur veel waarde hecht aan draagvlak is een klankbordgroep, bestaande uit allerlei belangenorganisaties, bij de totstandkoming van dit basisdocument betrokken. De deelnemende organisaties en contactpersonen van de klankbordgroep zijn in bijlage III opgenomen.

In september 2007 is een aantal inloopdagen georganiseerd. De inventarisatierapportage is op deze dagen onder bewoners, gebruikers en betrokken instanties van het plangebied ter informatie en controle uitgezet.

AANPAK INVENTARISATIE
BUITENGEBIED

VOORTOETS INSTANTIES

WATERTOETS

STUURGROEP EN KLANKBORD-
GROEP

INLOOPDAGEN CONTROLE
INVENTARISATIE

Verschillende eigenaren, bewoners en gebruikers hebben van deze mogelijkheid tot controle gebruik gemaakt. Er zijn enkele tientallen belangstellenden op deze inloopdagen afgekomen. Enkele reacties van belangstellenden hebben geleid tot correctie van de inventarisatiegegevens of tot een naverkenning van het perceel. Overigens zijn de reacties op de inventarisatie opgetekend, gecontroleerd en verwerkt in de inventarisatie.

De volgende stap tot een voorontwerpbestemmingsplan is het opstellen van een Ontwikkelingsvisie ('Buitengebied in Beweging'). Deze visie heeft tot doel een duidelijke en actuele visie te formuleren op het plangebied.

De visie met de daaraan ten grondslag liggende ruimtelijke analyse en inventarisatierapportage, is een belangrijke onderlegger voor het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied. Enerzijds biedt de visie een kader en onderbouwing voor het bestemmingsplan, anderzijds biedt deze het kader om de 'onbekende toekomst' af te wegen en deze via buitenplanse procedures (nu artikel 19, lid 2 WRO, straks projectplan) te verwezenlijken.

Beleidskader

2

Rijksbeleid 2.1

Nota Ruimte 2.1.1

Eind april 2004 heeft het kabinet de Nota Ruimte, waarin de uitgangspunten voor de ruimtelijke ontwikkelingen staan, gepresenteerd. De nota heeft de titel "Ruimte voor ontwikkeling" meegekregen. Er wordt meer ruimte aan lagere overheden gegeven, om hun eigen beleid te ontwikkelen.

Met de Nota Ruimte geeft de regering aan, dat het haar menens is met de liberalisering van de ruimte, ook als het gaat om het landelijk gebied. De Nota Ruimte gaat uit van "ja mits" en zet daarmee de markt in de centrale positie. Dit dwingt gemeentebesturen om veel scherper dan voorheen te formuleren hoe zij de toekomst, van met name het landelijk gebied, willen zien.

Het rijk streeft in de Nota Ruimte naar meer basiskwaliteit. Voor heel Nederland wordt een beperkt aantal generieke regels gehanteerd onder de noemer "basiskwaliteit": dat zorgt voor een heldere ondergrens op het gebied van bijvoorbeeld veiligheid, milieu, verstedelijking, groen en water. Voorbeelden zijn functiecombinaties met water, beleid voor bouwen in het buitengebied, beleid voor recreatiewoningen en -complexen, bescherming van overige natuur(gebieden), landschappelijke kwaliteit, ontwerpqualität en dergelijke. Water wordt als structurerend principe gehanteerd.

Zaken van nationaal belang zijn vastgelegd in de Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur (RHS). Zo zijn langs de Maas diverse gebieden aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een band vanuit het westen tot over Oss is aangemerkt als 'indicatief begremsd bundelingsgebied'. Provincies, WGR-plusregio's en gemeenten leggen deze bundelingsgebieden vast in hun plannen en werken het verstedelijkingsbeleid verder uit. Het is niet de bedoeling dat de bundelingsgebieden helemaal verstedelijken. Weliswaar ligt de nadruk op verstedelijking, maar er moet ook ruimte worden gepland voor water, natuur, landschap, recreatie, sport en landbouw. In de bundelingsgebieden moeten stad en land in samenhang worden ontwikkeld.

Gemeenten geven in hun ruimtelijk beleid en in hun waterhuishoudingsbeleid aan waar en hoe, voor de aanwezige natuurkwaliteit, negatieve ontwikkelingen op het gebied van water-, lucht- en bodemkwaliteit worden voorkomen en verminderd.

RUIMTE VOOR ONTWIKKELING

BASISKWALITEIT

NATIONALE RUIMTELIJKE
HOOFDSTRUCTUUR

Het beleid met betrekking tot het buitengebied richt zich op het behouden van de vitaliteit en de draagkracht van het buitengebied, gekoppeld aan ontwikkeling van de landschappelijke kwaliteit en realisatie van bijvoorbeeld nieuwe natuurgebieden of extra capaciteit voor waterberging. Zo worden er meer mogelijkheden geboden tot hergebruik en nieuwbouw in het buitengebied. Vrijkomende bebouwing kan worden omgezet in een woonbestemming of vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Soms kan ook nieuwbouw wenselijk zijn, bijvoorbeeld in de vorm van nieuwe landgoederen. Zo worden middelen gegenereerd voor aanleg van recreatie en/of natuurgebieden.

Daarnaast zal voor de landbouw ruimte worden geboden tot het voeren van een bredere bedrijfsvoering, met name als dat leidt tot een duurzame productie. De provincies dienen landbouwonwikkelingsgebieden aan te wijzen voor de niet-grondgebonden en intensieve landbouw.

Voor de versterking van de recreatiemogelijkheden is het onder andere van belang de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de groene ruimte te verbeteren.

Vierde Nota waterhuishouding ^{2.1.2}

In het najaar van 1997 presenteerde de regering de Vierde nota Waterhuishouding (NW4), bedoeld voor de periode 1998-2006. Het doel van deze nota is het hebben en houden van een veilig en bewoonbaar land en het in stand houden en versterken van gezonde en veerkrachtige watersystemen, waarmee een duurzaam gebruik blijft gegarandeerd.

Deze nota is een vervolg op de derde nota Waterhuishouding, maar is op bepaalde punten aangescherpt. Meer dan de derde nota is de NW4 gericht op meer samenhang tussen het beleid voor water, ruimtelijke ordening en milieu.

In het actuele beleid is veel aandacht voor waterbeheer en de relatie met ruimtelijke ordening. Water krijgt een bepalende rol als (mede)ordenend principe in de ruimtelijke ordening van stad en land. Dit komt tot uiting in:

- toepassing van de watersysteembenadering;
- verdrogingsbestrijding en beekherstel;
- duurzame ontwikkeling stedelijk waterbeheer;
- aandacht voor natte natuur;
- vasthouden van water/tegengaan van snelle afvoer (vooral uit stedelijk gebied).

Voor het bestemmingsplangebied (vallend onder het watersysteem De Grote Rivieren) zijn met name de volgende doelstellingen van belang:

- meer ruimte voor de rivieren. Waar mogelijk worden onnatuurlijke obstakels verwijderd, nevengeulen hersteld en het winterbed verlaagd;

- er dient een samenhang te komen tussen waterbeheer, ruimtelijke ordening en natuurontwikkeling;
- er worden internationale actieprogramma's opgesteld voor de bescherming en het gebruik van de grote rivieren en een duurzame hoogwaterbescherming. Aan de uitvoering ervan wordt hoge prioriteit toegekend.
- een goede afwikkeling van het scheepvaartverkeer wordt bevorderd door knelpunten in de vaarweginfrastructuur aan te pakken.
- het langer vasthouden van water in het stroomgebied van rivieren dient in het regionaal en stedelijk waterbeheer hoog op de agenda te staan.

Europese Kaderrichtlijn Water ^{2.1.3}

Sinds 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water¹ van kracht. Deze richtlijn gaat uit van (internationale) stroomgebieden. Voor Nederland zijn dat de stroomgebieden van de Schelde, de Maas, de Rijn en de Eems. Daarmee is de zorg voor het water per definitie grensoverschrijdend geworden. De kaderrichtlijn bepaalt dat betrokken landen, voor elk stroomgebied gezamenlijk, actieprogramma's moeten opstellen, waarin alle aspecten van water aan de orde moeten komen. Inwoners van die landen moeten meer bij het waterbeheer betrokken worden en de verschillende Europese wetten op het gebied van water, moeten beter op elkaar worden afgestemd.

De kaderrichtlijn eist van de Europese lidstaten dat zij de kwaliteit van hun oppervlaktewater op orde brengen. Dat moet gebeuren per stroomgebied. In beginsel moet in 2015 een goede chemische toestand en een goed ecologisch potentieel of een goede ecologische toestand zijn bereikt.

In april 2004 heeft de regering in de notitie "Pragmatische implementatie Europese Kaderrichtlijn Water in Nederland" aangegeven, hoe ze de kaderrichtlijn de komende jaren wil uitvoeren. In de notitie staan de uitgangspunten en de te volgen strategie tot 2009. In de uitvoering zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij bestaand Nederlands beleid.

Kaderrichtlijn Water Maas (Maasnota 2006)

Op 2 oktober 2006 is de Maasnota 2006 vastgesteld. Deze Maasnota 2006 geeft een eerste verkenning van de effectiviteit en de kosten van de mogelijke maatregelen die kunnen worden genomen om te voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Ook bevat deze nota de bestuurlijke aandachtspunten vanuit het Regionaal Bestuurlijk Overleg Maas (RBOM) voor het vervolgproces naar de vaststelling van de internationale stroomgebiedsbeheersplannen in 2009 door de Europese Commissie.

Op basis van beleidsvarianten zijn verschillende maatregelen benoemd. Het gaat hier om brongerichte maatregelen, procesmaatregelen en effect-

¹ Bron: Waterwijzer 2004-2005 (Rijk, het Interprovinciaal Overleg, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, juli 2004).

gerichte maatregelen, inrichting- en beheersmaatregelen en grondwaterkwantiteitsmaatregelen.

Er dient nog besluitvorming te komen omtrent te nemen maatregelen en ook over maatregelen die worden genomen in het plangebied (de uiterwaarden van de Maas).

Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)

Op 2 juli 2003 is het Nationaal Bestuursakkoord Water ondertekend door het Rijk, de provincies, de waterschappen en de gemeenten. Het akkoord heeft tot doel om in de periode tot 2015 het watersysteem in Nederland op orde te krijgen en daarna op orde te houden. Het gaat daarbij om het aanpakken van de gevolgen van de zeespiegelstijging, de bodemdaling en een veranderend klimaat. Nederland krijgt hierdoor steeds meer te maken met extreem natte en extreem droge periodes.

Om deze problemen te bestrijden zijn maatregelen nodig met als uitgangspunt eerst vasthouden, dan bergen en vervolgens afvoeren van water. Met de ondertekening van het Nationaal Bestuursakkoord Water onderstrepen alle partijen het belang van een gezamenlijke en integrale aanpak. Ze zetten daarmee de volgende stap: van papier naar uitvoering.

Watertoets ^{2,1.4}

Voor water is ruimte nodig. Om te zorgen dat deze notie in voldoende mate betrokken wordt in ruimtelijke afwegingen, is sinds

1 november 2003 de watertoets² wettelijk verplicht. Die verplichting houdt in dat in ruimtelijke plannen een zogenaamde waterparagraaf moet worden opgenomen. Daarin moet worden beschreven hoe rekening wordt gehouden met de gevolgen van de plannen voor de waterhuishouding.

Behalve veiligheid en wateroverlast moeten in de waterparagraaf ook de gevolgen voor de waterkwaliteit en verdroging worden opgenomen. De wijze waarop gebieden zijn verstedelikt of anderszins zijn bebouwd (bijv. glastuinbouwgebieden), is een van de oorzaken van wateroverlast. Ruimtelijke plannen en besluiten kunnen leiden tot wateroverlast, achteruitgang van de waterkwaliteit, verdroging van natuurgebieden enz. De watertoets heeft tot doel deze negatieve effecten te voorkomen. In voorliggend bestemmingsplan is de watertoets opgenomen in het hoofdstuk "Watersysteem en milieu".

Beleidslijn Grote Rivieren

Het kabinet heeft een pakket maatregelen vastgesteld dat de rivieren meer ruimte geeft: de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier. Hiermee krijgt het Nederlandse rivierengebied uiterlijk in 2015 een betere

² Bron: www.watertoets.net

bescherming tegen hoogwater. Tegelijkertijd verbetert de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied.

Inmiddels heeft het kabinet de Beleidslijn grote rivieren vastgesteld. Deze beleidslijn is de opvolger van de Beleidslijn ruimte voor de rivier en geldt voor alle grote rivieren. De Beleidslijn grote rivieren is bedoeld om plannen en projecten in het rivierbed te kunnen beoordelen. Onder voorwaarden worden mogelijkheden geboden voor wonen, werken en recreëren in het rivierbed. De voorwaarden hebben betrekking op de afvoercapaciteit van de rivier ter plaatse: nieuwe activiteiten mogen de afvoer niet hinderen en geen belemmering vormen voor toekomstige verruiming van het rivierbed.

Voor de Maas ter hoogte van Oss geldt een stroomvoerend regime. Een stroomvoerend regime geldt voor het rivierbed waar, op grond van rivierkundige overwegingen, in principe alleen specifiek omschreven 'riviergebonden' activiteiten zijn toegestaan ('Ja, mits'). Deze activiteiten dienen te voldoen aan rivierkundige voorwaarden. Niet-riviergebonden activiteiten zijn niet toegestaan; alleen onder specifieke criteria zijn uitzonderingen mogelijk. ('Nee, tenzij')

Inmiddels heeft het kabinet de Beleidslijn grote rivieren vastgesteld. Deze beleidslijn is de opvolger van de Beleidslijn ruimte voor de rivier en geldt voor alle grote rivieren. De Beleidslijn grote rivieren is bedoeld om plannen en projecten in het rivierbed te kunnen beoordelen. Onder voorwaarden worden mogelijkheden geboden voor wonen, werken en recreëren in het rivierbed. De voorwaarden hebben betrekking op de afvoercapaciteit van de rivier ter plaatse: nieuwe activiteiten mogen de afvoer niet hinderen en geen belemmering vormen voor toekomstige verruiming van het rivierbed.

Nationaal Milieubeleidsplan ^{2.1.5}

Het milieubeleid op rijksniveau is gebundeld in het Nationaal Milieubeleidsplan³, dat verder vertaald is in wetten en regelgeving voor ammoniak, mest (stikstof en fosfaat) en geur.

Het Nationaal Milieubeleidsplan 4 (NMP4, juni 2001) kijkt dertig jaar terug en dertig jaar vooruit naar het milieubeleid. De nota gaat uit van doelstellingen voor 2030 -gezond en veilig leven in een aantrekkelijke omgeving te midden van vitale natuur, zonder biodiversiteit aan te tasten of natuurlijke hulpbronnen uit te putten- en beschrijft welke maatregelen nodig zijn om deze te bereiken. Het oplossen van zeven hardnekkige milieuproblemen staat centraal.

Ondanks dat veel bereikt is met milieubeleid, krijgen we op een aantal grote milieuproblemen (zoals klimaatverandering) maar geen greep en

³ Bron: Milieudossiers VROM

wentelen we de gevolgen van de daaruit voortvloeiende milieuproblemen af op de generaties na ons en op mensen in arme landen. Het NMP4 wil per 2030 deze afwenteling stoppen.

De betrokken grote milieuproblemen zijn onderling sterk verweven en het NMP4 wil ze dus ook in clusters aanpakken: energiehuishouding, biodiversiteit en hulpbronnen, milieudruk door de landbouw, stoffen, externe veiligheid, milieu en gezondheid en milieubeleid en de leefomgeving. Voor deze problemen wil het NMP4 systeemfouten wegnemen uit de huidige maatschappelijke ordening en de nu functionerende instituties. Voor het oplossen van de grote milieuproblemen is daarom systeeminnovatie nodig.

Natuur voor mensen, mensen voor natuur ^{2.1.6}

De nota NBL21 (2000) is de opvolger van het Natuurbeleidsplan uit 1990. In het NBL21 wordt de aanpak van het natuurbeleid in (de komende) tien jaar geschetst. De hoofddoelen van de nota zijn:

- de leefbaarheid van de omgeving voor de mensen;
- diversiteit in planten, dieren en landschappen;
- duurzaam gebruik van water, ruimte en biodiversiteit.

Het NBL21 is een bouwsteen geweest voor de Nota Ruimte, het tweede Structuurschema Groene Ruimte en het vierde Nationaal Milieubeleidsplan.

De gemeente Oss maakt onderdeel uit van het Programma Landelijk Natuurlijk. Dit Programma betreft de kwaliteitsversterking (landschappelijk, ecologisch en recreatief) van het landelijk gebied. Het gaat om dat deel van het landelijk gebied dat is gelegen buiten de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en buiten de directe nabijheid van grote steden.

Doelen zijn: Behoud en versterking van de landschappelijke en ecologische kwaliteit in het landelijk gebied; toename van het duurzaam gebruik van het landelijk gebied; een gerichte kwaliteitsimpuls voor het agrarisch cultuurlandschap.

Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur ^{2.1.7}

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

ZORGPLICHT

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in, dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs

van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

SOORTENBESCHERMING

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen:

BESCHERMINGSREGIMES

1. Algemene soorten ('soorten in tabel 1'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.
2. Overige soorten ('soorten in tabel 2'). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang er geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.
3. Strikt beschermde soorten. Bijlage 1-soorten van de AMvB 2004 en bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn ('soorten in tabel 3'). Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort is echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig.

HABITAT

Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingverlening.

RODE LIJST

Aan soorten van de Rode lijst dient ook aandacht te worden geschonken. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af. De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004). Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.

GEBIEDSBESCHERMING

Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992) moet, op grond van artikel 9 van het Besluit op de ruimtelijke ordening, ook aandacht worden besteed aan beschermde natuurgebieden uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. Natura 2000 is het netwerk van natuurgebieden in de Europese Uni, die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). De richtlijnen geven aan welke typen natuur en welke soorten precies moeten worden beschermd. De lidstaten wijzen daarvoor speciale beschermingszones aan. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen ter bescherming van vogelsoorten, vermeld in bijlage I van deze richtlijn, van trekvogels op de Nederlandse Rode lijst en van hun habitatten. Deze aanwijzing was in Nederland nagenoeg voltooid. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangemeld bij de Europese Commissie ter bescherming van leefgebieden, vermeld in bijlage I en van planten- en diersoorten vermeld in bijlage II van deze richtlijn. Alle gebieden die zich kwalificeren voor aanmelding, zijn op grond van de genoemde richtlijnen beschermd alsof ze al zijn aangewezen.

NATUURBESCHERMINGSWET

Onder de oude Natuurbeschermingswet 1967 vielen twee typen gebieden: Nationale en beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aanwees ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen. Per 1 oktober 2005 vallen de Natura 2000-gebieden samen met de twee hierboven staande typen gebieden onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daar waar de beschermde Natuurmonumenten samenvallen met een Natura 2000-gebied, verliest het gebied zijn status als Natuurmonument. Voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied, moet door middel van een vooroverleg tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer worden ingeschat of de ingreep negatieve effecten kan hebben. Als dit het geval is, wordt via een voortoets onderzocht of de ingreep significant negatieve effecten kan hebben. Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid is dat er geen

significant negatieve effecten zijn, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Daarvoor moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een Natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag, de gemeenteraad, toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als er zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermde gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheersplannen. In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied, staat vermeld, vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad. Deze zijn echter ten tijde van dit schrijven niet of alleen in concept klaar en nog niet van kracht (concept Natura 2000-doelendocument en eerste tranche aanwijzing 111 van de 161 gebieden). Naar verwachting zullen de aanwijzingsbesluiten vóór oktober 2008 definitief worden. Voorlopig wordt er daarom getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten.

De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (Regeringsbeslissing 2006) geniet een vergelijkbare bescherming. Ingrepen bij deze gebieden worden door het bevoegd gezag, het college van gedeputeerde staten van de provincie, getoetst bij een ruimtelijke procedure. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee-tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUC-
TUUR

Belvédère ^{2.1.8}

De nota Belvédère (1999) geeft cultuurhistorie van bebouwing en landschap een centrale plaats. Gevraagd wordt om bij planvorming rekening te houden met cultuurhistorische waarden. In de nota zijn verschillende gebieden aangewezen als cultuurhistorisch waardevol. In het buitengebied van de gemeente Oss bevinden zich geen Belvédère-gebieden⁴. Wel vormen de kernen Ravenstein en Megen Belvédèrestadjes.

Nota Mobiliteit ^{2.1.9}

De Nota Mobiliteit is een nationaal verkeers- en vervoersplan op grond van de Planwet Verkeer en Vervoer (1998). In de Nota Mobiliteit wordt

⁴ Bron: www.belvedere.nu.

het ruimtelijk beleid, zoals vastgelegd in de Nota Ruimte, verder uitgewerkt en wordt het verkeers- en vervoersbeleid beschreven.

De basisgedachte van de Planwet is dat alle overheden in onderling overleg de koers van het verkeers- en vervoersbeleid ontwikkelen en dus ook gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de uitvoering ervan.

Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening ^{2.1.10}

De publicatie 'Paardenhouderij en Ruimtelijke Ordening' (mei, 2006) van de VNG/Sectorraad Paarden is een handreiking voor de praktijk en is bedoeld als hulpmiddel bij het opstellen van bestemmingsplannen, het nemen van besluiten ex art. 19 WRO en het toetsen van aanvragen om bouwvergunning.

De publicatie gaat in op de kenmerken en verschijningsvormen van paardenhouderijen, op de plaats van een paardenhouderij in het bestemmingsplan en op het beoordelen van vergunningsaanvragen.

Er komen in de publicatie vele onderwerpen aan bod. Enkele van deze onderwerpen zijn:

- typen paardenhouderijen en hun kenmerken;
- activiteiten bij de verschillende bedrijfstypen;
- het regelen van paardenhouderijen in bestemmingsplannen.

Bij het opstellen van een bestemmingsplan biedt de handreiking vele handvatten om de paardenhouderij een plaats en bestemming te geven in het ruimtelijk beleid van de gemeente. Het onderscheid tussen agrarische en niet-agrarische bedrijven is hierbij van belang.

Provinciaal beleid ^{2.2}

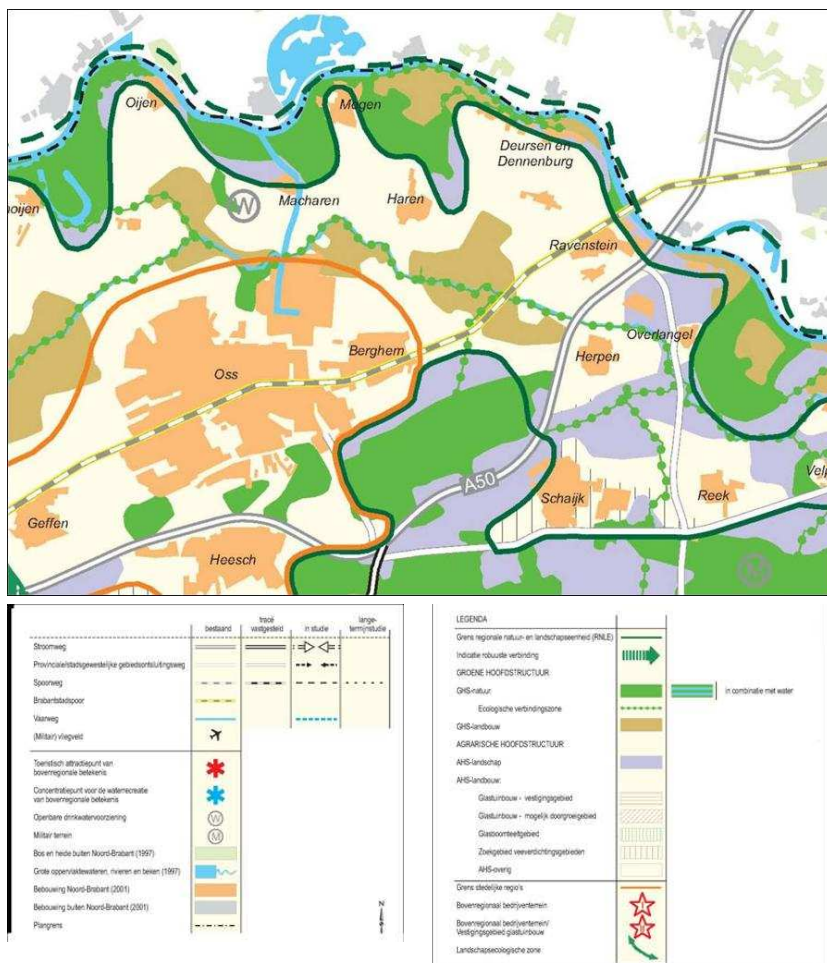
Interim-Structuurvisie ^{2.2.1}

De kern van de Interim-Structuurvisie⁵ "Brabant in ontwikkeling" bestaat uit een visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Brabant en de op die visie gebaseerde beleidslijnen.

Het hoofddoel is het nastreven van een zorgvuldiger ruimtegebruik. In de visie worden daartoe vijf leidende principes beschreven:

- meer aandacht voor de onderste lagen;
- zuinig ruimtegebruik;
- concentratie van verstedelijking;
- zonering van het buitengebied;
- grensoverschrijdend denken en handelen.

⁵ Vlak voor de vaststelling van de Gebiedsbeschrijving door de raad van Oss heeft Provinciale Staten de Interim-Structuurvisie vastgesteld. De Interim-Structuurvisie bevat in hoofdzaak bestaand ruimtelijk beleid, zoals opgenomen in *Brabant in Balans, Streekplan Noord-Brabant 2002*. Verouderde teksten zijn daarbij geactualiseerd en er is rekening gehouden met besluitvorming die na de vaststelling van het Streekplan 2002 heeft plaatsgevonden. Daar waar verder in de Gebiedsbeschrijving de term 'streekplan' staat vermeld, dient derhalve Interim-Structuurvisie gelezen te worden.

Uitsnede gemeente Oss Streekplan Noord Brabant

De lagenbenadering is een werkwijze om ruimtelijke keuzen te onderbouwen en zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren. Per gebied leidt deze benaderingswijze tot verschillende (ruimtelijke) uitkomsten, afhankelijk van de specifieke regionale of lokale kwaliteiten en omstandigheden. Tot de onderste laag behoren water, bodem, natuur, landschap en cultuurhistorie. Gestreefd wordt naar een robuust water- en bodemsysteem. Wat het grondwater betreft betekent dit dat aansluiting wordt gezocht bij het systeem van kwel en infiltratie. De gemeente Oss is bijna geheel een intermediair gebied, waar zo min mogelijk wateronttrekking plaats moet vinden. Langs de Maas liggen infiltratiegebieden.

Voor het oppervlaktewater wordt uitgegaan van stroom- en afwateringsgebieden.

Potentieel natte gebieden, waarvan er verspreid over de gemeente een aantal voorkomen, zijn van nature niet of minder geschikt voor bebouwing. In de stedelijke regio's zijn in potentieel natte gebieden grootschalige, kapitaalintensieve functies toegestaan, als op basis van een watertoets is gebleken, dat bij de inrichting, de bebouwing en het beheer afdoende rekening

MEER AANDACHT VOOR DE
ONDERSTE LAGEN

wordt gehouden met de redelijkerwijs te verwachten opgaven vanuit het waterbeheer.

Een gebied tussen Macharen en Berghem, langs de Hertogswetering is zoekgebied voor waterberging. In de uitwerkingsplannen 'regionale waterberging' worden de wateropgaven vertaald in ruimtelijke opgaven en afgestemd met andere ruimtelijke ontwikkelingen in het (deel)stroomgebied.

De gebieden in de driehoek Dieden, Demen en Deursen-Dennenburg, ten zuiden van de kernen Herpen, Overlangel en Megen zijn zoekgebieden voor rivierverruiming. Door middel van een PKB-riviereengebied zal het Rijk de rivierverruimingsgebieden definitief begrenzen.

Schoon water en een schone bodem zijn onvervangbaar en belangrijk voor natuur, economie en drinkwater en van groot belang voor de toekomst van Brabant. Potentieel vervuilende functies worden uit infiltratiegebieden geweerd. Hydrologisch schadelijke activiteiten rondom hydrologisch gevoelige delen van de GHS-natuur (natte natuurparels) worden geweerd. In en rondom deze hydrologisch gevoelige delen van de GHS-natuur moeten intensieve, wateronttrekkende landbouwfuncties worden geweerd en extensieve landbouwfuncties moeten worden gestimuleerd. Dit geldt voor de Waarden bij Megen en de Diedense Uiterdijk. Het planologisch regime zal telkens maatwerk moeten zijn en zich mede moeten richten op bescherming en herstel (verdrogingsbestrijding) van de waterafhankelijke natuur. Te denken valt bijvoorbeeld aan een aanlegvergunningenregime voor boomteelt en voor nieuwe ontwateringsmiddelen als drainages.

In de 'Provinciale milieuverordening' (1994 e.v.) zijn beschermingszones aangewezen rond waterwingebieden en regels gesteld voor activiteiten in deze zones, die de kwaliteit van het grondwater kunnen bedreigen. Aan de Hoogoordstraat in de omgeving van Macharen is een drinkwaterwinning. In een cirkel met een diameter van 1 à 1,5 km is een 25-jaars beschermingszone voor een zeer kwetsbare grondwaterwinning gelegd

Een beperkt aantal gebieden in Oss is aangewezen als 'meest geschikt voor grondgebonden landbouw'. Dit geldt voor bijvoorbeeld een strook van west naar oost over Oss en een gebied langs de Maas tussen Ravenstein en Dieden. De grondgebonden landbouw levert een bijdrage aan het realiseren van milieu- en waterdoelstellingen, door optimaal gebruik te maken van het natuurlijke aanbod van vocht en voedingsstoffen. Bij de keuze voor nieuwe locaties voor verstedelijking, recreatie, glastuinbouw en intensieve veehouderij, moet dit agrarisch belang worden meegedongen.

De natuurparels zijn bijzonder gevoelig voor de kwaliteit en de kwantiteit van het water. De natuurparels worden sterk beïnvloed door de inrichting en het beheer van de omgeving.

Het natuurbeleid van de provincie richt zich op verbetering van de ecologische kwaliteit en verhoging van de belevingswaarde van de natuur. Voor de verbetering van de ecologische kwaliteit is het nodig dat de natuur voldoende ruimte wordt gegund. Het instrument is de groene hoofdstructuur. Verder is nodig dat de milieu- en wateromstandigheden worden verbeterd.

Wat betreft het landschap richt het beleid zich op versterking van de identiteit van gebieden. Hierbij is het de kunst om een goed evenwicht te vinden tussen het behoud van waardevolle landschappelijke karakteristieken, structuren en elementen, inclusief boven- en ondergrondse cultuurhistorische (landschaps)waarden en de vernieuwing van het landschap. In dit verband is 'behoud door ontwikkeling' het uitgangspunt: belangrijke landschappelijke waarden verdienen het om te worden behouden, maar vooral ook om als inspiratiebron te worden gebruikt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Om de diversiteit in landschappen te waarborgen en te ontwikkelen spelen landschapsvisies een belangrijke rol.

De provincie vindt dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen de landschappelijke kwaliteiten van het onbebouwde en het bebouwde gebied reeds in een vroeg stadium van het planproces aandacht moeten krijgen.

De cultuurhistorische (landschaps)waarden van bovenlokaal belang zijn aangegeven op de door Gedeputeerde Staten vastgestelde 'Cultuurhistorische waardenkaart' (januari 2002, en latere aanpassingen). Bij de opstelling en de uitvoering van ruimtelijke plannen moet met deze waarden rekening worden gehouden. Dit geldt in het bijzonder voor de historisch-landschappelijke vlakken met hoge en zeer hoge waarde. In beginsel zijn in deze vlakken alleen ruimtelijke ingrepen toelaatbaar die gericht zijn op de voortzetting of het herstel van de historische functie en die leiden tot behoud of versterking van de cultuurhistorische (landschaps)waarden. De gemeente Oss is bijna in zijn geheel waardevol vanwege de openheid. Enkele vlakken zijn zelfs historische landschappelijk van hoge en zeer hoge waarde.

Zowel in de stedelijke als in de landelijke regio's moet het accent liggen op inbreiden en herstructureren. Daarnaast zet de provincie in op het meervoudig gebruik van de ruimte. Door verschillende functies op een locatie te combineren, kan extra ruimtebeslag worden voorkomen of beperkt. Het combineren van functies als waterberging, landbouw en recreatie past hierin.

In het beleid ten aanzien van vrijkomende agrarische bedrijfslocaties speelt zuinig ruimtegebruik een belangrijke rol. Centraal staat het agrarisch hergebruik van vrijkomende bouwblokken, boven het toestaan van nieuwe bouwblokken.

ZUINIG RUIMTEGEBRUIK

In de landelijke regio's (waaronder Maasland, waar de gemeente Oss voor het grootste gedeelte onder valt) staat het voorkomen van verdere aantasting van het buitengebied door verstedelijking centraal. Met het oog hierop wordt voor elke landelijke regio een thematisch uitwerkingsplan opgesteld, waarin de woon- en werklocaties worden bepaald. Uitgangspunt is dat het aansnijden van nieuwe ruimte pas aan de orde is, als blijkt dat de bouwopgave voor wonen en werken niet binnen het bestaand bebouwd gebied kan worden gerealiseerd.

CONCENTRATIE VAN STEDELIJKE FUNCTIES

Het provinciale beleid is gericht op het concentreren van de verstedelijking. Enerzijds om de steden voldoende draagvlak te geven voor hun functie als economische en culturele motor, anderzijds om het dichtslippen van het landelijk gebied tegen te gaan.

Gemeente Oss behoort tot de stedelijke regio van 's-Hertogenbosch. De stedelijke regio is een ruimtelijk samenhangend, verstedelijkt gebied (bundelingsgebied Nota Ruimte). Binnen deze regio liggen mogelijkheden voor verdere verstedelijking. Bij de begrenzing ervan is aangesloten op bestaande, veelal historisch gegroeide, grote stedelijke concentraties. Ook hebben natuur- en landschapswaarden een rol gespeeld.

ZONERING BUITENGEBIED

Het buitengebied bestaat uit drie hoofdzones: landbouw, natuur en recreatie. Het buitengebied moet in hoofdzaak bestemd blijven voor die functies. De onderlinge verhouding tussen de drie hoofdfuncties is aan het veranderen, onder meer als gevolg van de toenemende waardering voor natuur en landschap, rust en ruimte en de problemen die zijn veroorzaakt door de intensieve en grootschalige vormen van landbouw. De volgende zones worden onderscheiden:

- de groene hoofdstructuur (GHS);
- de agrarische hoofdstructuur (AHS);
- Regionale natuur- en landschapseenheden.

De groene hoofdstructuur (GHS) is een samenhangend netwerk van alle natuur- en bosgebieden, landbouwgebieden en andere gebieden met bijzondere natuurwaarden en landbouwgebieden die bijzondere potenties hebben voor de ontwikkeling van natuurwaarden. De groene hoofdstructuur bevat de (landelijk bepaalde) Ecologische Hoofdstructuur (EHS) met daarnaast gebieden die op provinciale schaal van ecologische belang zijn. Binnen de gemeente liggen geen Vogelrichtlijn- en Habitatgebieden.

In de agrarische hoofdstructuur (AHS) staat de instandhouding en de versterking van de landbouw voorop. Landbouwbedrijven hebben er in beginsel de ruimte om zich te ontwikkelen in de door hen gewenste richting.

Regionale natuur- en landschapseenheden (RNLE'n) zijn gebieden van ten minste enkele duizenden hectaren die voor circa tweederde deel uit bos

en natuur bestaan met daaromheen landbouwgronden. Door versterking van de onderliggende relaties, kunnen ze zich op termijn ontwikkelen tot zelfstandige eenheden waar natuur, landschap en landbouw centraal staan. Deze gebieden moeten groen en landelijk blijven. Binnen de gemeente Oss komen twee regionale natuur- en landschapseenheden voor: de strook langs de Maas met de GHS-gebieden en Herperduin en omgeving. In figuur 1 is vermeld waaruit de hoofdzones die voorkomen in de gemeente Oss zijn opgebouwd.

Figuur 1: overzicht zones in de gemeente Oss

GHS en AHS-landschap	In Streekplan 2002	korte omschrijving
Hoofdzone	Subzone	
GHS-natuur	Natuurparels	rust en ruimte voor de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden
	Overig bos- en natuurgebied	minder hoge natuurwaarden dan de natuurparels
	Ecologische verbindingszone	verbinden natuurgebieden met elkaar
GHS-landbouw	Leefgebied kwetsbare soorten	gebied waar soorten eisen stellen aan het gebruik
	Natuurontwikkelingsgebied	landbouwgrond geschikt voor ontwikkeling nieuwe natuur
AHS- landschap	Leefgebied dassen	
	Waterpotentiegebied	geschikt voor natte natuurontwikkeling
	RNLE-landschapsdeel	goede ligging ten opzicht van natuur
AHS landbouw	AHS Overig	landbouw krijgt de ruimte

De GHS en de AHS landbouw moeten als zodanig worden beschermd tegen intensieve vormen van ruimtegebruik die in beginsel niet thuishoren in het buitengebied, met name verstedelijking. In de tweede plaats moeten de natuur- en landschapswaarden binnen de zones worden beschermd tegen ruimtelijke ingrepen die thuishoren of thuis kunnen horen in het buitengebied, zoals agrarische bebouwing. In de regionale natuur- en landschapseenheden (RNLE'n) en in de natuurparels buiten deze eenheden geldt het 'nee-principe'. Verder geldt in de GHS en de AHS-landschap het 'nee, tenzij-principe'. Compensatie is vereist indien het grotere uitbreiden betreft.

Provinciale Staten zullen in het kader van het project 'Revitalisering Landelijk Gebied' (delen van) landbouwonwikkelingsgebieden aanwijzen die moeten worden beschermd tegen intensieve vormen van ruimtegebruik, die niet rechtstreeks ten dienste van de landbouw staan.

In de GHS-natuur, de GHS-landbouw en de AHS-landschap is nieuwvesting van een agrarisch bedrijf uitgesloten. Binnen een agrarisch bouwblok is de omschakeling naar een grondgebonden agrarisch bedrijf toegestaan.

Toerisme en recreatie worden gezien als nevenschikte activiteiten in het buitengebied, die een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het platteland. Kansen voor de realisering van een goed toeristisch-recreatief product moeten dan ook optimaal worden benut. De mogelijkheden zijn echter wel sterk afhankelijk van de specifieke kenmerken van een gebied. Met name buiten- en bewegingsrecreatie, zoals wandelen, fietsen en picknicken, en natuurgerichte recreatie passen prima in de groene hoofdstructuur (GHS).

De kwetsbaarheid van GHS-natuur, de GHS-landbouw en de AHS-landschap, bepaalt welke andere vormen van toerisme en recreatie toelaatbaar zijn en in welke intensiteit.

Toestaan van verblijfsrecreatie is afhankelijk van de zone en de locatie.

In de AHS-landbouw wordt ruimte geboden aan het buitengebied gebonden toerisme en recreatie.

Buiten de locaties waarvan de agrarische bestemming kan worden gehandhaafd voor de opvang van te verplaatsen agrarische bedrijven, is hergebruik van voormalige agrarische bedrijfswoningen voor burgerbewoning aanvaardbaar. Bij deze vorm van hergebruik moeten overtollige stallen en andere voormalige bedrijfsgebouwen zoveel als mogelijk is, gesloopt worden. Onder voorwaarden is vestiging van agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven toegestaan.

In bebouwingsconcentraties buiten de groene hoofdstructuur is het onder voorwaarden toegestaan, dat voormalige agrarische bedrijfslocaties benut worden voor niet aan het buitengebied gebonden bedrijvigheid, bijvoorbeeld voor startende bedrijven. Daarvoor gelden de volgende voorwaarden, zoals passend in de omgeving, kleinschalig, maximaal oppervlak van 400 m² en sloop van overtollige bebouwing.

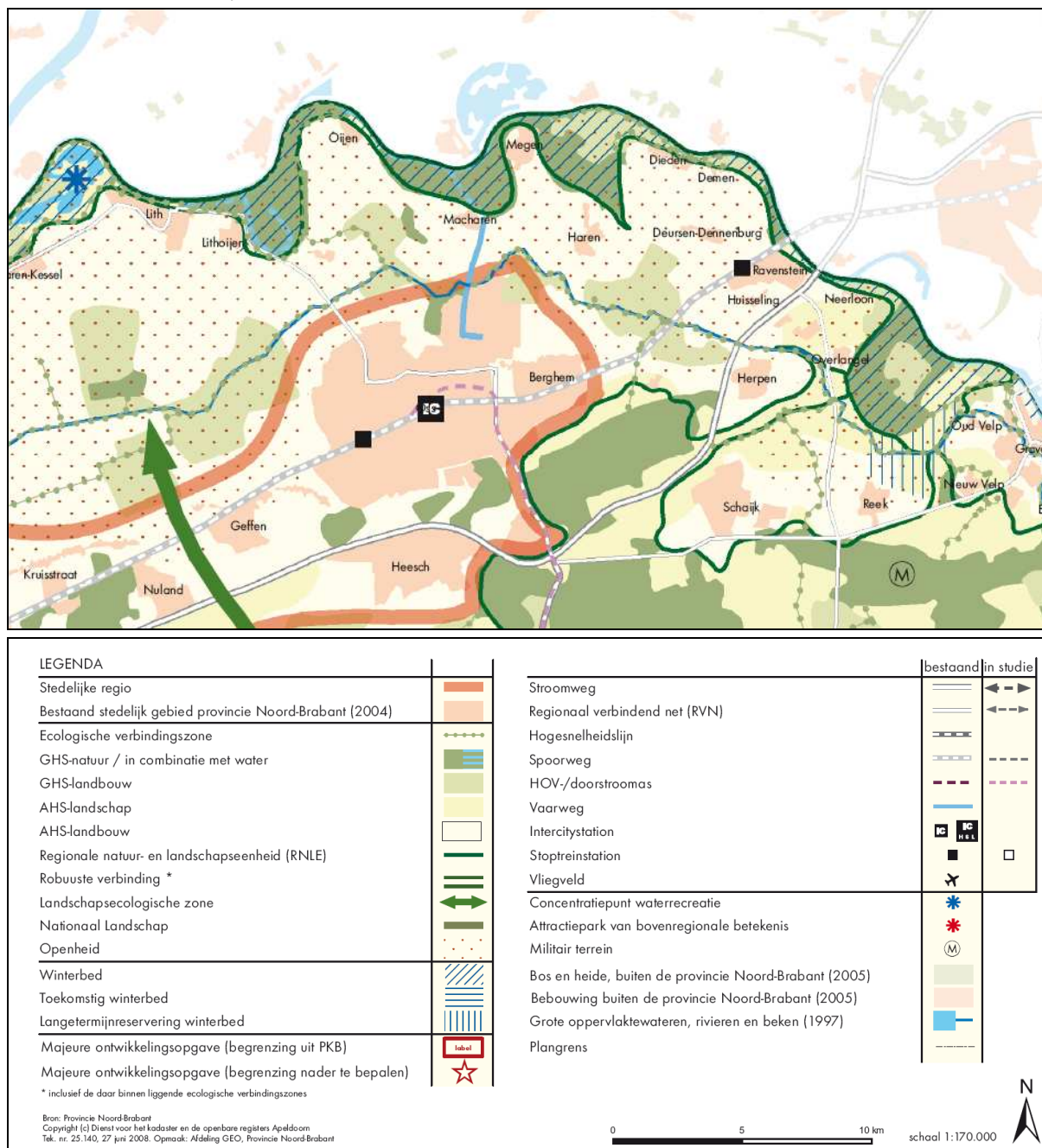
In afwijking van het woningbouwprogramma en in afwijking van paragraaf 3.4.12 kunnen nieuwe landgoederen worden aangelegd in het buitengebied. Dit moet wel gepaard gaan met een duidelijke verbetering van de landschappelijke, natuurlijke of recreatieve kwaliteiten van het gebied. Een nieuw landgoed moet een omvang van tenminste 10 ha hebben. In een landelijke regio moet het bovendien tenminste 7,5 ha nieuw bos- of natuurgebied omvatten. In stedelijke regio's kan 5 ha als minimale oppervlakte voor het nieuwe bos- of natuurgebied worden gehanteerd. De aanleg van een nieuw landgoed in de GHS-natuur is niet toegestaan.

Interim-Structuurvisie en Paraplunota ruimtelijke ordening

Op 27 juni 2008 hebben Provinciale Staten de Interim-Structuurvisie en op 1 juli 2008 heeft het college van Gedeputeerde Staten de Paraplunota ruimtelijke ordening vastgesteld. De Interim-Structuurvisie beschrijft de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid. Ook benoemt wordt op

hoofdpijnen de uitvoering van dat beleid behandeld. De uitwerking van het beleid is opgenomen in de Paraplunota ruimtelijke ordening. Inhoudelijk zijn de verschillen met het bovengenoemde Streekplan be-

Uitsnede Kaart Ruimtelijke Hoofdstructuur

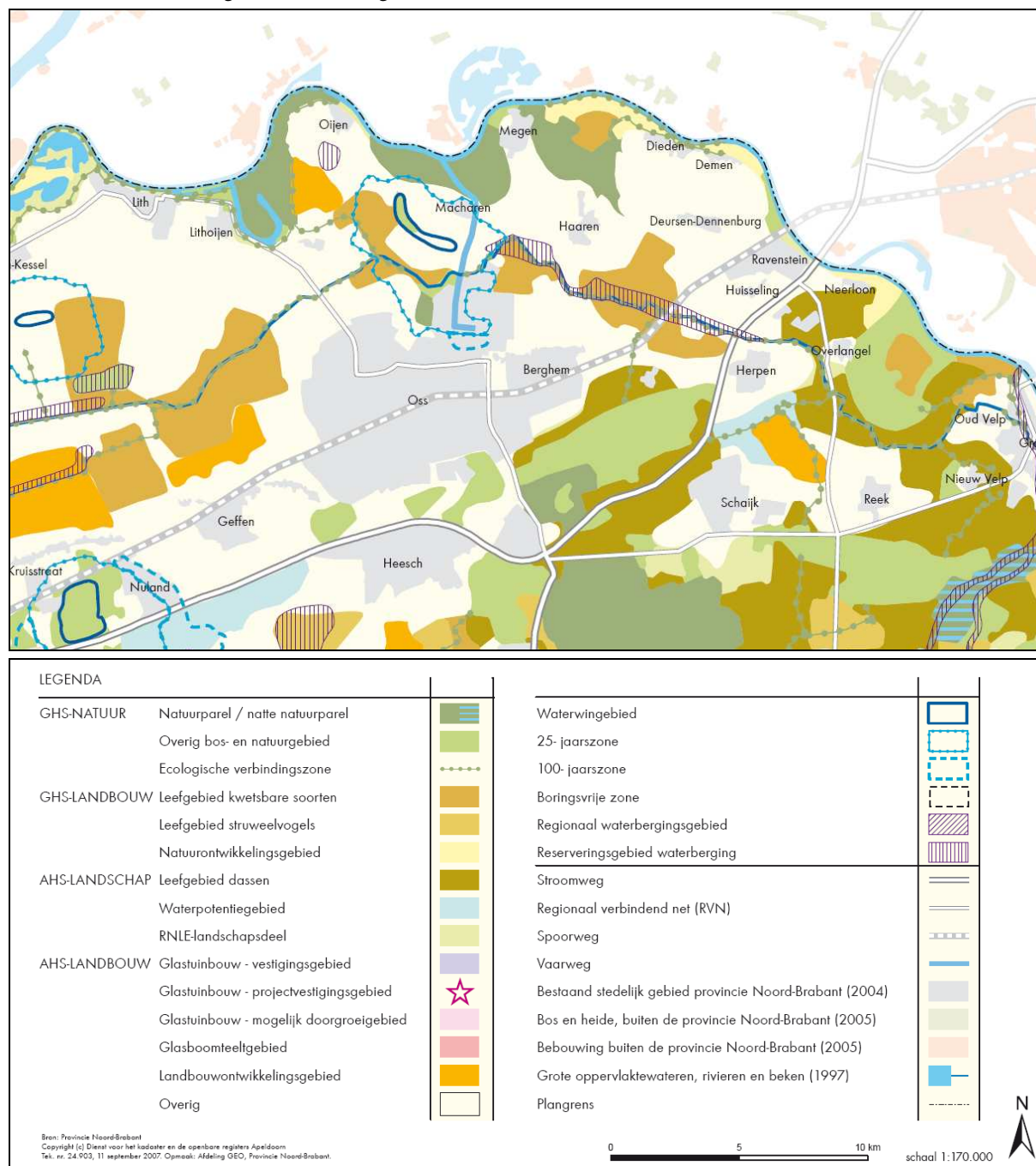
(Bron: Interim-Structuurvisie provincie Noord/Brabant)

perkt.

De bovenstaande uitsnede van de kaart 'Ruimtelijke Hoofdstructuur' bevat de algemene beleidslijn van de interim-Structuurvisie. Daaruit valt ondermeer op te maken dat voor gemeente Oss de Stad Oss met de kern

Berghem onderdeel uitmaken van de Stedelijke regio. Verder wordt vrijwel het gehele buitengebied gekenmerkt door openheid. De kaart kent voor gemeente Oss geen inhoudelijke verschillen met het Streekplan 'Brabant in Balans' uit 2002. Het zoekgebied voor rivierverruiming is in het nieuwe provinciale beleid niet aangegeven op de kaart.

Uitsnede kaart Zonering van het buitengebied

(Bron: Paraplunota provincie Noord/Brabant)

De kaartuitsnede 'Zonering van het buitengebied' van de Paraplunota ruimtelijke ordening bevat voor gemeente Oss nauwelijks veranderingen ten opzichte van de streekplankaart van 2002. Langs de Hertogswetering is tussen Haren en Herpen een reserveringsgebied voor waterberging gelegen.

Uitwerkingsplannen Waalboss en Maaskant

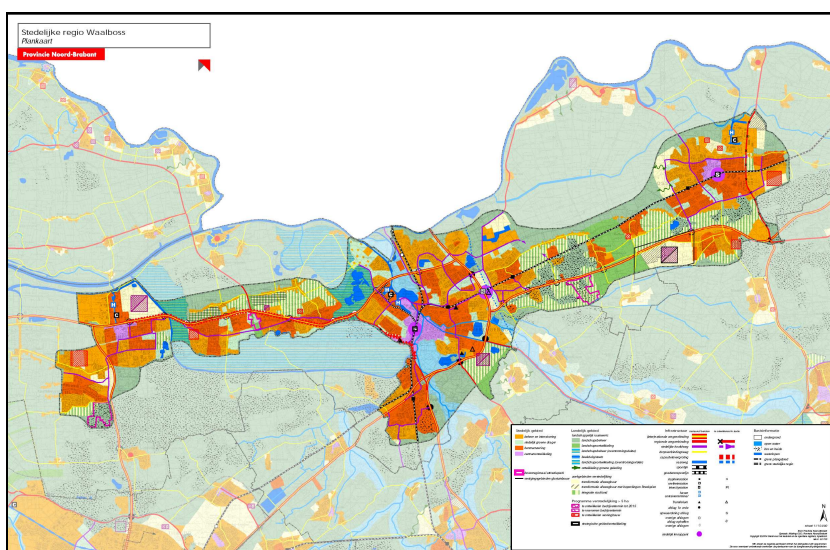
Het globale verstedelijkingsbeleid uit het streekplan is in de uitwerkingsplannen voor de regio's Waalboss en Maaskant verder uitgewerkt. Deze Uitwerkingsplannen zijn op 21 december 2004 goedgekeurd door Gedeputeerde Staten.

De regio Waalboss betreft met name het stedelijk gebied van Oss, een smalle zone hieromheen en het gebied ten zuiden van de kern. De regio Maaskant betreft het overige deel van het buitengebied (ten noorden en oosten van de kern Oss) inclusief de kernen.

In deze paragraaf worden alleen de van toepassing zijnde beleidsthema's opgesomd. Gemakshalve wordt verwezen naar de uitwerkingsplannen.

Uitwerkingsplan Waalboss

Op de plankkaart van het Uitwerkingsplan Waalboss zijn voor het plangebied van dit bestemmingsplan verschillende aanduidingen opgenomen.

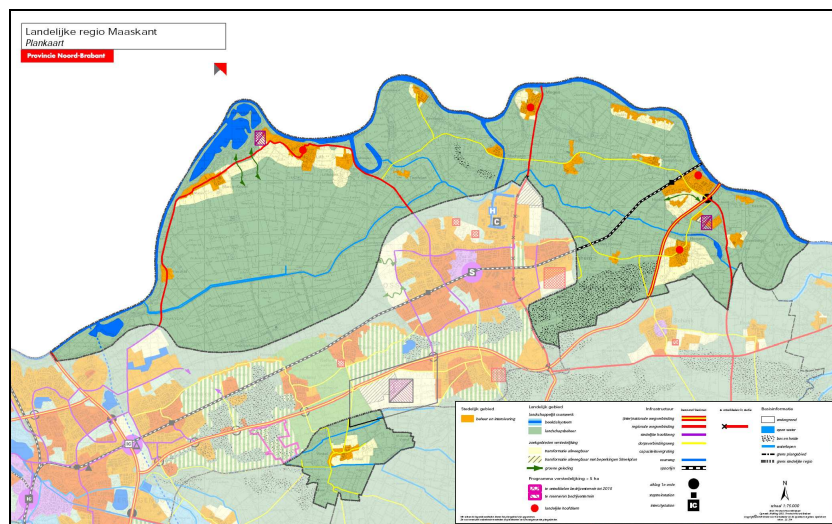
Plankaart Uitwerkingsplan Waalboss

De aanduidingen betreffen:

- landschapsbeheer;
- zoekgebieden verstedelijking; transformatie overweegbaar;
- ontwikkeling groene geleding;
- te ontwikkelen woningbouw;
- integratie stad-land.

Uitwerkingsplan Maaskant

Op de plankaart van het Uitwerkingsplan Maaskant zijn voor het plangebied van dit bestemmingsplan verschillende aanduidingen opgenomen.

Plankaart Uitwerkingsplan Maaskant

De aanduidingen betreffen:

- landschapsbeheer;
- zoekzone verstedelijking: transformatie afweegbaar;
- groene geleiding.

Bestuursakkoord 2007-2011

In het Bestuursakkoord 2007-2011 benoemt de provincie de strategische doelstellingen en de daarbij behorende acties voor de periode tot 2012.

Er wordt op de belangrijkste uitdagingen die op Brabant afkomen een antwoord gezocht in de vorm van een aantal duidelijke ambities.

Enkele van deze strategische doelstellingen die betrekking hebben op het buitengebied, zijn. Bescherming waardevolle landschappen:

- ontwikkelen nieuwe agrarische landschappen;
- natuurlijke verbindingen maken tussen stad en platteland via groen in en om de stad;
- verbreding landbouw, bijvoorbeeld in relatie tot de recreatiefunctie;
- duurzame landbouw;
- bevorderen biodiversiteit;
- bevorderen natuurontwikkeling;
- kwaliteitsverbetering water;
- bereikbaarheid van stad en platteland.

Specifiek worden in de komende periode vanuit het beleidsveld ruimtelijke ordening de volgende acties ondernomen:

- het beleid voor "nieuwe landgoederen" wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Bekeken wordt of binnen robuuste wooneenhe-

den verschillende woonvormen kunnen worden gerealiseerd. Seniorencomplexen zijn hiervan een voorbeeld. Het is de bedoeling om versnippering te voorkomen: beter één gebouw met schaal en allure dan tien verspreide kleinere eenheden;

- het beleid van het buitengebied in ontwikkeling en de visie op de kernrandzones wordt in het voorjaar 2008 geëvalueerd en geactualiseerd met als doel de verbrede landbouw en nieuwe economische dragers in deze periode daadwerkelijk tot ontwikkeling te brengen.

Natuur- en landschapsoffensief Brabant, Beleidsnota natuur en landschap in Noord- Brabant 2002 - 2012 ^{2.2.2}

Met deze visie op natuur en landschap geeft de provincie Noord-Brabant de aanpak weer voor de intensivering van het natuurbeleid in de provincie Noord-Brabant.

Voor het formuleren van het natuurbeleid richt de provincie zich op:

- behoud, herstel en ontwikkeling van biodiversiteit, inclusief diversiteit aan ecosystemen;
- een duurzaam gebruik van bodem, water en ruimte;
- een mooi en prettig beleefbaar Brabants land met een diversiteit aan landschappen om in te wonen, te werken en te recreëren;
- het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor het natuur- en landschapsbeleid.

Beleidsnota Buitengebied in ontwikkeling (2004) ^{2.2.3}

Deze nota geeft invulling aan de wens vanuit de praktijk om de mogelijkheden te verkennen om te komen tot een verbetering van het platteland en hiervoor ruimte te geven.

Gedeputeerde Staten vinden het belangrijk dat het platteland en het overgangsgebied tussen het buitengebied en de bebouwde kom aantrekkelijk blijven, de landbouw maar zeker ook de natuur en recreatie hebben daarin een belangrijke plaats. Het zoeken naar nieuwe mogelijkheden in de bebouwingsconcentraties zal dan ook vooral gaan over het zoeken naar een balans tussen de functie en de omgeving.

Deze beleidsnota geeft meer ruimte aan nieuwe activiteiten in het buitengebied en verduidelijking van de mogelijkheden, dan het Streekplan 2002. Het biedt gemeenten mogelijkheden om hun eigen beleidsruimte, creatief, actief en ontwikkelingsgericht, gebiedsspecifiek in te vullen op basis van een visie die past binnen de streekplandoelen en randvoorwaarden.

De notitie is het begin van een zoekproces naar nieuwe bestuurlijke verhoudingen en een accentverlegging naar een meer ontwikkelingsgerichte ruimtelijke ordening.

BELEIDSLIJN BEBOUWINGS- CONCENTRATIES

Belangrijke doelstelling van het beleid is dat de ruimtelijke kwaliteit wordt behouden en waar mogelijk versterkt. Dit kan door het stimuleren van economische functies op het platteland, die tevens zorgen voor een duurzaam beheer en behoud van gebiedseigen kwaliteiten en passen bij de functies (landbouw, natuur, landschap en recreatie) van het landelijke gebied.

In bebouwingsconcentraties (kernrandzone, bebouwingslint of bebouwingscluster) is hergebruik van agrarische opstallen voor niet-agrarische functies mogelijk, mits het bijdraagt aan de uitgangspunten van het hiervoor benoemde provinciale beleid. Er moet sprake zijn van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Vanuit het provinciale beleid worden geen beperkingen gesteld aan functies en/of maximaal toelaatbare oppervlakten. Bij hergebruik van voormalige agrarische bedrijfslocaties, wordt overbodige bedrijfsbebouwing gesloopt, voor zover deze bebouwing geen cultuurhistorische waarden bezit.

De ontwikkelingsmogelijkheden van bebouwingsconcentraties moeten worden gekoppeld aan een gebiedsgerichte visie van de gemeente. Hierin worden de volgende aspecten opgenomen:

- gebiedsbeschrijving;
- inrichtingsschets en onderbouwing van de meerwaarde van nieuwe bebouwing aan de ruimtelijke structuur;
- indien van toepassing een beeldkwaliteitsplan;
- uitvoeringsparagraaf.

De visie wordt voorgelegd aan het College van Gedeputeerde Staten.

BELEIDSLIJN VOORMALIGE AGRARISCHE BEDRIJFSGEBOU- WEN (VPS) BUITEN BEBOU- WINGSCONCENTRATIES

Het beleid uit de Interim-Structuurvisie en de paraplunota voor hergebruiksmogelijkheden van VAB's beperkt zich tot wonen in het gehele gebied en buiten de GHS tot functieverandering naar agrarische verwante bedrijven.

De beleidslijn staat een verruiming voor van het hergebruik van VAB's voor recreatieve voorzieningen, opslagactiviteiten en hergebruik van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing voor wonen, mits hierbij een bijdrage wordt geleverd aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteiten.

Voorwaarden:

- recreatieve ontwikkeling past binnen de visie en voorwaarden zoals neergelegd in het reconstructieplan Maas en Meierij, de Interim-Structuurvisie en de paraplunota. Ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven mogen niet worden beperkt en de aanwezige waarden moeten worden versterkt;

- om cultuurhistorisch waardevolle bebouwing te behouden, is het toegestaan cultuurhistorisch waardevolle bedrijfsbebouwing voor wonen te benutten. Uitgangspunt hierbij is dat er slechts één woonfunctie binnen de bebouwing mogelijk is en na splitsing misschien nog een extra woning;
- statische opslagactiviteiten zijn toegestaan buiten de locaties waarvan de agrarische bestemming kan worden gehandhaafd voor de opvang van te verplaatsen agrarische bedrijven en buiten de locaties waar sloop van bedrijfsgebouwen heeft plaatsgevonden met gebruikmaking van de Rbv en de regeling 'ruimte-voor-ruimte'.

Kenmerkend voor alle (vormen van) paardenhouderijen is dat er een bepaalde mate van grondgebondenheid vereist is. Onderscheidend voor de verschillende bedrijfstypen is de omvang van de bebouwing, in het bijzonder de rijhallen en de publieks- en verkeersaantrekkende werking.

De vestiging van paardenhouderijen op VAB's binnen de GHS-landbouw is mogelijk. In GHS-natuur niet. De voorkomende waarden in een gebied (zowel in als buiten de GHS) mogen als gevolg van de vestiging van een paardenhouderij niet worden aangetast.

Een manege kan zich vanwege de grote omvang van de rijhal en de verkeersaantrekkende werking niet vestigen in de GHS-landbouw. Uitbreiding van bestaande maneges in GHS-landbouw zal streng worden beoordeeld.

BELEIDSLIJN PAARDENHOUDERIJEN

Eerder gevormd beleid ging uit van een functie die na beëindiging mogelijk vervolgd kon worden. Voor nevenfuncties is dat gehandhaafd, zodat de functies die in het provinciaal beleid zijn benoemd worden overgenomen: recreatieve functies, agrarisch verwante functies, agrarisch technische hulpfuncties en statische binnenopslag.

BELEIDSLIJN NEVENFUNCTIES EN VERBREDE LANDBOUW

Ten aanzien van verbrede landbouw wordt het uitgangspunt van de vervolgfunctie losgelaten. De verbrede activiteit moet passen binnen het beleid dat in een gebied wordt gevoerd.

Activiteiten die uitgesloten zijn als activiteit in een bepaald gebied, conform provinciaal beleid of deze beleidslijn, kunnen niet als verbrede activiteit worden opgestart.

Actieplan Aanscherping Duurzaam Toerisme en Recreatie 2006-2007 ^{2.2.4}

In de provinciale beleidsnota toerisme en recreatie '(Ont)spannend Brabant' is de overkoepelende beleidsuitspraak opgenomen, dat er bij inspanningen om toerisme en recreatie te stimuleren aandacht moet zijn voor de beheersing van recreatieve mobiliteit en voor een betere balans tussen toeristisch-recreatieve activiteiten en milieu.

Dit actieplan is gemaakt omdat recreatie en toerisme belangrijke peilers kunnen zijn voor de plattelandseconomie en als versterkers van een prettig woon- en leefklimaat.

Versterking van recreatie en toerisme moet wel duurzaam zijn: in evenwicht met het welbevinden van de mensen, natuur, landschap en milieu en economie.

Brabant kiest voor kwaliteit, innovatie en duurzaamheid en denkt daarbij aan de volgende zaken, die betrekking (kunnen) hebben op het landelijk gebied:

- innovatie en kwalitatieve verbetering van het toeristisch-recreatieve product zoals plattelandstoerisme;
- ontwikkeling van vormen van specifiek duurzaam toerisme door zonering van autotoerisme, toeristische overstapplaatsen, transferia en Recreatieve Poorten (reconstructieplan);
- stimulering toerisme landelijk gebied inclusief agrotourisme zoals dagattractie, verblijfsaccommodaties, verkoop streekproducten.

Regionaal beleid ^{2.3}

Reconstructieplan/Milieu effectrapport Maas en Meierij ^{2.3.1}

Na de varkenspestcrisis van 1997 is de overtuiging gegroeid dat het Brabantse platteland een grondige kwaliteitsverbetering nodig heeft. Ook nadat later nog mond- en klauwzeer en vogelpest zijn uitgebroken. Er is op het platteland sprake van een stapeling van problemen. In het verleden hebben verschillende partijen op hun eigen manier, met eigen organisaties en gelden, aan de oplossing daarvan gewerkt. In de loop van de tijd is echter het inzicht gegroeid dat de problemen gezamenlijk en integraal moeten worden aangepakt.

DOORWERKING

Onderdelen in het reconstructieplan die afwijken van het Streekplan gelden als een herziening van het Streekplan. Onderdelen in het reconstructieplan die doorwerken in het bestemmingsplan, zijn benoemd en begrensd in het reconstructieplan. Die onderdelen gelden dan als een voorbereidingsbesluit in de zin van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft uitspraak gedaan over het reconstructieplan Beerze-Reusel. Deze uitspraak heeft tevens gevolg voor het reconstructieplan Maas en Meierij. Zo is de rechtstreekse doorwerking van het reconstructieplan naar bestemmingsplannen vernietigd (zie het navolgende).

Visie op Maas en Meierij 2016

In 2016 is er de wens dat het gebruik van het landelijke gebied meer aangepast is aan de natuurlijke omstandigheden. Een belangrijk uitgangspunt voor de reconstructie is dat de verbetering van de kwaliteit van na-

tuur, landschap en milieu samen moet gaan met verbetering van de sociale en economische vitaliteit. Hiervoor is een streefbeeld beschreven. De belangrijkste punten, die terug te voeren zijn op de gemeente Oss, zijn hier benoemd.

Maas en Meierij kent in 2016 een raamwerk van natte en droge natuur. De Maasuitwaarden spelen daarin een belangrijke rol. Binnen het natte raamwerk zijn natuur en water belangrijke en richtinggevende functies. Het (overige) gebruik (landbouw, recreatie) is vanwege de kwetsbare natuurwaarden extensief.

NATUUR

De kern van het droge natuurraamwerk wordt o.a. gevormd door Herperduin. Herperduin kent een uitloper naar het westen via de landschappelijke zone tussen Oss en Heesch en de Geffense bosjes tot aan Geffen.

Het recreatieve netwerk bestaat uit de stedelijke regio met haar uitloopgebieden en een drietal aandachtsgebieden recreatie. De uitloopgebieden zijn vooral te vinden rondom de steden Oss en 's-Hertogenbosch en zijn rijk voorzien van bijvoorbeeld wandel- en fietspaden, bankjes, picknicktafels en landschappelijke elementen. Aan de noordkant van de stedelijke regio wordt het recreatieve netwerk vooral gevormd door de oeverwal, van 's-Hertogenbosch, via Oss naar Ravenstein. Het karakter van het recreatieve raamwerk is vooral kleinschalig. Er is een grote variatie aan recreatieve voorzieningen, een sterke menging van functies en hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

RECREATIE

De (primaire) landbouwgebieden liggen binnen het recreatie- en het natuurraamwerk. In de gemeente Oss liggen echter geen primaire landbouwgebieden.

LANDBOUW

Het (reconstructie)plan is beschreven in algemene thema's en een beschrijving per deelgebied. Alleen de deelgebieden die betrekking hebben op Oss zijn beschreven.

Het reconstructiegebied is onderverdeeld in landbouwontwikkelingsgebieden, extensiveringsgebieden en verwevingsgebieden. In Oss komen extensiverings- en verwevingsgebieden voor en een klein stukje landbouwontwikkelingsgebied.

INTEGRALE ZONERING

Zowel langs de grote rivieren als in de beeksystemen wordt waterberging gerealiseerd. De potentiële binnendijkse zoekgebieden voor rivierverruiming liggen in het komgebied.

WATERBERGING

WATERDOELEN

Ten opzicht van het Streekplan Brabant in Balans zijn de Natte natuurparels in de gemeente Oss van de kaart gehaald. Desalniettemin zullen deze waardevolle gebieden van een passende bestemmingsregeling worden voorzien.

REGIONALE NATUUR- EN LANDSCHAPSEENHEDEN

In Maas en Meierij liggen, voor wat betreft Oss, de regionale natuur- en landschapseenheid Maasuiteerwaarden en delen van de regionale natuur- en landschapseenheid Maashorst-Maasvallei. Deze regionale natuur- en landschapseenheden zijn bedoeld om natuurgebieden te beschermen tegen verstedelijking en aanverwante grootschalige versterkingen. In de regionale natuur- en landschapseenheden staan de bescherming en ontwikkeling van natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden centraal. Hierbij passen schone, extensieve en grondgebonden vormen van landbouw en recreatie.

De lijn voor de regionale natuur- en landschapseenheden uit het Streekplan is het uitgangspunt van de begrenzing in dit reconstructieplan.

WONEN, WERKEN EN LEEF- BAARHEID

Specifiek aandacht is er voor de sociale gevolgen van bedrijfsbeëindiging van landbouwbedrijven. Gestart wordt met projecten die te maken hebben met verbreding en regionalisering van landbouw, met arbeidsmarkt en werkgelegenheid en met kennismanagement.

Dit gebeurt door bijvoorbeeld gebruik te maken van de verruiming van het provinciale beleid voor voormalige agrarische bedrijfslocaties. Nieuwe ontwikkelingen moeten wel altijd passen bij aard en schaalniveau van het betreffende gebied.

BEBOUWINGSCONCENTRATIES

Kernrandzones, bebouwingsclusters en bebouwingslinten zijn in de meeste gevallen begrensd als extensiveringsgebied met een zone eromheen. In die bebouwingsconcentraties verdwijnt de intensieve veehouderij naar verwachting vanzelf volgens het Reconstructieplan. In de zones moet de kwaliteit en leefbaarheid versterkt worden door de intensieve veehouderij te ondersteunen bij verplaatsing en/of samenvoeging van bedrijfslocaties op een plek buiten de bebouwingsconcentraties. Er moet ruimte zijn voor nieuwe functies en door inzet op versterking en herstel van het landschap. Voor versterking en herstel van het landschap worden beeldkwaliteitsplannen en landschapontwikkelingsplannen gemaakt.

Overzicht deelgebieden in reconstructiegebied Maas en Meierij

In de uiterwaarden vormen natuur en water de basis voor de ontwikkeling van het gebied. Ze zijn daarom begrensd als extensiveringsgebied voor de intensieve veehouderij en als regionale natuur- en landschapseenheid (Maasuiterswaarden).

UITERWAARDEN (1)

De oeverwal wordt verder ontwikkeld tot een gevarieerd gebied met een sterke vermenging van wonen, werken, recreatie en grondgebonden landbouw en met hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het gebied moet een recreatief sterk ontwikkeld gebied worden met de functie van stedelijk uitloopgebied voor zowel 's-Hertogenbosch als Oss. Daarom is ruimte voor verbrede landbouw, kleinschalige vormen van recreatie, nieuwe economische functies en beheer en ontwikkeling van natuur en landschap nodig.

OEVERWAL (2)

Het komgebied is een sterk landbouwgebied met een bijzondere functie voor weidevogels en een grote landschappelijke openheid. Het grootste gedeelte van het komgebied van Oss (naar schatting 75%) is begrensd als extensiveringsgebied met delen het primaat natuur en andere delen het primaat overig. Het overige deel van het komgebied is begrensd als verwevingsgebied.

KOMGEBIED (3)

Grote waarde wordt gehecht aan de bescherming van landschappelijke en cultuurhistorische waarden (voormalige Beerse Overlaat) en het ondersteunen van (al genomen) initiatieven voor agrarisch natuurbeheer, openheid en versterking en herstel van het karakter van het gebied. Hoge prioriteit krijgt aan het realiseren van de ecologische verbindingen Her-

togswetering en de Erfdijk (verbinding tussen regionale natuur- en landschapseenheden Maasuiterswaarden en Maashorst-Maasvallei). Rondom deze verbindingen wordt agrarisch natuur- en landschapsbeheer gestimuleerd. Onder andere langs de Hertogswetering, liggen voorlopige reservingsgebieden voor regionale waterberging. In het komgebied liggen ook potentiële zoekgebieden voor rivierverruiming. In de Nota Ruimte staat dat het oostelijke deel van de Beerse Overlaat in beeld is als potentieel noodoverloophoogtegebied voor gecontroleerd overstrooming. Echter, dit staat nog ter discussie. Algemene tendens is dat de realisatie hiervan weinig kansrijk is. Verder ligt in het komgebied het zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebied van Macharen.

LANDSCHAPPELIJKE ZONE TUSSEN OSS EN HEESCH (21)

De zone tussen Oss en Heesch wordt verder ontwikkeld als een landschappelijk aantrekkelijk gebied, dat functioneert als groene buffer en als stadspark voor de stad Oss (stedelijk uitloophoogtegebied).

Er is ruimte voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Met behulp van een landschapsvisie wordt het landschap in het gebied hersteld en ontwikkeld. De gemeente Oss zorgt voor de nodige afstemming met reconstructie. Het gebied is begrensd als extensiveringsgebied voor de intensieve veehouderij.

HERPERDUIN-MAASHORST (22)

Deelgebied Herperduin-Maashorst bestaat uit natuurgebieden, die met elkaar en met de natuur in de uiterwaarden worden verbonden. Ontwikkeling van de Erfdijk als verbinding met de Maasuiterswaarden.

De Maashorst is ook als donker gebied aangemerkt. In het gebied wordt ingezet op versterking en extensivering van de melkveehouderij. Grotendeels is het begrensd als regionale natuur- en landschapseenheid (Maashorst-Maasvallei). Rond de natuurgebieden krijgen behoud en bescherming van landschappelijke en cultuurhistorische waarden hoge prioriteit. Voor de wijstgronden in het gebied is, samen met de reconstructiegebieden Peel en Maas en de Peel, een project opgenomen dat de aanpak voor bescherming en herstel van deze gronden nader uitwerkt. Initiatieven voor biologische landbouw worden ondersteund. Het gebied is grotendeels begrensd als extensiveringsgebied voor de intensieve veehouderij. De (agrarische) ondernemers worden bij de ontwikkeling van nieuwe functies en verbrede landbouwactiviteiten, waaronder recreatie, gestimuleerd. Om de recreatie te stimuleren, worden goede recreatieve verbindingen ontwikkeld met Nistelrode, Heesch en Oss en tussen Herperduin en Maashorst. Daarnaast kunnen Slabroek en recreatiegebied Herperduin, die nu al een recreatieve uitvalsbasis vormen, zich verder ontwikkelen als recreatieve poort. De aanleg van de nieuwe recreatiehaven valt buiten de strekking van dit bestemmingsplan.

Op 4 april 2007 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak uitspraak gedaan over het Reconstructieplan Beerze-Reusel.

Kern van de uitspraak is dat het principe van de integrale zonering en de uitgangspunten die hierbij zijn gehanteerd, blijven bestaan. Echter, de beoogde rechtstreekse planologische doorwerking naar bestemmingsplannen is vernietigd.

Andere consequenties:

- ten aanzien van bouwblokken die door de begrenzing van de zone-ring worden doorsneden, is het besluit tot vaststelling vernietigd;
- de planologische doorwerking van de integrale zonering is onvoldoende concreet tot op perceelsniveau afgewogen (beleidsuitgangspunten blijven echter overeind);
- het reconstructieplan werkt niet langer als vrijstelling in de zin van artikel 19 WRO en heeft geen voorbereidende bescherming meer ten aanzien van ontwikkelingen die als strijdig moeten worden aangemerkt met het reconstructieplan;
- het reconstructieplan geldt niet langer als vrijstelling voor gewenste ontwikkelingen;
- het bestemmingsplan is nog steeds leidend bij de integrale afweging voor ontwikkelings(on)mogelijkheden van individuele bedrijven.

Gemeentelijk beleid ^{2.4}

Oss heeft als gemeente voor veel verschillende beleidsvelden nota's of notities opgesteld. Deze zijn in veel gevallen sectoraal van aard, waardoor in het kader van dit bestemmingsplan een afweging plaats moet hebben over de wijze waarop die belangen ruimtelijk worden vertaald en hoe zij tegen andere belangen worden afgewogen. Het voert te ver alle beleidsplannen in deze paragraaf op te sommen. Vandaar dat slechts een beperkt deel van nota's en notities van de gemeente Oss in het navolgende zijn beschreven. Uiteraard zijn ze wel betrokken bij de belangenafweging.

Oss op weg naar 2020 (2006) ^{2.4.1}

De toekomstvisie heeft als doel een beeld te schetsen van de nieuwe gemeente Oss in 2020, als kader voor het opstellen van beleid, het beoordelen van ontwikkelingen en het stellen van gemeentelijke prioriteiten. De toekomstvisie is daarmee richtinggevend voor de beleidsontwikkeling in de komende jaren.

Deze paragraaf gaat met name in op de zaken die betrekking (kunnen) hebben op het buitengebied.

Oss heeft een weids, landelijk buitengebied waarin tal van kleine kernen (waaronder twee historische stadjes) liggen uitgestrooid in een gevarieerd landschap. Het streven is het behoud van het schilderachtige platteland

POTENTIES

met zijn rust en ruimte, aantrekkelijke kleinschalige toeristische voorzieningen en aan de ontplooiing van levenskrachtige dorpen met een bruisend ondernemersklimaat en verenigingsleven.

Oss streeft naar vitale dorpen:

- waar inwoners, verenigingen, ondernemers en de gemeente samen invulling geven aan het sociale klimaat en de gemeenschappelijke activiteiten;
- waar binnen samenwerkende clusters van kernen basisvoorzieningen zijn te vinden, gericht op zorg en ontmoeting;
- waar de verbindingen met de stad en met voorzieningen in andere dorpen goed zijn;
- Oss wil een groots buitengebied waarin landbouw, natuur en recreatie naast elkaar en in verschillende combinaties hun plek hebben. Kleinschalige voorzieningen in en om de dorpen en langs de Maasoever die aan eigen inwoners en bezoekers de gelegenheid bieden om te genieten van de rust en de ruimte in het buitengebied.

WERKEN

Naast natuur en landbouw krijgen ook toerisme en recreatie hun plek in Oss. Het buitengebied biedt volop mogelijkheden om fietsers en andere bezoekers mogelijkheden voor ontspanning te bieden. De gemeente zoekt de grenzen op, bijvoorbeeld als het gaat om hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijven.

Het buitengebied vraagt grotendeels om kleinschalige en extensieve recreatiemogelijkheden waarbij samenwerking wordt gezocht met grootschalige verblijfsrecreatie in aangrenzende gemeenten (West Maas en Waal, Lith) om mensen die daar verblijven ook in Oss te laten recreëren. Daarnaast is in dit gebied ook kleinschalige verblijfsrecreatie, zoals campings, hotels en Bed and Breakfast, mogelijk en ook nodig om toeristen en recreanten te trekken. Op de zandrug is meer intensieve, ook grootschaliger recreatie, mogelijk.

In het buitengebied blijft de landbouw een belangrijke economische draager en beeldbepaler van het landschap, met name in de kommen. De combinatie van landbouw en natuur (de boer als beheerder van natuur) en van landbouw en recreatie biedt agrarische bedrijven ook in de toekomst meer bestaansrecht en bestaanszekerheid. Daarnaast biedt het bedrijventerrein de Bulk ruimte voor bedrijven in Maaskant en lokaal gebonden bedrijvigheid.

NATUUR EN LANDSCHAP

Ontwikkelingen worden zodanig gestuurd dat belangrijke ecologische waarden blijven behouden. Daarbij gaat het om de balans tussen enerzijds de recreatieve functie en anderzijds het belang van de natuur en het landschap dat vraagt om hinder zoveel mogelijk te beperken.

Ontwikkelingen liggen vooral in de uitbreiding van kleinschalige recreatie voor eigen inwoners en bezoekers vanuit omliggende (vakantie)gebieden. Op de dekzandrug (Herperduin, Geffense bosjes) is wat grootschaliger recreatie mogelijk.

De reconstructie van het buitengebied is richtingbepalend voor de ontwikkeling van het buitengebied. Mogelijkheden voor de landbouw, ook verbrede landbouw en versterking van natuurlijke waarden door waar nodig bedrijven te verplaatsen, zijn daarbij belangrijk. Voor financiële dragers van noodzakelijke maatregelen wordt weloverwogen bouwen mogelijk bij de dorpen.

Rond de dorpen levert een goede invulling van de randen een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van het landschap.

Oss 2020 Structuurvisie (2006) ^{2.4.2}

Parallel aan het proces van de toekomstvisie, is de ruimtelijke structuurvisie gemaakt. De structuurvisie gaat in op de ruimtelijke koers van de gemeente op de langere termijn (2020) en de keuzes die daarbij worden gemaakt. De structuurvisie biedt daarmee een integraal ruimtelijk beleidskader.

Voor de lange termijnontwikkeling van Oss zijn negen kerndoelen benoemd. De kerndoelen zijn ontleend aan de doelstellingennota, die in juli 2004 door de gemeenteraad is vastgesteld. De kerndoelen die betrekking hebben op het buitengebied zijn benoemd:

KERNDOELEN

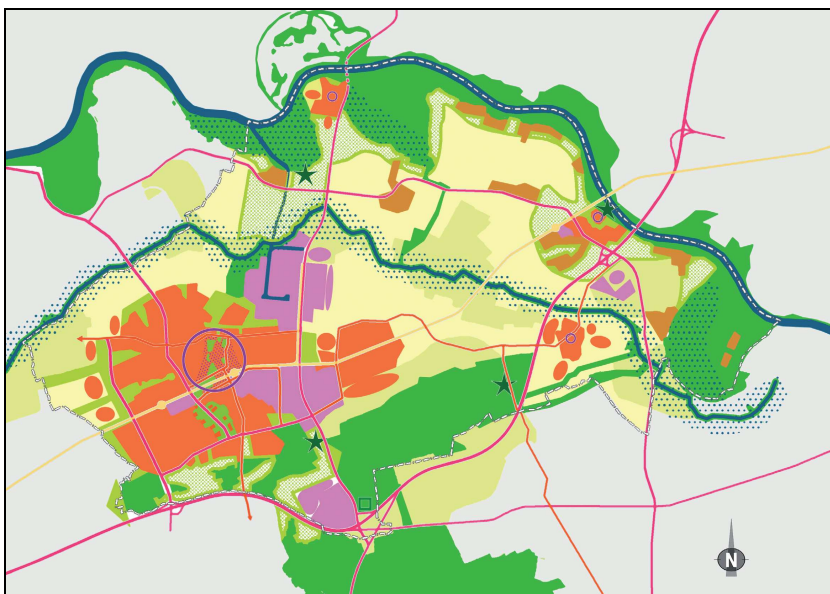
- Behouden, uitbouwen en versterken van Oss als regionaal centrum met een regionaal verzorgingsgebied. Vernieuwing wordt gevonden in de ontwikkeling van onder andere de life science (combinaties van productie- en onderzoeksactiviteiten in de bio-, agro-, voedings- en milieutechnologie en medische/farmaceutische technologieën) en kennisontwikkeling. Ook toerisme en recreatie bieden mogelijkheden voor een economische impuls in met name het buitengebied.
- Het versterken van de ruimtelijke identiteit van de nieuwe gemeente Oss. Een nieuwe gemeente die bestaat uit een vitale stad en levende dorpenclusters, gelegen in een groots en aantrekkelijk landschap. Voor het buitengebied van Oss is dit: rust, ruimte, landelijk.
- het bieden van een toekomstrichting voor de kernen in het landelijk gebied door levende dorpenclusters na te streven met oog voor leefbaarheid en ontwikkelruimte op oeverwal en flank. Onder condities moet daarmee selectief bouwen in en bij de dorpen mogelijk zijn. Het uitgangspunt is daarbij niet het getalscriterium van migratiesaldo nul, maar de leefbaarheid en vitaliteit van de dorpen. Afhankelijk van de landschappelijke structuur zijn bij de dorpen mogelijkheden voor een organische groei. Met een krachtig ont-

werp kunnen ruimtelijke programma's worden geacommodeerd met een betere kwaliteit. Door een koppeling te maken tussen rode opbrengsten en groene investeringen kan kwaliteit worden toegevoegd aan het landelijk gebied. Hiermee kan beperkte nieuwbouw ook een verrijking voor het landschap zijn.

- het ontwikkelen van aantrekkelijke uitloopgebieden met natuur en recreatie nabij de stad Oss en het verbinden van een stedelijke groene ruimte met deze uitloopgebieden.
- een impuls voor de recreatie in het landelijk gebied, naast het behouden, versterken en waar mogelijk benutten van de andere kwaliteiten van het landelijk gebied van Oss op het gebied van natuur en landschap. Een blijvende ruimte voor de landbouw, met name in het komgebied. Naast de agrarische productiegebieden is er ruimte voor natuur, recreatie en water, evenals het bieden van ontwikkelmogelijkheden bij de dorpen.
- het nastreven van een robuust en duurzaam ruimtelijk ontwikkelingsbeeld, dat bijdraagt aan het behouden van de groene en landschappelijke kwaliteiten, dat voldoet aan de eisen die vanuit het water worden gesteld, dat het ruimtebeslag beperkt en dat de leefbaarheid vergroot. Er kunnen tevens nieuwe economische dragers voor het platteland ontstaan, waarmee de verschraving van het platteland kan worden gekeerd. Een duurzaam ontwikkelingsbeeld betekent ook ruimte voor water, bescherming tegen overstromingen en hoogwateroverlast, kwalitatief zoetwaterbeheer en tegengaan van droogte.

RUIMTELIJKE HOOFDSTRUCTUUR LANDELIJK GEBIED

Het landschap wordt aan de stad gekoppeld via een groen verband met de Maasrand aan de noordzijde (de Maasband) en via de groene ruimte tussen Oss en Heesch (de Geledingszone) aan de zuidzijde. Deze groene ruimten worden via langzaamverkeersroutes verbonden met het centrum en met het Sibeliuspark, zodat een afwisselende verbinding met een recreatief karakter ontstaat tussen de stad Oss en het landschap.

Structuurbeeld 2020 (bron: Oss 2020 Structuurvisie)

De komgebieden bieden ruimte voor landbouw en natuur. Centraal staan de grootschalige openheid, rust en natuurbeleving. In termen van de reconstructie betreft het grotendeels verwevingsgebied (met uitbreidingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij) en extensiveringsgebied (waarin intensieve veehouderij geen duurzaam perspectief heeft). De komgebieden bij Megen en Dieden-Demen vormen zoekgebieden voor rivierverruiming.

Op kleine schaal wordt gewerkt aan de versterking van de ecologische, recreatieve en landschappelijke kwaliteiten van de flank, in goede verhouding met de landbouw. De flank wordt meer opgenomen in het recreatieve netwerk van Herperduin en van de uitloopzone van de (uitbreidende en intensiverende) kernen Oss, Berghem en Herpen.

Aan de kernen in het landelijk gebied wordt een toekomstrichting geboden door levende dorpenclusters na te streven met oog voor de leefbaarheid en de ontwikkelingsruimte. Onder condities is selectief bouwen in en bij de dorpen mogelijk. Er worden drie dorpenclusters onderscheiden: Macharen, Megen en Haren; Dieden-Demen, Deursen-Dennenburg, Neerlangel, Huisseling en Ravenstein; Neerloon, Overlangel, Keent, Koolwijk en Herpen.

Het provinciaal beleid is gericht op een beperkte toename van de woningvoorraad in de dorpenclusters, namelijk alleen ten behoeve van de natuurlijke aanwas. Vanuit landschappelijke overwegingen wordt het verantwoord geacht de kernen op de oeverwallen en de flank ruimte te bieden voor nieuwe bebouwing. Het versterken en behouden van de ruimtelijke karakteristiek van de dorpen staat voorop. Rekening houdend

met de lagenbenadering bieden de dorpen ruimtelijke potenties, die nu nog niet zijn benut.

In het landelijk gebied zal naar verwachting door verschillende oorzaken de agrarische werkgelegenheid teruglopen en veranderen. Voor een deel is compensatie mogelijk door aan de kernen gebonden werkgelegenheid (kleine bedrijvigheid en recreatie) te faciliteren. Tevens kan worden gewezen op de geboden mogelijkheden voor het ontwikkelen van recreatieve bedrijvigheid bijvoorbeeld in de Maasrand. kleine, startende ondernemers kunnen daarnaast wellicht ook gebruikmaken van geschikt bevonden vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's) in de kernranden of aan huis of elders in de woonomgeving. Voor deze VAB's zal op korte termijn door de gemeente Oss beleid worden ontwikkeld.

UITWERKING HOOFDESTRUCTUUR

De structuurvisie beschrijft delen van de gehele gemeente. Hier is alleen de hoofdstructuur beschreven die betrekking heeft op het buitengebied. Ook de uitwerking met betrekking tot de dorpen is achterwege gelaten.

Op Herperduin staan natuur en natuur- of landschapsbeleving centraal. Herperduin zal worden gezoneerd. Met name door een natuurlijke vorm van bosbeheer krijgt de natuur hier optimale kansen. De randen van Herperduin hebben een prioriteit ten aanzien van de extensivering van de landbouw en een ombuiging naar groene functies. Een bijzonder onderdeel is de robuuste ecologische en recreatieve verbinding tussen Herperduin en de uiterwaarden via de Erfdijk en omgeving. Tussen Herperduin en de Maashorst wordt een ecologische verbinding gerealiseerd.

Aan de noordzijde van de stad Oss, globaal tussen het sportpark Rusheuvel en het woongebied Horzak enerzijds en Megen anderzijds, ligt het beoogde recreatielandschap de Maasband. Het is een gebied waar actieve recreatie op kleinere schaal een plaats kan krijgen, naast natuur en natuurbeleving en grote ruimte vragende recreatieve functies.

De Geledingszone is een beoogd recreatief landschap dat aansluit op de Geffense Bosjes en Herperduin en is gelegen tegen Oss en Heesch. Met de term recreatief landschap wordt aangeduid dat het gebied zijn kwaliteiten ontleent aan een aantrekkelijk cultuurlandschap en aan het grote formaat, terwijl het ruimte biedt aan diverse recreatieve activiteiten. Het gaat in de Geledingszone om een selectie van activiteiten, gericht op landschapsbeleving, natuurvorming en recreatie, gericht op buitenactiviteiten. Investeren en verbetering zijn nu nodig om het gebied veilig te stellen en kwaliteit te geven. Het bieden van nieuwe ruimte voor wonen, werken, recreatie en zorg kan daarin een rol spelen, door aan de vestiging van deze functies de voorwaarde te verbinden van het opnemen van taken ten aanzien van inrichting en beheer.

De oeverwal wordt een gevarieerd en relatief verdicht gebied met een sterke vermenging van wonen, werken, recreatie en grondgebonden landbouw en met hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

De Maasrand biedt ruimte aan kleinschalige terreinen voor extensieve recreatie, zoals een landschapscamping en de ontwikkeling van toeristische attractiepunten. Enige woningbouw, gecombineerd met kleinschalige werkgelegenheid, is niet uitgesloten. De attractiepunten liggen voornamelijk in of bij kernen als Ravenstein, Megen en Macharen, maar kunnen ook een aanleiding hebben bij meer solitaire (cultuurhistorische) elementen.

Nota landschapsbeleid 2.4.3

In november/2007 is het ontwerp van de Nota Landschapsbeleid verschenen. In de nota wordt uitgegaan van de vijf landschapstypen zoals die in Oss voorkomen, met elk hun eigen karakteristieken. Aan de hand van deze karakteristieken van de uiterwaard, de oeverwal, het komgebied, de dekzandrand en de dekzandrug kan worden bepaald waar en hoe het landschap kan worden versterkt.

Per landschapseenheid is een visie op de gewenste ontwikkeling van de landschappelijke kwaliteiten geformuleerd, waarbij bestaande kwaliteiten, kenmerken en knelpunten zijn betrokken. Per landschapstype zijn doelstellingen, beleidskaders en randvoorwaarden ten aanzien van de gewenste ontwikkeling en inrichting van het landschap geformuleerd.

Daarnaast wordt aangegeven hoe met verschillende thema's moet worden omgegaan die op het moment van opstelling van de nota een belangrijke rol spelen en waarvan de toepassing sterk bepalend is voor het landschap. Het landschap biedt handreikingen bij de visievorming en beoordeling van deze nieuwe ontwikkelingen.

De uitgewerkte thema's zijn: nieuwe landgoederen, windmolens, agrarische bebouwing, erfbeplanting, stads- en dorpsranden en tot slot overige objecten als hekwerken, schuilhutten en verlichting.

Beleidsnota Duurzaamheid 2.4.4

Op 18 december 2007 is het concept van de duurzaamheidsnota 'Duurzaam Oss, naar een duurzame toekomst' verschenen. Deze agenda voor de ontwikkeling en aanpak van de duurzaamheid in de gemeente Oss dient om het thema een plek te geven bij lokale beslissingen.

'sat De ambitie om duurzaamheid, zowel strategisch als inhoudelijk, op een stevige manier op de agenda te zetten zijn 10 speerpunten benoemd. Deze staan voor een evenwichtige groei naar een duurzame toekomst waarbij het jaar 2010 de eerste mijlpaal is.

Bij elk speerpunt spelen de economische, ecologische en sociale elementen een rol. Door ze in samenhang te bezien ontstaan er mogelijkheden om tot verrassende, vernieuwende en creatieve oplossingen te komen. Het resultaat van de inbreng per speerpunt geeft tevens zicht op de wijze

waarop in de volle breedte aan duurzaamheid invulling wordt gegeven. Dit levert dan weer de mogelijkheid op om vanuit strategisch niveau te sturen.

De volgende speerpunten zijn gedefinieerd:

- Duurzame bedrijfsvoering;
- De duurzaamheidbalans;
- Duurzaam inkopen;
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen;
- Duurzaam bouwen;
- Verduurzaming openbare ruimte;
- Klimaat;
- Millenniumgemeente;
- Bewustzijn van de burgers;
- Platform voor lokale duurzaamheidvraagstukken.

Economisch Beleidsplan Gemeente Oss 2001 - 2005 ^{2.4.5}

Gelet op het belang van de economische functie moet via het economisch beleid in samenhang met de beleidsvelden ruimtelijke ordening, milieu en sociale zaken zorg worden gedragen voor het scheppen van de juiste voorwaarden voor de gewenste ruimtelijk economische ontwikkeling van de stad. In het beleidsplan is de nadruk onder meer gelegd op de mogelijkheden voor regionaal-economische samenwerking en de integratie met andere beleidsvelden.

Het economische beleid in relatie tot het buitengebied levert de doelstelling op om natuurbeheer en recreatie in de landelijke gebieden van Oss te stimuleren door:

- inventarisatie mogelijkheden voor natuurbeheer en agrarisch toerisme in de regio om Oss;
- creëren van committent onder de agrarische ondernemers;
- actieplan en organisatie;
- genereren van subsidies.

In Juni 2006 is een nieuw concept van het economisch beleidsplan verschenen (Oss werkt! Economisch beleidsplan 2006-2010). Indien deze is vastgesteld, zal vorenstaande tekst worden vervangen.

Natuur- en landschapsvisie Oss Uitvoeringsprogramma 2005 ^{2.4.6}

De gemeente Oss wil een slagvaardig natuur- en landschapsbeleid uitvoeren. In 2005 is daarom het beleid daarvoor geactualiseerd en voorzien van een uitvoeringsprogramma.

De gemeente constateert dat de natuurwaarden binnen de gemeente te beperkt zijn. Zij zet het beleid dan ook in op het 'vullen' van de natuurwaarden, waarbij de gemeente onderscheid maakt in verschillende gebieden.

Maashorst-Herperduin moet een aaneengesloten natuurgebied van 3.500 ha worden. Het moet uitgroeien tot een parkachtig landschap met loofbossen, heide, vennen en natuurlijke graslanden. Realisatie van de EHS zal plaatsvinden door aankoop en inrichting en beheer van landbouwgronden. Bijzondere aandacht moet het ontwateringstelsel van Herperduin krijgen. Verbrede landbouw is kansrijk in de vorm van groenblauwe diensten (koppeling water en ecologie), recreatie, zorg, verkoop aan huis et cetera, evenals natuurgerichte recreatie en landgoedontwikkeling. Het is wenselijk dat een recreatieve poort wordt ontwikkeld om recreatie te geleiden.

NATUUR- EN LANDSCHAPSPAR-
KEN

Een aaneengesloten natuurpark wordt gerealiseerd in de uiterwaarden tussen Den Bosch en Cuijk. In Oss betreft dat Ossekamp/De Waarden, Diedensche Uiterdijk/Maasakker en Keent, inclusief de smalle verbindingen tussen die gebieden.

Streven is om te komen tot een begeleid natuurlijke eenheid van een parkachtig boslandschap, waarin afwisselend oobos, moeras, open water en natuurlijke graslanden voorkomen.

Recreatie zal gezoneerd dienen te worden.

Maashorst en Herperduin moeten met elkaar worden verbonden. Hiervoor is een natuurbrug over de A50 wenselijk. Het tussenliggende agrarische gebied moet worden ingericht als natuurgebied. De inrichtingsplannen liggen binnen de gemeente Landerd.

STEVIGE VERBINDING TUSSEN
NATUUR- EN LANDSCHAPSPAR-
KEN

De verbinding Herperduin - Keent moet zorgen voor de verbinding tussen de dekzandrug en het rivierengebied. Musche Wetering en Erfdijk dienen op korte termijn ingericht te worden als ecologische verbindingszone. Kansen liggen er voor groene en blauwe diensten en een combinatie van recreatie en waterbeheer. Op lange termijn moeten de barrières over de A50 en de weg Reek - Ravenstein worden genomen.

Het grootste deel van de gemeente bestaat uit agrarische gronden. Belangrijk is dat het particulier natuur- en landschapsbeheer opgepakt wordt. Het stimuleren van groene en blauwe diensten heeft prioriteit. De gemeente beweegt zich al op dit vlak.

NATUUR- EN LANDSCHAPSBE-
HEER

Weidevogel en randenbeheer staat centraal. Combinaties zijn misschien mogelijk met regionale waterberging, natuurbouw et cetera.

Aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen, erfbeplantingen, boomgaarden en dergelijke kunnen een stimulans zijn voor das en verschillende vogelsoorten.

De Hertogswetering is van belang voor ecologie, landschap en recreatie. Grote delen van de ecologische verbindingzone zijn al ingericht. Ossemeer is het centrale punt in de structuur.

De regionale waterberging die in dit gebied moet plaatsvinden, levert mogelijk een extra impuls op voor de natuur.

In en rond Oss is het voornemen om een 'groenblauwe slinger' in parkzone te ontwikkelen. Het Ossemeer wordt verbonden met groengebieden, parken, waterpartijen in en om de stad.

De 'Maasband' wordt ontwikkeld om Oss te verbinden met de Maas, vanuit recreatief, ecologisch en landschappelijk perspectief.

Ten zuiden van Oss moet er iets gebeuren met het kampenlandschap. Dit staat erg onder verstedelijkingsdruk.

Rondom de kleine kernen wordt gezocht naar een combinatie van groenblauwe diensten, landschappelijke aankleding en wandelmogelijkheden (rondje om).

Verbonden aan de Maas, Beleidsnota toerisme en recreatie gemeente Oss en Lith 2006 ^{2.4.7}

De gemeenten Oss en Lith hebben de recreant en toerist veel te bieden. De ligging aan de Maas, de watersportmogelijkheden, de historische nederzettingen en het bedrijvige Oss zijn zo maar enkele voorbeelden hiervan.

De gemeenten worden geconfronteerd met een krimpende agrarische sector en het voorzieningenniveau in het buitengebied staat onder druk. Beide gemeenten geven aan dat recreatie en toerisme een belangrijke rol kunnen spelen bij de revitalisering van het platteland.

Het belangrijkste doel van de nota is daarmee "een bijdrage leveren aan de economische ontwikkeling en behoud van de leefbaarheid van met name het landelijk gebied binnen de gemeenten Oss en Lith". De nota biedt handvatten om het beleid uitvoering te geven voor de periode tot 2010.

Oss en Lith moeten inspelen op de volgende punten:

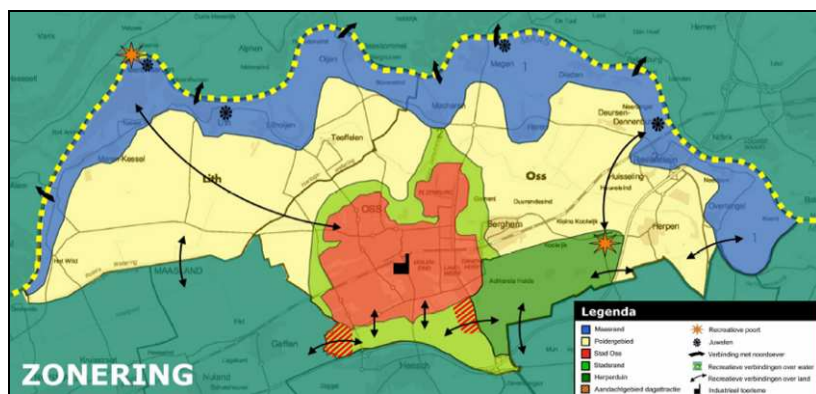
- de toename in buitenrecreatie;
- de recreant kan buiten de ruimte ervaren en authenticiteit terugvinden in de dorpjes op het platteland;
- de toename in toervaren;
- de actieve senior zoekt graag in zijn vrije tijd het water op, waar hij ruimte kan ervaren;
- de trend van meer verwennerij;
- de hedendaagse toerist is op zoek naar kwalitatief hoogwaardige voorzieningen, waar men kan opladen voor het leven in de drukke maatschappij;

- de groei in het 'einde-van-de-wereld'-gevoel;
 - het platteland is bij uitstek de plek om 'anders dan anders' te vinden, omdat het lijkt of hier de tijd heeft stil gestaan;
 - de mogelijkheden voor plattelandstoerisme vanuit de reconstructie.
- Het stimuleren van plattelandstoerisme is een van de manieren om te komen tot de revitalisering van het landelijk gebied.

Oss en Lith moeten alert zijn op Planologische belemmeringen, Regelgeving en lange besluitvormingsprocessen. Vanuit de overheid kunnen de toeristisch-recreatieve ontwikkelingen in het gebied frustreren.

De Strategische visie is opgehangen aan verschillende zones in het gebied. De zones zijn op het onderstaande kaartje weergegeven.

VISIE

Zonering Beleidsnota recreatie en toerisme

De Maasrand (zie vorenstaande kaart) herbergt de belangrijkste toeristisch-recreatieve kwaliteit van beide gemeenten en heeft prioriteit. Richtingend is het handhaven van kleinschaligheid, rust, landschaps- en cultuurbeleving en kwaliteit. De verdere stimulering van buitenrecreatie en toervaren binnen het decor van het landschap en de dorpen staan centraal. Tevens wordt gekozen voor de verdere ontwikkeling van de cultuurhistorische bijzonderheden in deze zone.

MAASRAND

Ingezet wordt op:

- een fijnmazige en kwalitatief hoogwaardige routestructuur;
- het stimuleren van de mogelijkheden voor het beoefenen van watersport;
- het verbeteren van de verbinding met de noordelijke Maasoever en met 's-Hertogenbosch en Nijmegen over en langs het water;
- een kwaliteitsverbetering van de recreatieve voorzieningen (o.a. horeca en bewegwijzering);
- het bevorderen van recreatief medegebruik en beleving van (nieuwe) natuurgebieden en uiterwaarden in deze zone;
- het bevorderen van de aansluiting met het achterliggende gebied;

- de ontwikkeling van kleinschalige verblijfsrecreatieve voorzieningen;
- het (verder) ontwikkelen van 'juwelen' aan de Maas, zoals Ravenstein en Megen.

POLDERGEBIED (KOMGRONDEN)

In het poldergebied ligt het ambitieniveau voor de ontwikkeling van toerisme en recreatie minder hoog.

Bij de toeristisch-recreatieve ontwikkeling wordt ingezet op:

- het stimuleren van agrotourisme (dagrecreatie en kleinschalige verblijfsaccommodatie);
- het vormen van een grofmazig netwerk van wandelroutes en bekendheid geven aan dit netwerk;
- het creëren van opstappunten en pleisterplaatsen voor het fiets- en wandelnetwerk.

HERPERDUIN

De zone Herperduin wordt landschappelijk en planologisch gezien als onderdeel van een groter gebied Maashorst-Herperduin. Het gebied speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van toerisme en recreatie.

Ingezet wordt op:

- meer mogelijkheden creëren voor de natuurgerichte recreatie;
- natuur en recreatie beter zoneren;
- de bereikbaarheid naar en in het gebied verbeteren (via routes voor o.m. wandelen en fietsen);
- de recreatieve poort vorm geven en realiseren in samenwerking met lokale ondernemers;
- kwalitatief hoogwaardige verblijfsrecreatie (met name vakantiepark Herperduin) optimale kansen geven en daar actief aan meewerken;
- de relatie verbeteren c.q. barrières beperken tussen Herperduin zelf en de omliggende gebieden (Erfdijk, Piekenhoef, zuidelijke Geledingszone en Maashorst).

De ontwikkeling van de stadsrandzone is gericht op het functioneren als een stedelijk uitloopgebied voor de inwoners van Oss en omgeving. Deze zone bestaat onder andere uit de Geledingszone en de Maasband.

In de Geledingszone wordt ingezet op:

- verbetering van de toegankelijkheid;
- verbetering van de verbinding met de Geffense Bosjes en Herperduin via recreatieve routes;
- clusteren en/of beter situeren van kleinschalige recreatieve voorzieningen, denk hierbij aan hondensport, evenemententerrein, Gilde en deltavliegen.

De Maasband moet op termijn een manifeste verbindende schakel vormen tussen de uiterwaarden, de oeverwal en de stad Oss. Hier is gekozen voor:

- ontwikkeling van optimale routestructuren;
- ontwikkeling van kleinschalige en grootschalige recreatievoorzieningen mits deze passen in de groen/blauwe uitstraling van het gebied en in samenhang met landschappelijke elementen zoals het Oosmeer, het kanaal en het bos van Brabant Water.

Uitvoeringsprogramma Herperduin 2005 ^{2.4.8}

Het uitvoeringsprogramma is gemaakt naar aanleiding van de Natuur- en Landschapsvisie. Het is richtinggevend voor projecten die de gemeente met partners zal oppakken, voor projecten die andere initiatiefnemers willen oppakken en het geeft een visie op het gebied Herperduin.

De uitvoering wordt getoetst aan streefbeelden van het gebied. De streefbeelden zijn hierna kort samengevat.

Streefbeeld is een parkachtig boslandschap met heide, stuifzand, vennen en natuurlijk graslanden. Er is een ecologische verbinding naar de Maasborst over de A50 en met de Maasduisterwaarden via een ecologische verbindingzone langs de Erfdijk.

NATUURPARK HERPERDUIN

Herperduin is een belangrijk recreatiegebied voor Oss, Berghem, Ravenstein en Schaijk: fietsen, mountainbiken, paardrijden, wandelen. Een zoning is wenselijk van rust naar drukte.

RECREATIEGEBIED HERPERDUIN

Streefbeeld is een waardevol kleinschalig cultuurlandschap dat via houtwallen en singels in noordelijke richting overgaat in een open komgebied. In deze rand zoeken agrarische ondernemers mogelijkheden voor verbreding.

WAARDEVOL CULTUURLANDSCHAP

Visie EVZ Erfdijk & Munsche Wetering (2006) ^{2.4.9}

De ecologische verbindingzone (EVZ) moet een verbinding vormen tussen Herperduin en de Keentse Uiterwaarden. De Reconstructiecommissie Maas en Meierij heeft uitgesproken dat de realisatie van ecologische verbindingzones versneld gerealiseerd moet worden.

Het is van belang dat de Erfdijk als dijk weer zichtbaar wordt in het landschap door zomereiken. Het is de ruggengraat van de ecologische verbinding tussen Herperduin en Keent. Er is ruimte voor de ontwikkeling van een nieuw landgoed, een landschapscamping of nieuwe vormen van wonen in de dorpsrand van Herpen.

Waterplan ^{2.4.10}

Het waterplan verwoordt de gemeenschappelijke visie, uitgangspunten en gewenste ontwikkelingen voor 'Water in Oss'. Het is de lokale vertaling van

het nationale, regionale en provinciale waterbeleid. Het waterplan is een middel om een betere afstemming te realiseren in de samenwerking tussen de waterpartners die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het waterbeheer in het bebouwd gebied en is daarmee de basis voor een duurzaam waterbeheer binnen de gemeentegrenzen.

Water raakt veel disciplines die tot het takenpakket van de gemeente behoren. De gemeente heeft de regie over de lokale ruimtelijke ordening. Daarnaast heeft de gemeente een belangrijke rol in het beheer van oppervlaktewater, grondwater, afvalwater en hemelwater.

Het waterplan is leidend voor de gemeente in de uitvoering van haar wtertaken. De gewenste toekomstige situatie met betrekking tot water in al haar geledingen, is verwoord aan de hand van vier thema's:

- beleving van water: bijdrage van water aan de leefomgeving;
- water als ordenend principe: belang van water bij planologische processen;
- waterkwaliteit: de fysische, chemische en ecologische kwaliteit van grond- en oppervlaktewater;
- waterketen: het geheel van drinkwatervoorziening, afvalwater inzameling, transport en zuivering.

Voor elk thema zijn streefbeelden voor de lange termijn (2020) geformuleerd en de huidige situatie is beschreven. Op basis van een analyse van kansen, knelpunten en de gewenste ontwikkelingen zijn beleidsdoelstellingen en een maatregelen programma voor de periode tot 2008 aangegeven. Een aantal van de belangrijkste maatregelen die in de loop van 2005 vorm zullen krijgen, zijn:

- het uitwerken van een groot onderhouds- en herinrichtingsplan vijvers (verbeteren belevingswaarde en ecologische kwaliteit);
- het realiseren van een waterkansenkaart als ondersteunende kaart voor planologen en beheerders openbare ruimte waar kansen en knelpunten voor de stedelijke wateropgave staan aangegeven;
- evalueren van huidige meetnet van waterkwaliteit en grondwaterniveaus en het opzetten van een verbeterd monitoringssysteem;
- de mogelijkheden voor afkoppelen in beeld brengen en het afkoppelbeleid verder vormgeven, zodat de doelstelling uit het GRP (gemiddeld 6 ha per jaar) kan worden gerealiseerd;
- het proces van de watertoets optimaliseren.

Om het uitvoeringsprogramma van het waterplan gestalte te geven en om de samenwerking tussen de waterpartners te intensiveren, zal voor een periode van twee jaar een watercoördinator worden aangesteld.

Ontwikkelingen in het waterbeleid volgen elkaar snel op, dat maakt dat het waterplan in de komende jaren aan veranderingen onderhevig zal zijn. De volgende ontwikkelingen zijn hierbij van belang:

- Invulling van de stedelijke wateropgave uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).
- De effecten van de uitvoering van de kaderrichtlijn water (KRW).

- De financiering van het waterbeheer (verbreding rioolrecht).
- Herverdeling van taken in het grondwaterbeheer. Jaarlijks zal het uitvoeringsplan worden herzien en als daar aanleiding toe is, zullen ook nieuwe beleidskaders voor water ter besluitvorming worden voorgelegd.

Gemeentelijk rioleringsplan Oss 2004 tot en met 2010 ^{2.4.11}

Het gemeentelijk rioleringsplan Oss 2004 t/m 2010 is op 17 februari 2005 vastgesteld. In dit beleidsdocument is het rioleringsbeleid voor de toekomst vastgelegd.

Een van de doelstelling relevant voor het buitengebied is dat riolering wordt aangelegd voor de bestaande 'bebouwing'. Ook voor nieuwe bebouwing dient riolering te worden aangelegd. Hierbij wordt uitgegaan van de laatste stand der techniek en wordt het omgaan met water op een duurzame wijze ingevuld.

Om een goede afstroming in de vijvervalriolen te handhaven, is regelmatig onderhoud nodig. De huidige werkwijze voor reiniging van riolen, goten en kolken en de reiniging van gemalen wordt voortgezet.

Om de stabiliteit en waterdichtheid te waarborgen, is het nodig de riolering op tijd te repareren, te renoveren of te vervangen. Op basis van de uitgevoerde inspecties is de restlevensduur van de riolen bepaald.

In de integrale aanpak worden steeds ook de mogelijkheden van afkoppelen van regenwaterafvoeren nadrukkelijk betrokken.

Erfgoedplan ^{2.4.12}

Op 28 april 2005 is het gemeentelijk Erfgoedplan verschenen.

Het doel van het erfgoedplan Oss is tweeledig:

- het vervaardigen van een inventarisatie van het aanwezige erfgoed in de gemeente, waaronder zowel archeologische, historisch-geografische en historisch-(steden)bouwkundige waarden worden gerekend;
- het opstellen van een toekomstvisie over de manier waarop dit erfgoed een rol kan spelen in het ruimtelijk beleid, het beleid ten aanzien van toerisme en recreatie en het educatief beleid.

Het integraal erfgoedbeleid vraagt om het maken van keuzes. Niet alleen is het belangrijk om vast te stellen welke resterende elementen en structuren uit het verleden het huidige karakter van Oss bepalen, eveneens dienen uitspraken te worden gedaan over de wijze waarop in de toekomst met het Osse erfgoed wordt omgegaan. De gemeente Oss stelt zich om het doel erfgoed tot geïntegreerd onderdeel van het totale gemeentelijke beleid te maken. Het behouden en versterken van de unieke Osse identiteit is dan ook het oogmerk van het gemeentelijk erfgoedbeleid.

Voor de gemeente Oss in zijn totaliteit is echter geen eenduidige, eenvoudig definieerbare identiteit aanwijsbaar. De gemeente bestaat uit enkele delen, die duidelijk verschillen in identiteit. Als hoofdelementen zijn te onderscheiden:

- de stad Oss;
- het zandgedeelte met Berghem en Herpen;
- het rivierkleigedeele met de overige kernen.

De gebieden zijn in het algemeen duidelijk herkenbaar in het terrein. Het rivierengebied is opener, het zandgebied kent meer bos en houtwallen en is ruimtelijk kleinschaliger, maar de grens tussen de beide is minder duidelijk herkenbaar in het terrein. De ruimtelijke identiteit van de stad Oss is onlosmakelijk verbonden met zijn industrieel verleden. Het zandgedeelte sluit wat betreft identiteit meer aan op die van het zuidelijker gelegen zandgebied. Ten slotte sluit de ruimtelijke identiteit van het rivierkleigebied aan op die van het aangrenzende rivierkleigebied.

Het erfgoed wordt als inspiratiebron gebruikt voor planvorming op diverse gemeentelijke beleidsterreinen. De gemeente Oss hanteert om die reden een integrerende benadering. Dit betekent enerzijds dat sprake is van voortgaande beleidsontwikkeling. Anderzijds wordt erfgoed tot een vast punt op de gemeentelijke beleidsagenda gemaakt.

Ruimtelijke ordening en erfgoed hebben veel met elkaar te maken. Het erfgoedplan bevat beleidsvoornemens om de cultuurhistorie beter te verankeren in de ruimtelijke planvorming. Niet alleen zijn veel soorten erfgoed voor het behoud afhankelijk van de ruimtelijke ordening, maar andersom speelt het erfgoed een grote rol in het streven van de ruimtelijke ordening tot het bewaren en realiseren van de ruimtelijke kwaliteit.

Gezondheidsbeleid Oss 2008-2011

In de nota Gezondheidsbeleid Oss 2008-2011 wordt het gezondheidsbeleid van de gemeente Oss beschreven. De nota benoemt speerpunten van het gezondheidsbeleid van de gemeente Oss. Relevant voor het bestemmingsplan buitengebied is dat het verbeteren van de leefomgeving en leefbaarheid één van de opdrachten is om invulling te geven aan de hoofddoelstellingen van het gezondheidsbeleid.

B e s c h r i j v i n g b e s t a a n d e s i t u a - t i e

Inleiding ^{3.1}

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van de functies, de waarden en belangen die in het plangebied aanwezig zijn. Het gaat om de functies natuur, water, landbouw, niet-agrarische bedrijvigheid, wonen, verblijfs- en dagrecreatie, maatschappelijke voorzieningen en infrastructuur. Ten eerste wordt de ondergrond (het landschap en de cultuurhistorie) beschreven. Niet alleen is de huidige situatie beschreven, ook is aangegeven wat de belangrijkste ontwikkelingen van bepaalde functies zijn en welke perspectieven er voor deze functies in het plangebied aanwezig zijn. Aan het milieu(beleid) is een afzonderlijke paragraaf gewijd. De bevindingen uit deze beschrijving worden in het volgende hoofdstuk vertaald in een Ontwikkelingsvisie.

Landschap en cultuur- historie ^{3.2}

Het landschap in de gemeente Oss is het resultaat van een voortdurende wisselwerking tussen abiotische, biotische en menselijke ingrepen in de loop der eeuwen. De ondergrond was in eerste instantie bepalend voor de opbouw van het landschap. Later drukte de mens steeds meer zijn stempel op het landschap. Landschap en cultuurhistorie zijn dan ook onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De beschrijving en de analyse in deze paragraaf zijn als volgt onderverdeeld:

- de ondergrond (zie kaart 'Geomorfologie');
- het huidige landschap (zie kaart 'Landschap');
- cultuurhistorie, waaronder archeologie (zie kaart 'Cultuurhistorische waarden' en kaart 'Archeologische waarden').

De ondergrond ^{3.2.1}

De oorsprong van het Osse landschap ligt in het geologische tijdperk, dat wordt aangeduid met de term Pleistoceen. In de voorlaatste ijstijd in het Pleistoceen (het Saalien) schoven grote gletsjers landijs vanuit het noorden

gedeeltelijk over Nederland, tot aan de stuwwallen bij Nijmegen⁶. De oorspronkelijke noordwaartse loop van de Oermaas werd geblokkeerd en de rivier zocht zich vlechtend een weg naar het westen. Tijdens de laatste ijstijd (het Weichselien) werd door de wind over grote delen van Noord-Brabant zand verspreid en na verloop van tijd waren de oudere rivierafzettingen onder een dikke laag zand verdwenen. Deze uitgestrekte zandlaag wordt het oude dekzand genoemd. Toen in het Holocene tijdperk het klimaat zich matigde, werd ook de rivier de Maas rustiger en een breeduit meanderende regenwaterrivier.

Regelmatig verplaatste de Maas zich. De rivier zette tijdens overstromingen zand en klei af. De grote zwaardere zand- (en klei) deeltjes werden dicht bij de oever afgezet. De kleine lichte kleideeltjes werden tijdens de overstroming op grotere afstand van de rivierbedding gedeponeerd. Zo ontstonden de oeverwallen en de komgronden.

Op hoofdlijnen worden in het buitengebied twee bodemkundige eenheden onderscheiden: het dekzandgebied dat bestaat uit Pleistocene dekzanden en het rivierengebied dat voor een groot deel bestaat uit Holocene afzettingen van rivierkleigronden.

De hoge delen van het rivierengebied (de oeverwallen) en het overgangsgebied van zand naar klei (dekzandrand) waren van oudsher populaire vestigingsplaatsen. Om zich te kunnen beschermen tegen het hoge water legden dorpen aan de oostkant hun eigen dijken loodrecht op de rivier aan.

Landschappelijk gezien bestaat de gemeente uit twee delen: het noorden bestaat uit het laaggelegen, natte rivierenlandschap van de Maas. Het zuidelijke deel bestaat uit het hooggelegen, droge dekzandlandschap.

Verdergaande differentiatie binnen deze twee deelgebieden heeft geleid tot verschillende landschapstypen, waardoor er een gevarieerd landschap binnen de gemeente is ontstaan.

De Maas speelt een belangrijke rol in de identiteit van het Osse landschap. Als grootschalig landschappelijk element heeft zij aanzienlijke invloed, het bepaalt de ordening en de structuur en draagt in belangrijke mate bij aan het ruimtelijk beeld van het gebied. Kenmerkend is de zonering van de verschillende landschapstypen parallel aan de rivier. Van noord naar zuid: de rivier met uiterwaarden, de oeverwal en de komgronden. De kernen Macharen, Megen, Dieden, Demen, Neerlangel, Ravenstein en Neerloon liggen alle op de oeverwal. De dekzandrand vormt de overgang tussen het rivierengebied en het hoger gelegen zandgebied en herbergt tegenwoordig een complex en gevarieerd landschap. Deze variatie en verscheidenheid is voornamelijk veroorzaakt door het intensieve gebruik door de mens. De kernen Oss, Berghem, Koolwijk en Herpen zijn op de dekzandrand gelegen.

⁶ Onderstaande teksten zijn veelal overgenomen uit de Nota Landschapsbeleid gemeente Oss, maart 2007

Ten zuiden van de dekzandrand ligt de zogenaamde dekzandrug. Deze is te verdelen in twee gebied: het stuifduinen- en boscomplex en de kamp- en heideontginningen. Deze ontginningen zijn in verschillende perioden tot stand gekomen. Hierdoor zijn binnen dit landschapstype varianten in ontginningspatronen te vinden.

Aardkundige waarden zijn die onderdelen van het landschap die ons iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze van een gebied.

AARDKUNDIGE WAARDEN

De ontstaansgeschiedenis van het landschap voert in Noord-Brabant honderden tot honderdduizenden of zelfs miljoenen jaren terug en hierin spelen wind, rivieren, zee, ijs en breuken een grote rol.

Het ontstaan van het (aardkundig) landschap is geen voltooid verleden tijd; aardkundige processen gaan nog steeds door.

Aardkundige waarden kunnen bestaan uit een object of een patroon (een verzameling van nature in samenhang voorkomende objecten) en/of er kan sprake zijn van chemische, biologische en/of fysische processen.

Karakteristieke waarden voor Noord-Brabant zijn bijvoorbeeld dekzandruggen en -laagten, steilranden, breuktrekken, zandverstuivingen en meanderende beeklopen.

Aardkundig waardevolle gebieden

Tot de aardkundig waardevolle gebieden in de gemeente Oss behoren:

- De Diedensche Uiterdijk;

De Diedensche Uiterdijk betreft een Maasmeander die kunstmatig van de huidige Maas werd afgesneden in de 19de eeuw. Het gebied bevindt zich in de huidige uiterwaarden van de Maas en wordt nog overstroomd bij extreme hoogwaterstanden. Op de kronkelwaard, binnen de oude meanderbocht, is zeer mooi een stelsel van kronkelwaardruggen en tussenliggende laagten te zien. Het betreft een voorbeeld van een recente grote Maasmeander met duidelijk ontwikkelde typische fluviatiele landvormen (vnl. kronkelwaardruggen en restgeulen).

Het gebied heeft een redelijke bereikbaarheid en toegankelijkheid. Verdere ontwikkeling zou erop gericht moeten zijn het kwetsbare microreliëf in het gebied beter te beschermen.

- De Keentsche Uiterwaard;

De Keentsche Uiterwaard betreft een Maasmeander die kunstmatig werd afgesneden van de huidige Maas in de periode 1930-1940. Het gebied bevindt zich in de huidige uiterwaarden van de Maas en wordt nog overstroomd bij extreme hoogwaterstanden. Net als de Diedensche Uiterdijk vormt de Keentsche Uiterwaard een mooi voorbeeld van een recente grote Maasmeander met typisch grootschalig fluviatiele landvormen (vnl. kronkelwaardruggen en restgeulen). De bereikbaarheid en toegankelijkheid

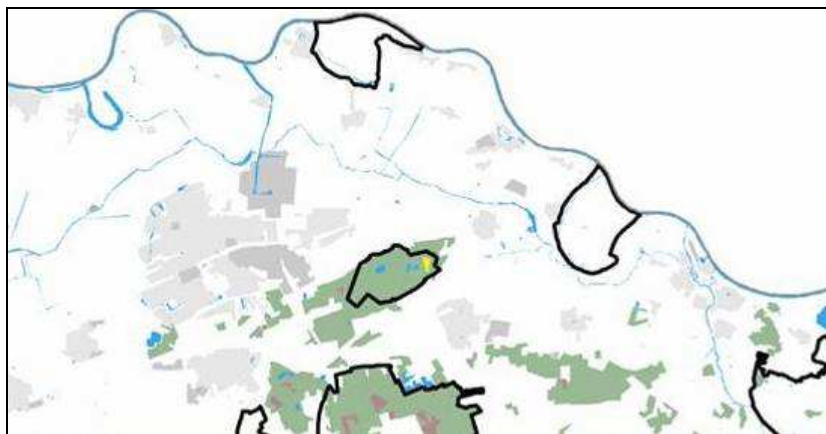
van het gebied is redelijk tot goed vanwege de wegen die het gebied doorkruisen.

Dit gebied wordt opnieuw ingericht in het kader van natuurontwikkeling en rivierverruiming, daarbij wordt de helft van de opgevolde Maasmeander uitgegraven.

- Grote Koolwijk;

Grote Koolwijk betreft een relatief klein bos- en heidegebied, bestaande uit landduinen en markante stuifzandwallen met enkele vennen in de laagste delen. Het gebied bestaat bijna uitsluitend uit landduinen met bijhorende vlakten en laagten.

Het gebied vormt een zeer mooi en gaaf voorbeeld van de effecten en landvormen, veroorzaakt door de postmiddeleeuwse zandverstuivingen. Door de wegen en (fiets-)paden die het gebied doorkruisen is de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebied goed voor fietsers en wandelaars.

Uitsnede kaart Aardkundige waarden Noord-Brabant

Ingrepen in het bodem- en watersysteem kunnen aardkundige waarden aantasten of zelfs vernietigen.

Cultuurhistorie ^{3.2.2}

Inleiding

De omgeving van Oss heeft al millennia lang een grote aantrekkingskracht op de mens. Vanaf in ieder geval de vroege steentijd (5300 v. Chr.) zijn veel restanten van bewoning te vinden in Oss.

Het buitengebied van Oss heeft een zeer gevarieerd karakter, zowel wat het landschap als de bebouwing betreft. De huidige opbouw en het beeld van het buitengebied zijn het resultaat van een eeuwenlang ontwikkelingsproces dat zijn sporen heeft nagelaten in de vorm van historische patronen, karakteristieke nederzettingen en bebouwing uit diverse tijdspe-

rioden. Gezamenlijk vormen zij een grote rijkdom aan cultuurhistorische waarden van het buitengebied van Oss.

Bij het samenstellen van de kaarten is vooral gebruik gemaakt van de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Brabant en de archeologische kaarten van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurhistorie en Monumentenzorg (RACM).

Daarnaast heeft tevens overleg plaatsgevonden met gebiedskenners met als resultaat dat de kaart 'Cultuurhistorische waarden' als volgt is aangevuld:

- het Maasoevergebied ten zuidwesten van Megen heeft de aanduiding 'Hoge waarde historische geografie' gekregen in plaats van 'Redelijk hoge waarde historische geografie';
- ten zuiden van Deursen-Dennenburg zijn twee aanduidingen 'zichtrelaties' toegevoegd;
- de volgende redelijke/zeer bijzondere historische lijnen zijn verlengd dan wel toegevoegd. De verlengingen/toevoegingen betreffen alle zeer bijzondere historische lijnen: aantakking Rulstraat, deel tussen Oude Maasdijk en de Langestraat, langs de wielen nabij de Waterstraat, De Rijt, Buitenstraat te Herpen, verlenging Erfdijk ten zuiden van Herpen, de Putwielen, Berghemseweg nabij Herpen, Heide nabij Herpen, verlenging stijlrand Herperduin, Zevenbergseweg, stijlrand De Haag;
- ten zuiden van Oss staat het essengebied aangegeven als 'redelijk hoge waarde historische geografie';
- archeologisch monument ten zuiden van de A59 toegevoegd;
- Wielen toegevoegd aan de Erfdijk en nabij het aardgasstation aan de Ganzenweg;
- twee grenspalen ten zuiden van Dieden als bijzonder bouwkundig element;
- de Beersche Overlaat is op de kaart aangegeven en heeft een legenda-eenheid gekregen.

Aan de kaart 'archeologische waarden' zijn enkele terreinen van 'archeologische betekenis' en vondstmeldingen toegevoegd. Toegevoegde terreinen van archeologische waarden betreffen: terrein ten zuiden van Dieden, uitbreiding terrein aan de Galgenstraat, Broekstraat en de Groenendijksestraat, terrein ten zuiden van Overlangel en een terrein ten oosten van Herpen.

Archeologie

Bij het opstellen en uitvoeren van ruimtelijke plannen wordt rekening gehouden met zowel de bekende als de te verwachten archeologische waarden. Voor de bekende waarden heeft de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) de Archeologische Monumentenkaart (AMK) opgesteld. Tevens is er de nationale databank ARCHIS II waarin alle bekende meldingen van archeologische vondsten en alle

uitgevoerde archeologische onderzoeken zijn opgenomen. De Cultuurhistorische Waardenkaart van Noord-Brabant is tevens een bron.

Voor de te verwachten waarden wordt gebruik gemaakt van de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW). De IKAW heeft echter zijn beperkingen. De kaart is opgesteld op landelijk niveau en biedt op die schaal een 'indicatie' voor te verwachten archeologische waarden. Inzoomen op deze kaart voor een beperkte microregio als bijvoorbeeld het buitengebied van de gemeente Oss geeft een te beperkt en in veel gevallen een verkeerd beeld. Het landschap en de daarmee samenhangende bewoningsgeschiedenis zijn veel gevarieerder en complexer dan de sterk ggeneraliseerde IKAW kan aangeven. De kaart moet dan ook zorgvuldig worden gehanteerd en bij voorkeur worden aangevuld met lokale kennis van landschap en cultuurhistorie.

De gegevens van AMK, IKAW, CHW Noord-Brabant zijn samengevoegd op de kaart "Archeologische waarden", aangevuld met kennis verworven door lokale heemkundekringen. Voor de duidelijkheid zijn hier ook de rijksmonumenten op aangegeven. Deze kaart dient als basis voor de bestemmingsregeling ten aanzien van archeologische waarden.

ARCHEOLOGISCHE MONUMENTENKAART (AMK)

Op de AMK zijn alle bekende archeologische terreinen en objecten in de gemeente Oss in beeld gebracht. Deze terreinen zijn te onderscheiden in:

- wettelijk beschermde archeologische monumenten (op grond van de Monumentenwet 1988): terreinen van zeer hoge archeologische waarde;
- overige terreinen die op grond van een waardetoekenning zijn onder te verdelen in:
 - terreinen van zeer hoge archeologische waarden;
 - terreinen van hoge archeologische waarden;
 - terreinen van archeologische betekenis.

De vondsten die in Oss zijn gedaan, betreffen voornamelijk nederzettingen met sporen van bewoning vanaf het vroeg-neolithicum. Deze terreinen liggen voornamelijk op de dekzandruggen en oeverwallen, maar ook op stroomruggen en (dek) zandopduikingen (donken), waarvan sommige zijn aangewezen als archeologisch rijksmonument. Ook herbergt de gemeente een aantal prehistorische grafheuvels, gelegen in het gebied Zevenbergen, tegen het verkeersknooppunt Paalgraven. Een deel van de heuvels is archeologisch onderzocht, maar na afloop weer in oude staat hersteld.

INDICATIEVE KAART ARCHEOLOGISCHE WAARDEN (IKAW)

Archeologische waarden zijn in Nederland veelal onzichtbaar. Ze liggen grotendeels verborgen in de bodem, waardoor ze niet eenvoudig te karteren zijn. Om greep te krijgen op deze nog onbekende informatie, is door de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurhistorie en Monumenten de 'Indicatieve kaart van archeologische waarden' (IKAW) uitgegeven.

De IKAW geeft de trefkans of de verwachtingskans voor het aantreffen van archeologische resten in de bodem. Een middelhoge tot hoge trefkans op het aantreffen van archeologische resten (zie kaart 'Archeologische waarden') is vooral gekoppeld aan de ligging van landschappelijk hoger gelegen delen. Dus bijvoorbeeld de gebieden rondom de bestaande bebouwing-kernen hebben een donkere kleur. Zoals te zien, betreft dit een groot deel van het gemeentelijk grondgebied. Dit geeft aan dat de gemeente een rijk archeologische bodemarchief heeft. De kans op het aantreffen van resten is in veel gebieden groot.

Aanvullend geeft informatie uit regulier archeologisch onderzoek een duidelijk beeld van de vele archeologische waarden die zich binnen de gemeente Oss bevinden. Onderstaande kaarten met (losse) waarnemingen en vondstmeldingen geven dit aan.

Kaart archeologisch waarnemingen

Kaart archeologische vondsten

GELDENDE BESTEMMINGS- PLANREGELING

De archeologische waarden binnen de Bestemmingsplannen Buitengebied Oss en Ravenstein 1999 zijn voorzien van een passende regeling. Dat wil zeggen dat waardevolle terreinen op de plankaart zijn aangeduid als 'waardevol archeologisch gebied', dan wel met een dubbelbestemming zijn aangegeven. Het beleid is in principe gericht op het beschermen van de archeologische waarden ter plaatse. Indien behoud in situ niet mogelijk is dient een (verkennd) archeologisch onderzoek plaats te vinden. Advisering vindt plaats door de gemeentelijke archeoloog. Aan veel verschillende werkzaamheden is een aanlegvergunningstelsel gekoppeld. Volgens de gemeente is de bestaande regeling in het bestemmingsplan Ravenstein uit 1999 in de basis goed werkbaar.

GEMEENTELIJKE- EN RIJKSMO- NUMENTEN

Historische stedenbouw

In het plangebied komen verschillende gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten voor. Op de kaart 'Cultuurhistorische waarden' zijn de bijzondere bouwkundige elementen en gebieden met een waardevolle historische stedenbouw weergegeven voor het plangebied.

De bijzondere bouwkundige elementen bestaan uit gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten. In totaal bevinden zich 23 monumenten in het buitengebied van de gemeente Oss. Zes hiervan zijn rijksmonument, de overige monumenten betreffen gemeentelijke monumenten. Daarnaast

bevinden zich in het buitengebied meerdere waardevolle bouwwerken die geen officiële monumentale status hebben, de zogenaamde MIP-panden (provinciale monumenteninventarisatie).

Adres	Type	Plaats
Dorpenweg 21	T-boerderij	Deursen
Dorpenweg 25	Kloostercomplex	Deursen
Daalderstraat 02	T-boerderij + bijschuur	Huisseling
Koolwijksestraat 05	Kapel-driebeukig	Deursen
Kapelstraat 51 (vh 39)	Kapel der Zeven Weeën	Megen
StJansstraat 02	Zaalkerk met toren	Neerlangel

Rijksmonumenten buitengebied Oss

Verschillende delen langs de Maasdijk zijn gebieden met een waardevolle historische stedenbouw. Deze gebieden zijn van oorsprong middeleeuwse oeverwaldorpen, ontstaan aan de Maasdijk (laanbeplanting met notelaars), alle met karakteristieke aanleg met dijkstraat en achterstraat. Er komt langgerekte bebouwing voor met voornamelijk boerderijen, parallel aan de dijk, strook met wielen, griendresten, specieputten, boomgaarden en tuinen (boomgaarden, hagen, berceau).

Binnen het plangebied bevinden zich geen beschermde stads- of dorpsgezichten. Delen van (de steden) Ravenstein en Megen zijn aangewezen als beschermd dorpsgezicht.

De rijks- en gemeentelijke monumenten en overige cultuurhistorisch waardevolle gebouwen zijn in beide Bestemmingsplannen Buitengebied Oss en Ravenstein 1999 op de plankaart aangegeven door middel van aanduidingen dan wel detailbestemmingen. De cultuurhistorisch waardevolle elementen in het huidige bestemmingsplan Buitengebied Oss zijn van deze kaarten overgenomen, aangevuld met informatie van de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Brabant en de heemkundekringen.

De aanduidingen geven aan dat een extra afweging noodzakelijk is in verband met de cultuurhistorische waarden, op het moment dat er ontwikkelingen gewenst zijn. Uitgangspunt hierbij is het behoud en herstel van cultuurhistorische bebouwing. Hiermee hebben de aanduidingen een signalerende betekenis. De daadwerkelijke toets is gekoppeld aan de status van bescherming. Advisering vindt plaats door de monumentencommissie. Bebouwingsmogelijkheden zijn alleen via vrijstelling aanwezig. Voor zover deze in overeenstemming zijn met het behoud en herstel van de bestaande cultuurhistorische waarden.

GELDENDE BESTEMMINGSPLANREGELING

Historische geografie

Historische geografie is de ruimtelijke neerslag van de aanpassingen die de mens in de loop der eeuwen heeft gedaan aan de natuurlijke omgeving. Voorbeelden zijn oude akkercomplexen (bolle akkers met esdekken), heidevelden, landgoederen, dijken en kaden, turfvaarten en de patronen van wegen en waterlopen. In de gemeente Oss bevinden zich verschillende gebieden die de historische groei goed illustreren.

Er komen vijf gebieden voor met hoge historisch geografische waarden. Dit zijn de Diedensche Uiterdijk, de afgesneden Maasmeander Keent, de overlaat Putwielen met Erfdijk, het kampenlandschap en bolle akkers ten noorden van de A59 (De Stalt) en de jonge heideontginningen Herperduin en Groot Ganzenven.

De Beerse overlaat heeft een redelijk hoge historisch geografische waarde. Wielen treft men aan langs de Erfdijk en de Groenedijk.

Landgoederen komen in de gemeente niet meer voor. Voorzover bekend lagen in de gemeente drie landgoederen (Dieden (ook wel kasteel genoemd), Spitsbergen en Elsenburg). Deze zijn echter allen verdwenen. Er bevinden zich nog nauwelijks zichtbare restanten hiervan in het huidige landschap. Langs de Maaskade bevindt zich nog een bomenlaan die ooit tot een landgoed behoorde. De locaties van de voormalige landgoederen hebben wel een hoge archeologische waarde. Restanten van de landgoederen kunnen worden verwacht 'in de bodem'.

Daarnaast bevinden zich binnen de gemeente tevens historische lijnen. Historische lijnen zijn bijvoorbeeld dijken, dammen, wallen, paden, wegen (waaronder zandwegen, klinkerwegen en kasseiwegen), spoorwegen, kanalen en sloten. De Maasdijk is een voorbeeld van een historisch zeer waardevol lijnelement in het buitengebied. Overige waardevolle lijnen binnen de gemeente Oss zijn meerdere oude wegen/routes en het lanenstelsel van Herperduin.

Historisch groen

De groenelementen en structuren zijn veelal door ingrepen van de mens ontstaan. Meestal zijn deze omwille van de functionaliteit ontstaan, zoals houtwallen, heggen, grienden- en hakhoutcultuur, plantage- en ontginningsbossen en bomenrijen. Vaak worden deze nu als natuur beschouwd. Daarnaast zijn er ook groenelementen uit esthetische/culturele overwegingen ontstaan, zoals parken, pastorietuinen, dreven en bepaalde solitaire bomen. Beide groepen vormen het levend erfgoed van de provincie Brabant.

Binnen de gemeente Oss liggen meerdere historisch waardevolle groengebieden. Het betreft hier voornamelijk laanbeplantingen, houtwallen, (broek)bosgebieden en parken vaak in combinatie met waterlopen. Zo bevinden zich langs de Hertogswetering en de Maas enkele grotere waar-

devolle groengebieden. De gemeente beschikt over een lijst met 'bijzonder waardevolle bomen'. Op de kaart Cultuurhistorische waarden zijn de belangrijkste historische beplantingsstructuren aangegeven.

Historische zichtlocaties

Onder de categorie historische zichtrelaties bevinden zich overige waardevolle elementen binnen de gemeente. Deze bestaan uit molenbiotopen, eendenkooien en zichtrelaties.

Molenbiotopen betreffen cirkelvormige zones rond traditionele windmolens, die van belang zijn voor de windvang en voor de landschappelijke uitstraling. Op de kaart 'Cultuurhistorische waarden' is rond elke traditionele windmolen een dergelijke biotoop weergegeven, met een straal van 400 m, onafhankelijk van de huidige staat van de molen en van de mate van verstoring van de windvang. De molenbiotopen dienen zorgvuldig te worden ingericht (toetreding van wind) en in geval van grondzeilers zelfs grotendeels te worden vrijgehouden van bebouwing.

Eendenkooien zijn vanginrichtingen voor wilde eenden, bestaande uit een door dichte en hoog opgaande begroeiing omgeven waterplas, met vangarmen die uitkomen in kooien. Door de zeer geïsoleerde ligging hebben de kooien tegenwoordig vooral betekenis voor natuur en landschap. Op de kaart 'Cultuurhistorische waarden' is rond de enige eendenkooi op grondgebied van Oss -die tussen Macharen en Haren- een cirkel weergegeven.

De cultuurhistorische waarde van elementen kan mede bepaald worden door hun onderlinge visuele relatie of de visuele relatie met de omgeving. Het gaat dan om bijvoorbeeld de zichtrelatie tussen een dorpslint en het omliggende landschap. Dergelijke zichtrelaties zijn aangegeven ten zuiden van Herpen en Deursen-Dennenburg en vanaf het dijklint langs de Maas.

Het huidige landschap ^{3.2.3}

De gemeente Oss kent een duidelijke ruimtelijke opbouw in verschillende landschappelijke eenheden. In het plangebied worden vier hoofdgebieden onderscheiden:

- uiterwaarden;
- oeverwal;
- komgebied;
- dekzandgebied.

Binnen deze eenheden zijn weer verschillende deelgebieden te onderscheiden; zie daarvoor de kaart 'Landschap'.

Uiterwaarden

De uiterwaarden zijn zeer reliëfrijk en hebben een overwegend open karakter. Ze kenmerken zich door een afwisseling van grote stukken open landbouwgronden en grootschalige natte natuurgebieden. Her en der staan groenelementen verspreid en er bevindt zich vrijwel geen bebouwing in het gebied.

De rivier de Maas -als grootschalig landschappelijk element- speelt een belangrijke rol in de identiteit van het Osse landschap en zeker van de uiterwaarden. De bakenbomen langs de Maas dragen door hun opmerkelijke verschijning in een belangrijke mate bij aan de ruimtelijke kwaliteit en visuele herkenbaarheid van de rivier. In de uiterwaarden is een aantal oude rivierarmen aanwezig. Deze afgesneden rivierarmen verlandden, maar zijn vaak nog herkenbaar als lage stroken in het landschap. Daarnaast zijn er de zogenaamde geulen en rillen van kronkelwaarden aanwezig. In het veld verraden hoogteverschillen en vegetatie de aanwezigheid van geulen en rillen. Door de dynamiek van de rivier ontstaat een uniek stuk landschap. De natte natuurgebieden zijn van belang als foerageergebied voor trekvogels en vormen een belangrijk leefgebied voor de das en vele soorten dagvlinders. De natuurgebieden zijn echter slecht toegankelijk.

Oeverwal

Binnen dit deelgebied zijn de oeverwal en de dijk te onderscheiden.

De dijk

De dijk is door zijn continuïteit een belangrijk visueel element in het rivierengebied. De dijk scheidt de uiterwaarden van de oeverwal en fungeert als ruimteverdeler in het landschap. De dijk is voornamelijk bij de dorpen voorzien van dijkbeplanting. Vooral de notenbomen bij Dieden hebben een bijzondere kwaliteit. Er bevindt zich een groot aantal wielen direct achter de dijk, ontstaan door dijkdoorbraken. Bij Demen en Dieden ligt parallel aan de dijk een waardevolle strook met wielen, griendresten, kleiputten, boomgaarden en tuinen. Deze strook draagt met zijn afwisseling bij aan de landschappelijke kwaliteit.

De oeverwal

De oeverwal is een hoger gelegen rug in het landschap en ligt hoog en droog, binnendijs op enige afstand van de rivier de Maas. Het karakter van de oeverwal is kleinschalig en halfopen tot besloten. Ter hoogte van Macharen heeft de oeverwal een uitloper naar het zuiden, waar een concentratie van boerderijen ligt. Het bos van het waterwingebied ligt grotendeels op deze uitloper, maar volgt de contour van de oeverwal helaas niet. Op de oeverwal komen met name dassen en struweelvogels voor.

Het gebied is door bewoners intensief in cultuur gebracht. De oude perceelsindeling van vóór 1850, is deels nog herkenbaar aanwezig. Het verkavelingspatroon is blokvormig en overwegend regelmatig. Het intensieve en

hoogdynamische grondgebruik bestaat uit een afwisseling van grasland, bouwland, een enkele boomgaard en geconcentreerde bebouwing in linten en kleine kernen. Ongeveer 100 jaar geleden was de karakteristiek van de oeverwal uitgesprokener dan nu, het was zeer kleinschalig en gesloten. De oeverwal kan worden gezien als een kralensnoer van kernen, waarbij de dijk het snoer vormt. De organisch gegroeide dorpen dragen bij aan de specifieke sfeer van afwisselend open en gesloten gebieden. De kernen hebben allen een duidelijke relatie met het landschap. De kerktorens van de dorpen en de zendmast bij Haren zijn de belangrijkste oriëntatiepunten.

Komgebied

De komgronden beslaan een groot gedeelte van het grondoppervlak van de gemeente Oss. Deze kleiige, relatief laaggelegen gronden worden begrensd door de oeverwal in het noorden en door de dekzandrand in het zuiden. Het landschap is grootschalig, open tot zeer open en wordt gekenmerkt door een zeer regelmatig, rationeel, rechtlijnig verkavelingspatroon. De ruimtelijke opbouw wordt bepaald door laanbeplanting, boerderijen, al dan niet met erfbeplanting, waterlopen en een eendenkooi. De openheid van het komgebied is ontstaan als gevolg van de regelmatige overstromingen door de Beerse Overlaat en maakt dit gebied landschapelijk waardevol. Sinds het buiten werking stellen van de Overlaat worden wegen en boerenerven steeds vaker voorzien van hoogopgaande beplanting waardoor de openheid in het komgebied afneemt. Ook de nog vrij jonge bosaanplant in het waterwingebied Macharen draagt bij aan het verlies aan openheid.

Een belangrijke lijn in het landschap wordt gevormd door de Hertogswetering die is gelegen in het laagste gedeelte van de kom. Door Waterschap Aa en Maas wordt deze wetering momenteel ingericht als ecologische verbinding.

Verder komen in het gebied nog cultuurhistorisch waardevolle dwarsdijken voor; de Groenedijk bij Haren en de Erfdijk bij Herpen. Deze dijken werden in het gebied aangelegd om de dorpen te beschermen tegen wateroverlast. Andere cultuurhistorische elementen in het komgebied zijn de eendenkooi in de Harense Broek en de boombeplanting bij het Ossermeer. Door hun ouderdom zijn de bomen ecologisch waardevol voor bijvoorbeeld vleermuizen. De open komgebieden zijn van groot belang voor weidevogels.

Rivierduinen

In het komgebied bevinden zich twee hoger gelegen rivierduinen. Op deze duinen of donken zijn de dorpen Haren en Deursen-Dennenburg ontstaan. Haren is een typisch esdorp met een herkenbare structuur van rondom een aantal essen gebouwde boerderijen. Bij Deursen-Dennenburg

doorkruist de dorpenweg het rivierduin en op het duin bevindt zich de bebouwing van klooster Soeterbeeck.

Dekzandgebied

Dekzandrand

De dekzandrand is een overgangszone van het lager gelegen kleigebied naar de hoger gelegen dekzandrug. Deze gebieden zijn van oudsher het meest geschikt voor bewoning. Er zijn daarom ook veel archeologische waardevolle nederzittingsresten gevonden (en nog te verwachten), evenals oude verkavelingspatronen, (hout)walstructuren en oude boerderijen.

Nabij de kernen bevinden zich oude ontginningen met van oorsprong een kleinschalige opbouw, een halfopen tot besloten karakter en een onregelmatig verkavelingspatroon. Verder van deze kernen af zijn gebieden ontstaan met nieuwere, grootschaliger ontginningen. Het contrast tussen de rationele lineaire elementen van de grootschalige ontginningen en de historisch gegroeide patronen van de oude verbindingswegen en rafelige dorpsranden geven dit gebied een eigen ruimtelijke karakteristiek.

De dekzandrand staat onder grote druk van verstedelijking. Het is een intensief bewoond gebied. De grootste kernen Oss en Berghem hebben zich in de loop der tijd flink uitgebreid. Hierdoor is het oude, onregelmatige verkavelingspatroon vrijwel verdwenen. Alleen nabij Koolwijk, Gement en Duurenseind zijn deze nog wel enigszins zichtbaar. Ten oosten van Berghem vindt 'verrommeling' plaats. Het gaat hierbij om 'stadsrandverschijnselen' zoals paardenweitjes met hoge hekwerken, schuilhutten, lichtmasten bij buitenbakken, bebouwing met weinig beeldkwaliteit et cetera.

De delen van de dekzandrand die niet zijn bebouwd, zijn voornamelijk in agrarisch gebruik. Ze bestaan uit grootschalige land- en tuinbouwlanden die een grote mate van openheid hebben. De land- en tuinbouw zorgt voor intensieve agrarische activiteit en samen met de afwisselende teelt van gewassen wordt de overgangszone een levendig landschap met een eigen dynamiek.

Tussen Oss en Herpen wordt de zuidrand van het gebied scherp begrensd door de dichte bosrand van Herperduin. De noordrand van het gebied loopt vrijwel ongemerkt over in de lager liggende rivierkom. Doordat in dit gebied veel kwelwater uit de hogere zandgronden optreedt, is het groten-deels in lange smalle kavels met slootjes opgedeeld, loodrecht op de hogere dekzandrug gesitueerd. In en rond de sloten komen, als gevolg van kwel, waardevolle vegetaties voor. Op de overgang van klei naar zand bij Herpen en Koolwijk bevindt zich een groot kalkrijk kwelgebied.

Ten zuiden van Berghem zijn overblijfselen zichtbaar van lijnvormige houtwallen op de kavelgrenzen. Deze houtwallen staan loodrecht op de bosrand van Herperduin en zorgen voor ritme en geleding van de plek. Deze kenmerkende houtsingels zijn na ruilverkavelingen grotendeels verloren gegaan. De historische, kronkelende verbindingsweg tussen Herpen en Berghem, met een zware laanbeplanting van eiken, vormt een duidelijke lijn in het landschap. De bomen langs de vaak kaarsrechte wegen vormen transparante lijnen in het landschap en benadrukken de rationele vorm van de ontginningen in dit gebied.

De Erfdijk is als oude dwarsdijk een belangrijk cultuurhistorisch relict. De dijk vormt met de beplanting van eiken- en elzenhakhout een duidelijke lijn in het landschap als overgang tussen de dekzandrug en de dekzandrand. Over de Erfdijk wordt een recreatieve wandelroute ontwikkeld en de dijk wordt momenteel ingericht als ecologische verbinding tussen Herperduin en Keent.

D e k z a n d r u g

De dekzandrug is een hoger gelegen zandige afzetting waarvan de bodem bestaat uit voedselarme vochtige tot droge zandgronden. De dekzandrug is voormalig woeste grond. Van oorsprong zijn deze gebieden bedekt met bos. De bevolkingsgroei en ontwikkeling van de landbouw hebben ertoe geleid dat heidegebied ontstond en bosgebieden werden omgevormd tot kleinschalig landbouwgebied. De dekzandrug is onder te verdelen in een gebied dat voor een groot deel bosbouwkundig in gebruik is (het stuifduinen- en boscomplex) en een deel dat agrarisch in gebruik is genomen (de kamp- en heideontginningen). Op de dekzandrug infiltreert het water. Op plaatsen waar een ondoorlatende laag in de ondergrond zit, zijn vennen ontstaan, zoals het Groot Ganzenven en de Rijsvennen.

S t u i f d u i n e n - e n b o s c o m p l e x

Het stuifduinen- en boscomplex omvat zowel het gebied Herperduin als de Geffense Bosjes. Zij vormden de armere gronden op de dekzandrug en dienen als bos of heidevelden. Door overbegrazing zijn op verschillende plaatsen stuifduinen ontstaan. Later werden deze gronden grotendeels beplant met naaldbossen.

Het bosgebied van Herperduin vormt momenteel nog een vrij dichte massa van opgaande bomen. Binnen in het bos is een grote mate van beslotenheid. Uitgestrekte rechte bospaden scheiden de rationele kavels en zorgen voor lange zichtlijnen. Het bos wordt afgewisseld met kleine heideveldjes, stuifzanden en enkele vennen. Aan de oostzijde van Herperduin ligt een groot stuifduinencomplex, welke aardkundig zeer waardevol is. Om Herpen te behoeden van het opstuivende zand is destijds een grote houtwal aangelegd. Inmiddels is deze wal door het opgestoven zand ongeveer 8 m hoog. Aan de oostzijde van het bos- en stuifduingebied,

tegen het stuifduinencomplex aan, ligt Vakantiepark Herperduin, een intensieve verblijfsrecreatieve voorziening.

Het bosgebied van Herperduin wordt momenteel omgevormd van een eenvormig productie naaldbos tot een natuurlijk gemengd bos van loof- en naaldbos met gevarieerde ondergroei. Door de omvorming naar naaldbos ontstaat een afwisselend patroon van open en gesloten plekken en wordt het boslandschap aantrekkelijker voor mens en dier.

De Geffense Bosjes zijn van een andere, lagere schaal dan Herperduin. Het heeft een meer geïsoleerde ligging. Te samen met de Geffense Plas heeft het gebied veel recreatieve waarde doordat het als uitloopgebied fungeert voor de bewoners van met name de Osse woonwijk de Ruwaard. Met name het zuidelijk deel van de Geffense Bosjes heeft ecologische waarde.

Kamp- en heideontginningen

De kamp- en heideontginningen op de dekzandrug liggen ten zuiden van Oss en ten zuiden van Herpen. Dit waren de beste gronden van de dekzandrug en ze zijn van oudsher in gebruik geweest als akkerland. Ze werden omgeven door houtsingels en houtwallen. Deze ontginningsgebieden vormen kleinschalige en gevarieerde gebieden.

Het gebied tussen de zuidrand van Oss en Heesch is een kleinschalig, gevarieerd, halfopen landschap met een grote variatie in opgaande begroeiing van hagen, houtwallen, struweel en bosjes. Dit wordt afgewisseld met kleinschalige bedrijvigheid, akkertjes en kleine weilanden. In het gebied liggen een relatief groot aantal onverharde paden. De afwisseling zorgt voor een visueel kwalitatief hoogwaardig landschap. Tevens is het ook een rommelige, onduidelijke zone, typerend voor de periferie van de stad, met bijvoorbeeld rommelige erven en paardenweides.

Het gebied ten zuiden van Herpen kenmerkt zich door her en der verspreide bebouwing langs de invalswegen van Herpen. Het is een kleinschalig gebied met akkers, weiden en tuinen. Het gebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Erfdijk. Ook hier vindt een zekere verrommeling plaats.

Ontwikkelingen ^{3.2.4}

De gemeentelijke Nota Landschapsbeleid bevat een beknopte analyse van de landschappelijke waarden. Daarnaast benoemt het plan diverse ontwikkelingen die hun weerslag hebben op het landschap en de (on)zichtbare bewoningsresten van het buitengebied van Oss. Gemakshalve wordt hier volstaan met een beknopte opsomming daarvan:

- Een algemene ontwikkeling is de nivellering in het landschap (het vervangen van landschappelijke kenmerken en structuren als gevolg van de verscheidenheid in maatvoering, fragmentatie, de verloren hydrologische samenhang, het verdwijnen van structuurbepalende beplantingen, de uitbreiding van agrarische bedrijven, het aanbrengen van beplantingen);

- Afname en schaalvergroting van agrarische bedrijven, de toename van verbrede landbouw en nevenactiviteiten, de verschuiving van extensieve naar intensieve veehouderijen, de toename van ander-soortige (agrarisch) gebonden bedrijvigheid;
- Toenemende bewoning van het landelijk gebied, toename van nieuwe vormen van wonen, 'vertuining' van het landschap;
- Toename areaal natuur;
- Recreatie en toerisme spelen een steeds belangrijker rol. Archeologie en cultuurhistorie kunnen hierbij aansluiten;
- Behoeftte aan rivierverruiming;

N a t u u r 3.3

Inleiding 3.3.1

Het buitengebied van Oss ligt op zowel hooggelegen zandgronden in het zuiden als laaggelegen rivierkleigronden in het noorden en de overgang hiervan. Juist deze gradiënt maakt het plangebied bijzonder en geeft een variatie in natuurwaarden. Aan de zuidzijde ligt de waarde vooral in de bosgebieden. Aan de noordzijde in de uiterwaarden liggen vooral belangrijke gebieden voor watervogels en ganzen. Het tussengelegen gebied, het kommenlandschap, is onder andere van belang voor vogels en kleine zoogdieren. Botanische waardevolle gebieden zijn hier te vinden zoals: oevervegetaties (bij kwel), heidevegetaties, oude meanders (stroomdalflora), bosjes en wegbermen. Het betreft gebieden die zijn ingericht en beheerd worden als natuurterrein: Herperduin, Middelwaard, Groenendijk, Maasaker, Hertogswetering, Hamelspoel, Keent etc.

Bij de beschrijving en analyse van de natuurwaarden in Oss wordt de volgende indeling in landschapstypen aangehouden (zie kaart "Landschap"):

- dekzandrug en dekzandrand;
- komgebied;
- oeverwallen;
- uiterwaarden.

Binnen deze eenheden zijn weer verschillende deelgebieden te onderscheiden, die ieder hun eigen natuur, dan wel landschappelijke waarde kennen.

Er is gebruik gemaakt van de gegevens van Het Natuurloket en provinciale gegevens voor een groot aantal kilometerhokken, waarin het plangebied valt. Deze gegevens zijn geanalyseerd en verwerkt in deze rapportage. Vanwege de omvang zijn deze gegevens niet opgenomen in de bijlage; deze zijn op aanvraag in te zien bij BügelHajema Adviseurs.

Dekzandrug en dekzandrand ^{3.3.2}

De dekzandrug en de dekzandrand zijn feitelijk twee te onderscheiden landschapstypen. De dekzandrug is te verdelen in een stuifduinen- en boscomplex en kamp- en heideontginningen. De dekzandrand vormt de overgang tussen het rivierengebied en het hoger gelegen zandgebied van de dekzandrug. Het bestaat hoofdzakelijk uit een kampenlandschap met essen en vormt een intensief bewoond gebied (ook van oudsher). Door de ontwikkelingen in de loop der tijd zijn de grenzen tussen deze twee gebieden niet overal duidelijk van elkaar te onderscheiden.

B o s

Bosgebied Herperduin is een voormalig stuifzandgebied, dat grotendeels ontgonnen is. Het bestaat nu voornamelijk uit naaldbos. In het zuidoostelijke deel komen onder andere das en vos voor. Binnen het grote boscomplex van Herperduin liggen enkele stuifduinen. Ook zijn er enkele heiderestanten aanwezig en vennen (Groot Ganzeven en Klompven). Hier groeien soorten als kleine zonnedaauw, veelstengelige waterbies, veenpluis en buntgras. Andere waardevolle flora zijn oeverkruid, moeraswolfsklauw, moerashertshooi en witte waterranonkel.

De Geffense bosjes bestaat uit een naald- en loofbos, een zandverstuiving en een recreatieplas. Een zandhoop en een oeverwaluwand aan de oever biedt hier broedgelegenheid aan oeverzwaluwen.

De bossen van De Haag en Vierwinden is een gebied met deels naaldbos, deels gemengd bos met een heiderestant. De Gemeentebossen Berghem bestaan uit naaldbossen, afgewisseld met akkers. In dit gebied leven dassen.

Waardevolle insectensoorten die hier voorkomen zijn tengere pantserjuffer, bruine winterjuffer, venwitsnuitlibel, parelmoervlinder, bruin blauwtje en sikkelsprinkhaan.

Andere diersoorten zijn de rugstreepd, levendbarende hagedis, kamsalamander, wespandief, groene specht, das, bruine eikenpage, boombewonende vleermuizen, vos en ree. Voor enkele soortgroepen heeft het bosgebied een regionaal belang.

K a m p - e n h e i d e o n t g i n n i n g e n

Het kampenlandschap en het heide-ontginningslandschap liggen rondom en tussen de boscomplexen. Deze gronden zijn van oudsher in gebruik geweest als akkerlanden, omgeven door houtsingels en houtwallen. Vooral het kampenontginningslandschap wordt nog steeds gekenmerkt door een afwisseling van akkers, weilanden en houtopstanden. Ter hoogte van de dekzandrand zijn grootschalige land- en tuinbouwgronden in een meer open gebied.

Voor het kleinschalige deel biedt leefgebied voor struweelvogels als geelgors, fitis, grasmus en braamsluiper. Voor das biedt deze afwisseling in biotoop een geschikt leefgebied. De weilanden en akkers dienen vooral als

voedselgebied; in de bos(randen) en houtsingels zijn de burchten aanwezig. Nachtzwaluw is ook hier bekend. Voor deze soort is de aanwezigheid van open plekken in het bos van belang, zoals in het bos ten zuidoosten van Oss.

Waardevolle vegetaties komen voor in en langs sloten als gevolg van kwel vanuit de dekzandrug op de dekzandrand. Bijzondere planten die hier voorkomen zijn drijvende watteranonkel. Ook zijn er oude wegen met waardevolle oude bomen (dekzandrand).

Op de overgang van zand naar klei komen waardevolle planten en plantgemeenschappen voor; de schone kwel in deze gebieden zorgt voor botanische waarden in en langs de sloten; ook enkele wielen hebben een waardevolle plantengroei (Putwielen en Hamelspoel).

Komgrond 3.3.3

De lager gelegen komgronden worden gekenmerkt door hun openheid. Er komen slechts enkele kleine bosjes (eendekooi en waterwinbos) voor in dit gebied. Het gebied is voornamelijk in agrarisch gebruik, met een afwisseling van weide en bouwland. Vanwege de openheid is het gebied van belang voor weidevogels, zoals kievit, scholekster, tureluur en grutto en overwinterende watervogels. Echter, door het intensief agrarisch gebruik en de hiermee gepaard gaande ontwatering, en door opgaande beplanting neemt het aantal kritische weidevogels af. Ook de botanische waarden zijn hierdoor in het agrarische gebied beperkt tot oevers van watergangen en perceelsranden. De grote pimpernel is een bekend voorkomend type vegetatie. De roek heeft een aantal kolonies in enkele bosjes die in het komkleigebied aanwezig zijn.

Als blauwe ader loopt door dit gebied de Hertogswetering. De Hertogswetering zal worden ontwikkeld tot ecologische verbindingszone (moeraszones). Deels is deze verbindingszone al gerealiseerd. Hier pleisteren smienten en krakeenden en broedt bijvoorbeeld de patrijs.

In de polders ten noorden van Oss komen vissoorten als grote modderkruiper, biermpje en kleine modderkruiper voor. Overigens bevindt de enige populatie van grote modderkruiper zich in het waterwinbosje van Macharen.

De ecologische verbindingszone Groenendijk tussen de Hertogswetering en de uiterwaarden bij Haren bestaat uit natte laagtes. Dit is een belangrijk foerageergebied voor vogels. Hier komt ook volop poelkikker voor.

Belangrijke stepping stones zijn Gat van den Dam (buiten gemeente Oss) en het kooirelict bij Macharen.

Het Ossemeer kent een hoge natuurwaarde. Het gebied bestaat, naast open water, uit rond het meer gelegen weide-, hooi- en rietlanden. Hier zijn grienden, heggen en knotwilgen aanwezig. Riet- en moerasvogels zoals bruine kiekendief, rietgors en kleine karekiet komen hier voor.

De komgronden zijn vooral belangrijk als overwinteringsgebied voor ganzen en zwanen.

Oeverwallen 3.3.4 3.3.4

Het karakter van de oeverwal is kleinschalig en halfopen tot besloten. Het wordt gekarakteriseerd door een afwisseling van grasland, bouwland, een enkele boomgaard en bebouwing.

De belangrijkste natuurwaarden zijn hier te vinden in de bosjes en boomgaarden rondom de dorpen (kleinschaligheid). De rivierdijken zijn in potentie goede plaatsen voor enkele bijzondere plantensoorten. Bij een hierop gericht beheer kan deze potentie versterkt worden door voor o.a. kruisbladwalstro, rapunzeklokje, vogelmelk en gewone agrimonie.

Een typische soort van het kleinschalige landschap die hier voorkomt is de steenuil. Ook vleermuizen zijn hier veel aangetroffen. Tevens is het gebied van belang voor struweelvogels. Lokaal komt das hier voor en marterachtigen als wezel, hermelijn en bunzing.

In een bosje langs de dijk zit een reigerkolonie.

Uiterwaarden van de Maas 3.3.5

De uiterwaarden vormen een overwegend open landschap met een afwisseling van stukken open landbouwgronden en grootschalige natte natuurgebieden. Verspreid over het gebied staan groenelementen. De natuurwaarden van dit deelgebied liggen in de oude meanders; natte natuurgebieden met kruiden, wilgenstruweel en riet. De uiterwaarden zijn belangrijke gebieden voor natuurontwikkeling.

De Maasuiterswaarden zijn ook een belangrijk broedgebied voor weide- en watervogels. Wintergasten zijn smient, kolgans en rietgans. Ook de kwartelkoning komt hier voor. Als broedgebied voor klassieke weidevogels hebben de uiterwaarden echter geen bijzondere betekenis. In de uiterwaarden vindt deels begrazing plaats. Brandrode runderen zorgen voor het behoud van een gevarieerde begroeiing in gebieden die zijn ingericht als natuurgebied en als zodanig beheerd worden.

In de maasuiterswaarden bij Megen (langs de Vliet) komt de bittervoorn voor. Langs de randen tussen de basaltblokken van de oeverbekleding komt veelvuldig rivierdonderpad voor. De rivierdonderpad komt ook voor langs het Deelenkanaal. Daarnaast komen in Keent de grote modderkruiper en kamsalamander voor. Tevens zit hier langs de Maas de rivierdonderpad.

In de zomer bloeien typische 'stroomdalplanten' zoals geel walstro, katten-doorn en kruisdistel. De dijken zijn in gebruik als graslanden. Lokaal zijn bloemrijke ruigtes aanwezig. Hier komen onder andere vlinders voor zoals het bruin blauwtje. Daarnaast kunnen dijken belangrijk zijn voor stroomdalflora. Vooral de Keentse uiterwaard heeft hoge actuele natuurwaarden; hier komen bijvoorbeeld dagvlinders van natte biotopen en dassen voor.

Soortbescherming en gebiedsbescherming ^{3.3.6}

Voor de bescherming van de natuurwaarden is het beleid en de regelgeving ten aanzien van de soort- en gebiedsbescherming van groot belang. Het beleid en de regelgeving zijn al beschreven in het beleidshoofdstuk. Gemakshalve wordt er naar dit hoofdstuk verwezen.

Beschermde soorten

In het plangebied zijn gebieden aanwezig met hoge natuurwaarden; deze liggen grofweg aan de randen van het buitengebied. Ook verbindingszones die het gebied dooraderen bieden leefgebied voor kwetsbare soorten. In deze gebieden komen soorten voor die, binnen Nederland gezien, niet algemeen voorkomen. Deze staan in de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' en worden ingedeeld in tabellen (AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet); zie tevens bij het beleidshoofdstuk.

Van de verspreiding van Habitatrichtlijnsoorten (allen tabel 3) zijn gegevens bekend voor de gemeente Oss: "Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant" (Provincie Noord-Brabant, 2002). Deze geven een eerste oriëntatie van de aanwezigheid en mogelijke verspreiding. Overige soorten uit tabel 3 (bijlage 1 AMvB Flora- en faunawet) en soorten uit tabel 2 zijn hier niet in meegenomen, maar zullen ook (groten)deels voorkomen in de gebieden waar de Habitatrichtlijnsoorten worden aangetroffen. Dit zijn immers in het algemeen de gebieden met "hogere" natuurwaarden; sommige beschermde soorten zijn echter minder strikt gebonden aan natuurgebieden, zoals vleermuizen.

Vleermuizen, rugstreeppad, heikikker, poelkikker en kamsalamander zijn bijzondere (groepen van) soorten die in het gemeentegebied van Oss zeker voorkomen. Ook zijn er enkele gebieden waar geschikt leefgebied is voor bijvoorbeeld de libellensoorten groene glazenmaker en rivierrombout. In deze geschikte leefgebieden zijn de soorten niet of slechts incidenteel aangetroffen; ze bieden echter potentieel leefgebied, waardoor ze in de (nabije) toekomst van belang zijn voor deze soorten.

Nader uit te werken

Nieuwe regelgeving op het gebied van flora en fauna heeft invloed op de ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied. In het kader van de uitvoerbaarheid (artikel 9 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening) van het bestemmingsplan moet, vanuit de zorgplicht uit de Flora- en faunawet, voldoende rekening zijn gehouden met alle flora en fauna. Dit betekent dat het duurzaam voortbestaan van deze beschermde soorten moet zijn verzekerd. Indien van bepaalde activiteiten negatieve effecten zijn te verwachten voor de instandhouding van deze soort(en), kan een ontwikkeling slechts worden toegestaan als is vastgesteld dat voor de toe te laten ontwikkeling geen ontheffing van de verboden van artikel 8 tot en met 12

van de Flora- en faunawet nodig is, of dat de ontheffing waarschijnlijk kan worden verkregen. Daarvoor moet onder meer de aard van de toe te laten ontwikkeling een grond zijn voor het verlenen van de ontheffing. De waarborging van de bescherming van deze soorten zal moeten worden doorvertaald in de voorschriften en dient in het kader van een bestemmingsplan buitengebied nog nader te worden uitgewerkt.

Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet

Binnen het plangebied liggen geen gebieden die beschermd zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het meest nabijgelegen gebied betreft de Waal (Vogelrichtlijngebied) op minstens zes kilometer afstand. De Waal van Nijmegen tot Waardenburg kwalificeert zich als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn, vanwege het voorkomen van drempeloverschrijdende aantallen van de kleine zwaan, kolgans, grauwe gans en smient, die het gebied benutten als overwinteringsgebied en/of rustplaats. Het gebied kwalificeert zich tevens, omdat het behoort tot één van de vijf belangrijkste broedgebieden voor de kwartelkoning in Nederland. Daarnaast is het aangewezen gebied ook van betekenis voor een aantal andere vogelsoorten die er in behoorlijke aantallen voorkomen.

Ecologische Hoofdstructuur

De uiterwaarden van de Maas in het noorden en noordoosten en de grotere bosgebieden in het zuiden behoren bijna geheel tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS; zie kaart 'Groene Hoofdstructuur'). Ook de watergangen en plassen, Ossermeer, de Hertogswetering, de Erfdijk (met o.a. Hamelspoel), Putwielen, de Groenendijk en enkele bosjes en wielen maken, al dan niet als ecologische verbindingzones, deel uit van de EHS.

Bedreigingen

Natuurgebieden en watergangen met natuurwaarden kunnen onder druk staan door:

- verstoring (rust);
- versnippering;
- verdroging;
- verontreiniging.

Natuurgebieden worden druk bezocht door recreanten. Ook recreatieve voorzieningen, zoals trimbanen, langlaufroutes, zwemgelegenheid en campings, kunnen bijdragen aan een verdere toename van deze druk. Herperduin heeft hier bijvoorbeeld mee te kampen. Ook motorcrossers) in en nabij Herperduin en de Geffense plas en het motorsportterrein Nieuw Zevenbergen zorgen voor periodiek, maar ook voor structurele overlast en kunnen barrières vormen. Dit geldt ook voor hondenclubs, oude vuilstorten e.d. in en nabij natuurgebieden. Ook de kwaliteit van het kampenland-

schap staat onder druk door landbouw, recreatie, sport en verstedelijking. Stadrandactiviteiten zoals maneges, boomkwekers, hondenclubs en motorsport geven een "rommelig" landschap. Het kleinschalig landschap gaat ook in het gebied van de oeverwallen verloren. In het komgebied wordt juist de kenmerkende openheid bedreigd, zoals bijvoorbeeld door het bos van Brabant Water bij Macharen. Het verlies van het kleinschalig landschap bedreigt de waarde die het oeverwalgebied heeft voor struweelvogels. De vermindering van de openheid in het komkleigebied vormt een bedreiging voor de waarde die het gebied heeft voor de weide- en watervogels. De N-wegen, de spoorlijn en de autosnelwegen die door het buitengebied lopen, dragen bij aan een zekere geluidsverstoring en barrièrewerking. Ter hoogte van het industrieterrein Elzenburg en Burgemeester Delenkaanal dreigt een opdeling te ontstaan in het komkleigebied, waardoor een barrière kan ontstaan voor natuur en landschap. Ook stadsuitbreidingen vormen een bedreiging (versnippering, ruimteclaim en verstoring).

In het Reconstructieplan zijn enkele ontsnipperingspunten aangegeven. Hier worden projecten uitgevoerd dan wel opgestart, om versnippering van waardevolle natuur tegen te gaan. Op deze manier kunnen verbindingzones beter functioneren. Deze punten zijn op de kaart 'Natuur' weergegeven.

Door ontwikkelingen in de agrarische sector vinden in enkele gebieden ontwikkelingen plaats, zoals verbreding van de landbouw, schaalvergroting en intensivering van de bedrijven die wel doorgaan. Dit kan zorgen voor respectievelijk verrommeling van het landschap en een grotere ruimteclaim en daarmee een bedreiging voor het landschap /landschap elementen.

Door grondwaterwinning en onttrekkingen (industriële, grondwatersanerings, landbouw) vindt er verdroging plaats. Dit zorgt onder andere voor verdroging van de vennen, afname van weidevogelgebied en het verstoord raken of verdwijnen van kwelgebieden. Kortom "natte natuur" wordt hierdoor bedreigd.

Het (diepe) grondwater wordt verontreinigd door onder andere industriële en agrarische activiteiten (vermesting), zoals bij enkele wielen van de Erfdijk het geval is.

Licht(uitstraling) kan een versturende werking hebben op fauna (o.a. dag-nacht ritme, jachtgebieden uilen en vleermuizen).

Ontwikkelingen ^{3.3.7}

Om natuurwaarden te beschermen en te versterken is het noodzakelijk het netwerk van de Ecologische Hoofdstructuur te realiseren. Dit netwerk helpt te voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd raken. Deze zorgen ervoor dat soorten in een gebied kunnen terugkeren als ze dreigen te verdwijnen. Ook zijn verbindingen gunstig voor de uitwisseling tussen verschillende groepen dieren.

De natuur- en landschapsvisie geeft aan dat er wordt ingezet op de ontwikkeling, behoud en herstel en realisatie van stevige verbindingen tussen natuur- en landschapsparken ("Maashorst-Herperduin" en het Maaspark). Daarnaast is het van belang aantrekkelijke groengebieden in en rond Oss te realiseren en tevens een groenblauw lint door de polder (Hertogswetering).

Er worden hierdoor verbindingen gerealiseerd tussen gebieden, die bijdragen aan de realisatie en versterking van de EHS; tegelijkertijd kunnen deze dienen als foerageer- en leefgebied voor fauna.

De Nota Landschapsbeleid zet in op de versterking en ontwikkeling van het eigen karakter van de vijf Osse landschapstypen; (1) de uiterwaarden, (2) de oeverwal, (3) het komgebied en (4 en 5) de dekzandrand en -rug. Per landschapseenheid is een visie op de gewenste ontwikkeling van de landschappelijke kwaliteiten geformuleerd, waarbij bestaande kwaliteiten, kenmerken en knelpunten zijn betrokken.

In het uitwerkingsplan Maaskant is aangegeven dat een hoofddoel van het Streekplan voor de landelijke regio Maaskant is, het voorkomen van verdere aantasting van het buitengebied door verstedelijking. Voor Maaskant is het provinciaal beleid voor met name natuur en landschap en water relevant.

Kansen en mogelijkheden

Voor het plangebied zijn er meerdere kansen en mogelijkheden. Deze mogelijkheden zijn mede gebaseerd op de Natuur- en landschapsvisie en de recente Nota Landschapsbeleid:

- versterken van groen in en rond de stad door onder andere (ecologische) herinrichting waardoor ook een verbinding van parken en natuur in het buitengebied ontstaat;
- versterken van de openheid van de komgebieden ten behoeve van weidevogels (o.a. uitstervingsbeleid laanbomen,) en verdichten in en rond de kernen ten behoeve van struweelvogels en andere soorten, gebonden aan een kleinschalig landschap (o.a. behoud en verdichting erfbeplantingen);
- het stimuleren van particulier en agrarisch natuurbeheer; ook soorten die juist afhankelijk zijn van de landbouw kunnen hier van profiteren, zoals steeds zeldzamer wordende akkeronkruiden;
- omvorming van monotoon, gelijkjarig naaldbos naar structuurrijk, ongelijkjarig loofbos (o.a. in Maashorst en Herperduin) en versterken van de bosranden door de ontwikkeling van boszomen;
- ontsnippering en versterking van verbindingszones door middel van faunatunnels (N-wegen en A50) en ecoducten;

- er zullen agrarische gronden vrijkomen door de afname van het aantal agrariërs. Deels zal dit de mogelijkheid bieden om natuurontwikkelingsgebieden te realiseren;
- herstellen en benutten van kwel verschijnselen;
- functies die kunnen bijdragen aan een duurzame ontwikkeling, zoals:
 - verbreden en extensiveren van landbouw op bepaalde plaatsen (bijvoorbeeld Keent);
 - het koppelen van (extensieve) recreatie aan natuurontwikkeling, daar waar mogelijk;
- de botanische waarden in het gebied kunnen worden verhoogd door:
 - het inzetten van extensief berm- en randenbeheer;
 - aanleg of herstel van landschapselementen;
- het wegnemen of verminderen van verstoring in natuurgebieden door:
 - zonering van recreatie;
 - aanleg of herstel van landschapselementen;
 - het verplaatsen of beter reguleren van het motorcrossterrein "Zevenbergen" (en anderen), o.a. door bijv. andere ontsluiting, aanleg geluidswal;
- er liggen goede mogelijkheden om de verbindingzones en natuurgebieden te ontwikkelen (o.a. Maashorst-Herperduinen & Herperduin-Keent, Hertogswetering, Herperduin) en/of verstevigen door het:
 - realiseren van ecoducten;
 - omvormen van bos en integraal beheer;
 - inrichten en beheren van de ecologische verbindingzones;
 - samenwerken met boeren en waterschappen bij de inrichting;
 - herontwikkelen van bos bij het waterwingebied Macharen;
 - versterken van natuur in kwelgebieden;
 - situeren van nieuwe landgoederen (met name op de oeverwal en de dekzandrand);
 - aanleggen of herstel van landschapselementen; uitbreiden heide, stuifzand en natuurlijk grasland.
- in het gebied van de Maas kan verder natuur worden ontwikkeld door het:
 - uitgraven van oude rivierarmen, ooibossen en riet- en moerasgebieden;
 - het vervangen van de vastgelegde oevers door natuurlijke oevers met periodiek meestromende geulen;
 - omvormen intensief agrarisch gebruikt land naar natuurlijke, rijke uiterwaarden;
 - verbeteren van ecologische verbindingen

Water ^{3.4}

Inleiding ^{3.4.1}

Het bestemmingsplan dient een afzonderlijke waterparagraaf te bevatten waarin verantwoording wordt afgelegd hoe de verschillende voorkomende functies in het plangebied in relatie tot de waterhuishouding in de voorschriften en op de plankaart is vastgelegd. De waterparagraaf is de schriftelijke weerslag van het procesinstrument 'de watertoets': het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Belangrijkste aanleiding voor het ontwikkelen van dit instrument is de breed gedragen overtuiging, vastgelegd in het nieuwe waterbeleid, dat het water in Nederland weer meer de ruimte moet krijgen. In de Startovereenkomst Waterbeleid 21e eeuw (februari 2001) hebben de betrokken partijen: Rijk, Provincies, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, en Unie van Waterschappen zich bestuurlijk gecommitteerd om vanaf dat moment van start te gaan met de watertoets, vooruitlopend op een eventuele nadere bestuurlijk-juridische verankering ervan. Dit is nog eens bevestigd met de gezamenlijke vaststelling van de Bestuurlijke notitie Watertoets (oktober 2001). Inmiddels is per 1 november 2003 de Watertoets verankerd in het Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro).

Op 22 januari 2007 heeft overleg met de gezamenlijke waterbeheerders (Waterschap Aa en Maas, Rijkswaterstaat, provincie Brabant, Brabant Water) plaatsgevonden in het kader van de watertoets. Van dit overleg is verslag gemaakt. Het verslag is als bijlage I bij deze rapportage opgenomen.

Na een beknopte algemene beschrijving behandelt de waterparagraaf de volgende thema's:

- een beschrijving van de basisvoorzieningen waterbeheer;
- veiligheid (waterkeringen) en watersysteem (waterkwantiteit);
- natte natuur en landschap;
- schoon water voor gebruik (waterkwaliteit);

Per thema is, voor zover relevant, aandacht besteed aan mogelijke sterke en zwakke punten, de ontwikkelingen en gevolgen voor het bestemmingsplan.

GELDENDE BESTEMMINGS-
PLANREGELING

In de vigerende bestemmingsplannen Buitengebied Oss en Ravenstein zijn de watergangen en waterkeringen van overwegend belang opgenomen. Binnen de bestemming zijn alleen directe bebouwingsmogelijkheden gericht op noodzakelijke beperkte voorzieningen voor waterbeheer. Voor alle werken op en nabij waterstaatkundige werken is een vergunning van het Waterschap vereist. Bij buitendijks gebied geldt het vergunningenstelsel, voortvloeiend uit de Wet beheer rijkswaterstaatswerken.

Waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied zijn geregeld door middel van een dubbelbestemming. Binnen deze gebieden zijn alleen bouwwerken ten behoeve van de onderliggende bestemming toegestaan.

Stroomgebieden, waterhuishouding en watersysteem ^{3.4.2}

Het buitengebied van Oss valt volgens het Waterbeheersplan onder het watersysteem Midden. Het oppervlaktewatersysteem in regio Midden is onderverdeeld in vier stroomgebieden: de Hertogswetering, de Hoefgraaf, de Nieuwe Vliet, de Roode Wetering en de Kleine Wetering. Het buitengebied van Oss valt onder het stroomgebied van de Hertogswetering, Hoefgraaf en de Kleine Wetering.

Het buitengebied van Oss is vanuit de invalshoek water globaal in twee deelgebieden te verdelen: het rivierengebied en het (hellend) zandgebied.

Open watersysteem

Het grondgebied van de gemeente Oss ligt op de scheidslijn van het natte, open rivierengebied en de hoger gelegen, besloten dekzandgebieden van het Brabants Plateau en de Peelhorst. Het rivierengebied is gevormd door de Maas, die voorafgaand aan de bedijking via verschillende meanders haar weg westwaarts zocht. De oude meanders zijn nog in de ondergrond terug te vinden. Meer zichtbaar aanwezig zijn het Ossermeer en de drooggevalle meander rond Keent, overblijfselen van de oude bedding van de Maas. Uiteindelijk is de Maas een meanderende rivier geworden met een hoofdstroom in één geul (alleen bij hoog water ook nevengeulen en overstromingsvlakten). Na de kanalisatie van de Maas zijn in de oude meanders zandige, kleiige en moerige bodems ontstaan. Tussen deze oude meanders liggen hoge kleigronden (ooivaaggronden) die alleen bij extreem hoog water inunderen (laten overstromen). De lage komgronden werden ook na de eerste bedijking nog regelmatig overstroomd; de Beerse Overlaat werd aangelegd om de overstrooming van deze lage delen enigszins te reguleren. De buitendijkse rivier is gereguleerd, waarbij enkele meanders zijn afgesneden.

Sommige daarvan zijn gevuld met het vrijgekomen zand. In 1942 is de Beerse Overlaat afgesloten en sinds dat jaar hebben er geen overstromingen en afzettingen van zavel of klei meer plaatsgevonden op de binnendijkse gronden.

Het watersysteem in het buitengebied van Oss is in de 20e eeuw sterk veranderd door de kanalisatie van de Maas, de afsluiting van de Beerse Overlaat en de uitgevoerde ruilverkaveling Land van Megen in de 50/60-er jaren. Door de verstedelijking en de schaalvergroting in de landbouw is het waterbergend vermogen afgenomen.

Het waterbeheer is van oudsher aangepast aan de wensen van de landbouw, met lage peilen en gericht op een snelle afvoer van regenwater. Dit beheer conflicteert veelal met de eisen die natuur aan waterbeheer stelt. Ook is het niet in overeenstemming met modern waterbeheer dat antwoorden zoekt op klimatologische veranderingen. In de meest recente ruilverkaveling Lage Maaskant is dit weer bijgesteld en worden de waterpeilen verhoogd. Discussies omtrent het benoemen van overloopgebieden zoals de Beerse overlaat zijn in meerdere of mindere mate gaande.

Het gebied kent kwel- en infiltratiegebieden. De hogere zandgronden en de oeverwallen fungeren als infiltratiegebieden.

Het geïnfiltreerde water komt ter plaatse van de overgang tussen zand en klei als (lokaal) kwelwater weer aan de oppervlakte. Dit water is van nature voedsel- en ijzerrijk. Kwelgebieden zijn te vinden op de noordoostflank van de rug tussen Oss en Grave. De komgronden kennen regionale, (diepe) kwel die een veel langere weg heeft afgelegd. Direct langs de Maas liggen gebieden met rivierkwel.

Grond- en oppervlaktewater ^{3.4.3}

Het grondwatersysteem in de gemeente Oss kent twee watervoerende pakketten. De grondwaterstroming in dit gebied is noordwestwaarts gericht en komt grofweg overeen met de topografie (het ondiepe grondwater stroomt van de hogere delen richting de Maas). De stroming wordt mede beïnvloed door de neerslag op de hoge gronden ten zuiden van Oss, de waterwinning (drinkwater in Macharen, industrie en landbouw gerelateerde onttrekkingen) en de waterhoogte van de Maas. Ten noorden van de Hertogswetering is de stroming variabel: deels gericht op de drinkwaterwinning Macharen en veelal van de rivier naar de hoofdwetering toe.

De gebieden rond de Hertogswetering en de aansluitende oude geulen van de Maas kennen de hoogste grondwaterstanden. De overige terrasdelen en de dekzandrug kennen de laagste grondwaterstanden. De kwaliteit van (met name het ondiepe) grondwater is veelal beïnvloed door menselijke activiteiten. De verstedelijking en het intensieve agrarische gebruik op de dekzandruggen hebben een nadelige invloed op de hoeveelheid en de kwaliteit van het infiltrerende water. Dit is merkbaar aan de verhoogde nutriëntgehalten.

Plaatselijk in de omgeving en ten zuiden van de Hertogswetering kwelt niet-beïnvloed grondwater op. In de flanken van de Hertogswetering is natuurwater ontwikkeld in onder andere de Ossermeer en de Rietgors.

Aan de noordoostzijde van de stad Oss bevindt zich de haven, die door middel van het Burgemeester Delenkanaal is verbonden met de Maas. De oudste delen van de haven van Oss zijn rond 1960 aangelegd. In 1993 is een havenarm aan de noordzijde aangelegd. De Hertogswetering gaat via een sifon onder het kanaal door.

Om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW) zijn maatregelen nodig in het stroomgebied van de Maas. Momenteel loopt een studie naar de te nemen maatregelen per gebied. De Maasnota 2006 geeft de mogelijkheden aan maatregelen in varianten:

- bronmaatregelen;
- proces- en effectgerichte maatregelen;
- inrichtings- en beheermaatregelen;
- grondwaterkwantiteitsmaatregelen.

In het buitengebied loopt een aantal belangrijke waterlopen (Maas, Hertogswetering, Burgemeester Delenkanaal, De Vliet, Kleine Wetering) en grote oppervlaktewateren (Ossermeer, Putwielen, Hamelspoel, Groot Ganzenven, Geffense Plas et cetera). Het waterschap is als voornaamste beheerder van het oppervlaktewater verantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit van het oppervlaktewater binnen haar beheersgebied. Voor een bescherming van watergangen beschikt het waterschap over een Keur oppervlaktewater. Bescherming door middel van het bestemmingsplan wordt als een complementaire aanvulling van de keur gezien. Het bestemmen als "Water" van de oppervlaktewateren in het bestemmingsplan biedt als voordeel dat belangen en eventuele beperkingen eerder en beter in beeld zijn.

OPPERVLAKTEWATER

Belangrijke watergangen dienen door middel van het bestemmingsplan te worden beschermd. Dit geldt met name voor de primaire of hoofdwaterlopen, ook wel leggerwatergangen genoemd. Daarnaast kan ook gedacht worden aan het positief bestemmen van (een gedeelte van) schouwwatergangen. Deze watergangen zijn aangegeven op de schouwkaarten.

In het landelijk gebied zijn diffuse verontreinigingen door de landbouw een belangrijke vervuilsbron voor het oppervlaktewater. Stoffen die door landbouwkundig gebruik in het oppervlaktewater terecht komen of uitlogen door verzuring, zijn nutriënten (fosfaat en stikstof), gewasbeschermingsmiddelen en in mindere mate zware metalen. Ook de scheepvaart, zowel beroeps- als recreatievaart en atmosferische depositie vormt een bron voor diffuse verontreiniging van oppervlaktewateren.

KNELPUNTEN

Metingen van de kwaliteit van grondwater en oppervlaktewater dekken niet de gehele gemeente. Een representatief meetnet voor de gehele gemeente Oss, waarin de afgekoppelde gebieden goed vertegenwoordigd zijn, zou de mogelijkheden voor monitoring verbeteren.

Een ander knelpunt bestaat uit de lozing van vanuit diffuse bronnen in algemene zin en het gebruik van herbiciden, pesticiden, meststoffen en dergelijke die de kwaliteit van het oppervlaktewater en het grondwater negatief kunnen beïnvloeden.

Zo wordt er nog steeds chemische onkruidbestrijding toegepast op verharding. Uit onderzoek blijkt dat niet-landbouwkundig gebruik van bestrij-

dingsmiddelen slechts 1% van het totaal uitmaakt, maar naar verhouding een veel grotere milieubelasting veroorzaakt. Reden daarvoor is dat bestrijdingsmiddelen die op verhardingen worden gebruikt, rechtstreeks in het oppervlaktewater terecht kunnen komen via regen of door het spuiten op natte gewassen (dauw).

Bij drinkwaterwinning vormen residuen van bestrijdingsmiddelen nog steeds een groot probleem.

Waterkwantiteit/wateroverlast ^{3.4.4}

Regionale waterberging

In de Reconstructieplannen zijn waterbergingsgebieden en voorlopige reserveringsgebieden voor regionale waterberging opgenomen. Het waterschap is momenteel bezig de regionale waterbergingsopgave concreet uit te werken, waarbij knelpunten ten aanzien van wateroverlast zijn geïnventariseerd.

Binnen het gemeentelijke grondgebied van Oss zijn geen concrete waterbergingsgebieden gelegen. Wel valt voor een zoekgebied voor regionale waterberging langs de Hertogswetering binnen het plangebied. Dit zoekgebied is vastgelegd in het Reconstructieplan Maas & Meierij als "Voorlopige reserveringsgebied 2050". Voor dit gebied geldt vooralsnog geen concrete planologische bescherming en dus geen beperking. Wel zal het gebied in de nabije toekomst worden betrokken bij de uitwerking van de landelijke wateropgave. Omdat concretisering van het zoekgebied op de planning staat wordt dit binnen het totstandkomingsproces van het bestemmingsplan onder de aandacht gebracht. Concreet komt het er op neer dat bij de actualisering van het bestemmingsplan de gemeente in overleg met het waterschap nog een nadere ruimtelijke afweging dient te maken omtrent het nut en de noodzaak tot het opnemen van deze reserveringsgebieden op de plankaart en in de voorschriften."

Het zoekgebied staat aangegeven op de kaart 'Waterbeleid'.

Overigens heeft de Raad van State uitspraak gedaan over het opnemen van waterbergingsgebieden in het Reconstructieplan Beerze - Reusel. De Afdeling is van oordeel dat de begrenzing van de bestaande en concreet in te richten waterbergingsgebieden onvoldoende concreet en tot op perceelsniveau is afgewogen. Belangrijke overweging hierbij is dat de uitgangspunten die zijn gehanteerd bij de begrenzing niet inzichtelijk zijn. De begrenzing is daarom vernietigd. Gemeenten en waterschappen dienen daarom in onderling overleg moeten beslissen over de concrete begrenzing en het gewenste beschermingsregime.

Ruimte voor de rivier

De beleidslijn Ruimte voor de Rivier van het Rijk is opgesteld om duurzame bescherming van mens en dier tegen overstroming bij hoog water en beperking van overlast te onderstrepen. In kader van deze beleidslijn

wordt een veilige waterkering nu en in toekomst als noodzakelijke basis voor onze veiligheid gezien.

In het Reconstructieplan Maas & Meierij is een drietal gebieden binnen de gemeente Oss opgenomen als Zoekgebied rivierverruiming. Alle zoekgebieden zijn op perceelsniveau begrensd. Het rivierverruimingsgebied is tevens overgenomen uit het streekplan.

Als gevolg van klimaatverandering, bodemdaling, het insnoeren van beken en rivieren en het versneld afvoeren van water uit de stad en het platteland is, soms op grote schaal, in Nederland wateroverlast ontstaan. Indien er geen maatregelen worden getroffen zal steeds vaker, ook in het plangebied, sprake zijn van wateroverlast.

Regionale waterberging en zoekgebieden voor rivierverruiming zijn maatregelen die dit soort problemen het hoofd kunnen bieden.

STERKE EN ZWAKKE PUNTEN

Natte natuur en landschap ^{3.4.5}

Ecologische verbindingzones

Binnen het plangebied ligt een aantal natte Ecologische verbindingzones (EVZ's). Binnen de gemeente Oss vormt de Hertogswetering een EVZ evenals de Munsche Wetering. In het streekplan van de provincie Noord-Brabant is vastgelegd dat een EVZ in landelijk gebied gemiddeld 25 m breed zou moeten zijn. Dit komt neer op 2,5 ha natuur per strekkende km waterloop. De breedte wordt gerekend vanaf de insteek (dus exclusief de waterloop). Het waterschap wil deze breedte bij voorkeur aan één kant van de waterloop realiseren. De invulling van deze gemiddelden is erg plaatsgebonden en afhankelijk van bijvoorbeeld soorten die gebruik maken van de betreffende EVZ. De gemeente en het waterschap hebben hierin een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Met de realisatie van de EVZ wordt eveneens voldaan aan de ecologische doelstelling vanuit de Kwaliteitsrichtlijn Water.

Natuurontwikkeling KRW - Maas

Een aspect met mogelijke consequenties voor het BP buitengebied is de KRW-Maas. Het betreft het nemen van maatregelen voor natuurontwikkeling in de uiterwaarden (het gebied tussen Maas en de dijk). Voornoemde maatregelen dienen positief bij te dragen aan het bereiken van KRW doelstellingen. Begin 2008 zal daar mogelijk een besluit over worden genomen.

Inrichting waterlopen en oevers

In het algemeen voldoen de afmetingen van de waterlopen aan de wensen voor aan- en afvoer van water. Bij de eventuele herinrichting van waterlopen en de aanleg van nieuwe watergangen houdt het waterschap rekening met de principes van waterconservering. Dit betekent brede(re)

waterlopen met een ondiep profiel voor hellende zandgebieden. De ontwateringsdiepte neemt hierdoor af en dit gaat verdroging tegen. Tegelijkertijd blijft de hoogwaterafvoer en daarmee de kans op wateroverlast gelijk. Vooral in gebieden met de functie 'water voor landnatuur' - waar sprake is van hoge grondwaterstanden en/of kwel - zal deze maatregel worden toegepast. Dit betekent wel dat het ruimtebeslag voor de waterlopen kan verdubbelen.

Nieuwe waterlopen worden bij voorkeur ingericht met natuurvriendelijke oevers. De taludhelling bedraagt minimaal 1:2. In principe plaatst of vervangt het waterschap geen beschoeiing of betuining meer. De oevers zijn zodanig ingericht dat ze voldoende stabiel zijn. Gebruik van bouwmaterialen als stortsteen, betonmatten en dergelijke wordt zoveel mogelijk vermeden, maar is in ieder geval gebonden aan de voorwaarden uit het Bouwstoffenbesluit.

ONTWIKKELINGEN

De opgave voor de Hertogswetering is vooral om de ecologische waarde te beschermen en eventuele negatieve beïnvloeding terug te dringen. In de EHS-gebieden wordt ingezet op herstel en bescherming van natuurwaarden. De natuurlijke inrichting van oevers vormt een belangrijk uitgangspunt van het natuurproject Keent. Tevens worden de mogelijkheden van recreatief medegebruik van de Maasoevers onderzocht. Voor Keent komt dit neer op natuurgerichte recreatie zoals wandelen, fietsen, kanoën en dergelijke. Dit wordt in overleg met de streek nog vastgelegd in een inrichtingsplan.

Bij de ontwikkeling van natte natuur en landschap kan het agrarisch natuurbeheer een belangrijke rol gaan spelen.

Schoon water voor gebruik ^{3.4.6}

Grondwaterbescherming

Binnen de gemeente Oss ligt een zeer kwetsbaar grondwaterbeschermingsgebied ten behoeve van drinkwaterwinning Macharen. Het Waterproductiebedrijf bij Macharen staat onder toezicht van Brabant Water dat vrijwel heel Noord-Brabant van drinkwater voorziet.

Op het grondwaterbeschermingsgebied zijn regels uit de Provinciale Milieuvordering (PMV, augustus 2004) van toepassing. Zo liggen beschermingsgebieden rondom grondwateronttrekkingen ten behoeve van drinkwaterwinning. Binnen deze gebieden geldt een restrictief beleid ten aanzien van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Ter hoogte van Macharen staan diverse gebouwen en bouwwerken ten behoeve van de winning en productie van grondwater. In het kader van de watertoets is door Brabant Water aangegeven dat er plannen zijn voor het plaatsen van een of meerdere onthardingsinstallaties. Derhalve is de wens geuit een uitbreidingsmogelijkheid te geven ten behoeve van het waterproductiebedrijf.

Met betrekking tot het waterwingebied heeft het drinkwaterproductiebedrijf vrijstelling van het aanlegvergunningstelsel (Verordening Waterhuishouding/Provinciale Milieuverordening) voor werkzaamheden ten behoeve van de drinkwatervoorziening. Brabant Water verzoekt de gemeente deze afspraken in de bestemmingsplanvoorschriften vast te leggen.

Vanuit het productiebedrijf lopen ook hoofdleidingen van Brabant Water in het buitengebied van de gemeente. Deze leidingen worden nader besproken in het deel over infrastructuur.

Het grondwaterbeschermingsgebied Macharen beïnvloedt het ruimtelijk beleid voor de langere termijn. In dit gebied wordt op termijn ingezet op het verder verminderen van grondwatervervuilingsbronnen naast het generieke beleid.

De begrenzing van het grondbeschermingsgebied zal mogelijk gewijzigd worden. Momenteel is men hiervoor de mogelijkheden aan het bestuderen en besluitvorming hieromtrent dient nog plaats te vinden. Vooralsnog wordt in dit bestemmingsplan uitgegaan van de bestaande begrenzing.

Overige aspecten ^{3.4.7}

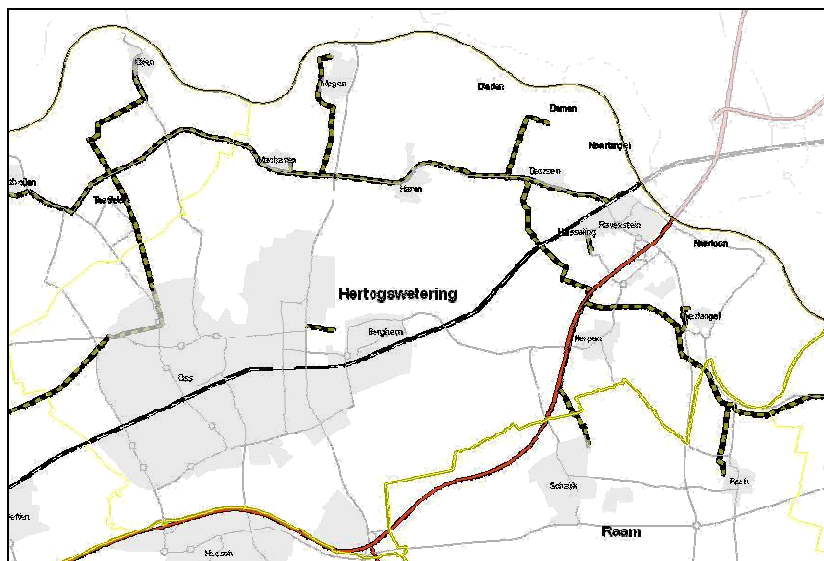
Binnen het plangebied liggen meerdere rioolpersleidingen voor het vervoer van vuilwater van de gemeentelijke riolering naar de RWZI van het waterschap. Het waterschap is leidingbeheerder van deze infrastructuur. De rioolpersleidingen in beheer van het waterschap worden bijna overal privaatrechtelijk beschermd via een opstalrecht. Ter bescherming van de persleiding is een opstalrecht is gevestigd voor de beheerszone van 3.50 m aan weerszijde van het leidingtracé (totaal 7 m). Naast een privaatrechtelijke bescherming ziet het waterschap graag een publiekrechtelijk bescherming door vastlegging in het bestemmingsplan.

De rioolpersleidingen lopen vanaf de verschillende kernen naar de RWZI in Oijen.

Het buitengebied is in 2005 volledig gerioleerd, voornamelijk bestaande uit drukriolering.

ONTWIKKELINGEN

VOORZIENINGEN VOOR AF-
VALWATER

Ligging rioolpersleidingen

In het buitengebied ligt ook een aantal gemalen.

INGREPEN IN A-WATERGANGEN

Aanlegvergunningen voor ingrepen in de A-watergangen/leggers worden afgegeven na overleg met het waterschap.

Ontwikkelingen die een negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit en de natuurdoelstelling van voornoemde watergangen dienen in het plangebied te worden uitgesloten, zoals het bouwen en het uitvoeren van tal van werken en werkzaamheden (vergraven, egaliseren, dempen enzovoort).

WATERKERINGEN

Parallel aan de Maas bevindt zich de Maasdijk. De Maasdijk behoort tot het stelsel van de primaire waterkeringen (Dijkring 36 en 36a) die het achterliggende land beschermd tegen hoge waterstanden van grote buitenwateren -in dit geval de Maas- en is daarmee essentieel voor de veiligheid binnen en buiten het plangebied. Het is daarom van belang dat de primaire waterkering op een juiste wijze in het bestemmingsplan wordt opgenomen. Deze kent een beschermingszone van 30 m en een buitenbeschermingszone van 20 m. Samen leveren deze een in het bestemmingsplan te hanteren zone op van 50 m vanuit de teen van de dijk. Hierbinnen zijn ontwikkelingsmogelijkheden niet toegestaan, dan wel zeer beperkt. Naast de primaire waterkeringen liggen secundaire waterkeringen langs het Burg. Deelenkanaal en de Hertogswetering.

Het bestemmingsplan vormt het juridische toetsingskader voor het grondgebruik en daarmee voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De planfiguur is het instrument waarin de gemeente alle ruimtelijke belangen afweegt, dus ook de belangen van het waterschap. Het opnemen van de waterkering in het bestemmingsplan zorgt ervoor dat in geval van nieuwe ruimte-

lijke ontwikkelingen de waterkering tijdig in beeld is daarmee de mogelijkheden en beperkingen ter plaatse en in de directe nabijheid van de waterkering.

Het waterschap beschikt over meerdere keuren⁷ waarin regels met betrekking tot het beheer en onderhoud van waterkeringen zijn opgenomen. In de Keur waterkeringen zijn gebods- en verbodsbepalingen opgenomen ten aanzien van bepaalde activiteiten, zoals bouwen, graven, et cetera. Een juridische, planologische bescherming wordt echter niet in de keur of legger van het waterschap geregeld. Het bestemmingsplan vervult daarbij een belangrijke functie om de veiligheid zo goed mogelijk te garanderen en een duurzaam watersysteem in stand te houden.

RELATIE BESTEMMINGSPLAN
MET KEUR WATERSCHAP

De Keur

In de Keur staan de gedoogplichten, geboden en verboden vermeld voor de eigenaren van nabij watergangen en waterkeringen gelegen gronden vermeld.

- gedoogplichten: er moet worden toegestaan dat het waterschap in de uitoefening van zijn taak gronden van particulieren betreedt en de uit de watergangen afkomstige bagger op de kanten deponeert;
- geboden: de Keur wijst (tezamen met de legger) de onderhoudsverplichtingen van de watergangen en de waterkeringen aan;
- verboden: ziet toe op het wijzigen van de hoedanigheid van watergangen en waterkeringen, het aanbrengen van werken, struiken en materiaal in en nabij watergangen en waterkeringen, het houden van vee op de waterkeringen enzovoorts. De breedte van de strook waarop deze verboden van toepassing zijn (de Keurzone) staat in de legger aangegeven.

Het is mogelijk dat het waterschapsbestuur van de verboden ontheffing verleent. In dat geval dient vergunning te worden aangevraagd bij de Afdeling Vergunningen van Waterschap Aa en Maas.

Landbouw ^{3.5}

Beschrijving en analyse huidige situatie ^{3.5.1}

In het plangebied is een groot aantal agrarische bedrijven gevestigd, met een grote variatie in grootte en oppervlak. Er zijn zeer kleine, maar ook zeer grote bedrijven gevestigd. Ook het type bedrijvigheid, intensieve veehouderij of melkveehouderij wisselt.

In deze paragraaf wordt de landbouwsituatie in het plangebied beschreven. Aan de orde komen de bedrijfsomvang, de agrarische bedrijfstypen, het oppervlak van de bedrijven en enkele bedrijfseconomische aspecten. Voorts worden ontwikkelingen in de landbouw beschreven en geanalyseerd ten behoeve van het te actualiseren bestemmingsplan.

De gegevens zijn afkomstig uit de inventarisatierapportage. De rapportage bevat een weerslag van de uitgevoerde veldinventarisatie, de verstrekte milieuvergunningen en het bestemmingsplan dat voorheen van toepassing

⁷ Keur waterkeringen, Keur Oppervlaktewateren en Keur Waterberging Aa en Maas

was. Daarnaast zijn gegevens te ontlelen aan landbouwtellingen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De tellingen van het aantal bedrijven wijken echter sterk af van de inventarisatie. Op dit punt wordt uitgegaan van de gegevens uit de inventarisatie. Bij de overige gegevens (bijvoorbeeld de grootte van bedrijven) wordt vooralsnog uitgegaan van de gegevens van het CBS. Deze geven een goede indicatie van de agrarische sector in Oss.

Aantal agrarische bedrijven

In totaal waren er in 2006 in de hele gemeente Oss ongeveer 230 agrarische bedrijven met een milieuvergunning of melding AMvB, volgens cijfers van de milieufdeling van de gemeente Oss. Uit de inventarisatierapportage is naar voren gekomen dat er ongeveer 200 volwaardige agrarische bedrijven zijn. Het verschil in aantal tussen de milieuvergunning en de inventarisatierapportage is te verklaren door bedrijven die (nog) wel een vergunning hebben, maar inmiddels gestopt zijn.

Ligging agrarische bedrijven

De agrarische bedrijven liggen verspreid over het agrarische gebied. Enerzijds zijn er gebieden waar sprake is van enige clustering, anderzijds zijn er gebieden waar sprake is van een meer solitaire ligging van de bedrijven. Zowel grondgebonden als niet-grondgebonden agrarische bedrijven liggen verspreid. Er is sprake van enige clustering ten oosten van Berghem, ten zuiden van Macharen en rond Deursen-Dennenburg.

Legenda

- Niet-grondgebonden
- Grondgebonden

Spreading agrarische bedrijven gemeente Oss (bron: inventarisatie)

sche bedrijven waarbij wordt gebruikgemaakt van zowel gebiedsbestemmingen als rechtstreeks bestemde bedrijven.

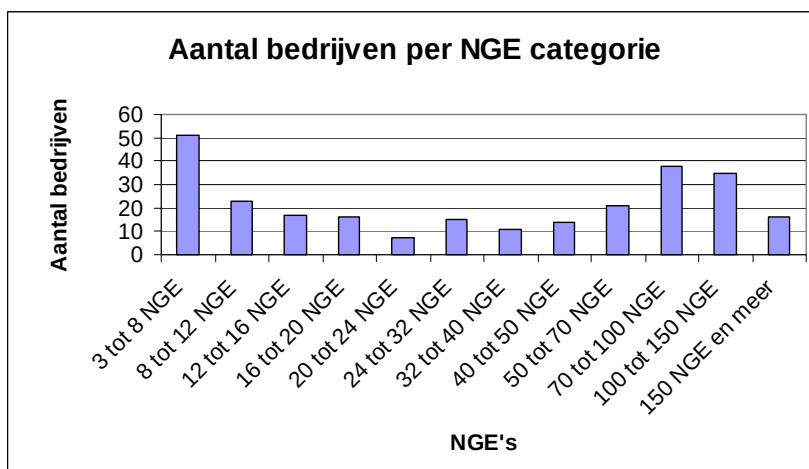
Hier geldt dat de bestemming uitsluitend een doeleind heeft ten behoeve van een bestaand grondgebonden of niet-grondgebonden agrarisch bedrijf. Typen bedrijvigheid zijn in het algemeen niet strikt vastgelegd.

Bij elk bedrijf is doorgaans één bedrijfswoning toegestaan met een maximale inhoud van 750 m³. Maximale goot- en bouwhoogtes zijn vastgelegd.

De bedrijfsgrootte van agrarische bedrijven is in het bestemmingsplan van Oss vastgelegd middels bouwvlakken. In het bestemmingsplan van Ravenstein zijn geen bouwvlakken toegepast, maar zijn maximale oppervlaktes gegeven (aan sommige delen van het plan is overigens goedkeuring onthouden). De bouwhoogtes zijn in de voorschriften vastgelegd.

Nederlandse Grootte Eenheid als meeteenheid

Voor de inventarisatie van de grootte en het aantal bestaande agrarische bedrijven is gebruik gemaakt van de NGE (Nederlandse Grootte Eenheid) als meeteenheid om de (minimale) omvang van het agrarisch bedrijf te bepalen. Met behulp van de geldende agrarische milieuvergunning is de omvang van een agrarisch bedrijf te meten.

Bron: CBS, betreft cijfers voor gehele gemeente in 2005

In Nederland wordt een agrarisch bedrijf met een omvang van 50 NGE of meer beschouwd als een volwaardig agrarische bedrijf, dat wil zeggen een bedrijf met voldoende perspectief om een redelijk inkomen uit de landbouw te halen voor één volwaardige arbeidskracht. Als bedrijven kleiner zijn dan 50 NGE, wil dat overigens niet zeggen dat deze bedrijven niet rendabel zouden zijn. In combinatie met een neventak of een nevenberoep is het mogelijk een reëel agrarisch bedrijf uit te oefenen.

In het plangebied zijn ongeveer 110 agrarische bedrijven groter dan 50 NGE. Ruim 150 bedrijven zijn kleiner dan 50 NGE. Van deze categorie

zijn 107 bedrijven kleiner dan 20 NGE. Deze bedrijven hebben voornamelijk een woonfunctie, met daarnaast nog enige agrarische activiteit.

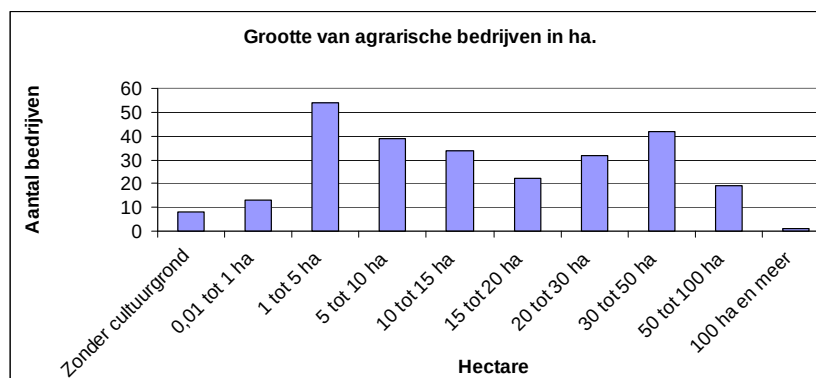
De NGE-norm wordt ook wel toegepast om te bepalen of er een tweede bedrijfswoning kan worden toegestaan. In de geldende bestemmingsplannen zijn bedrijfswoningen toegestaan. Tevens wordt, afhankelijk van bepaalde omstandigheden, een mogelijkheid tot vrijstelling geboden voor een tweede bedrijfswoning.

In het geldende bestemmingsplan Buitengebied Oss 1999 wordt het NGE gehanteerd als een indicatie voor de continuïteitskansen van een bedrijf: bedrijven kleiner dan 40 NGE hebben een minder gunstige basis voor continuïteit, bedrijven groter dan 70 NGE hebben een goede uitgangspositie.

In het geldende bestemmingsplan Ravenstein buitengebied 1999 zijn alle bedrijven onder de 10 NGE als woondoeleinden bestemd.

Bedrijfsoppervlak

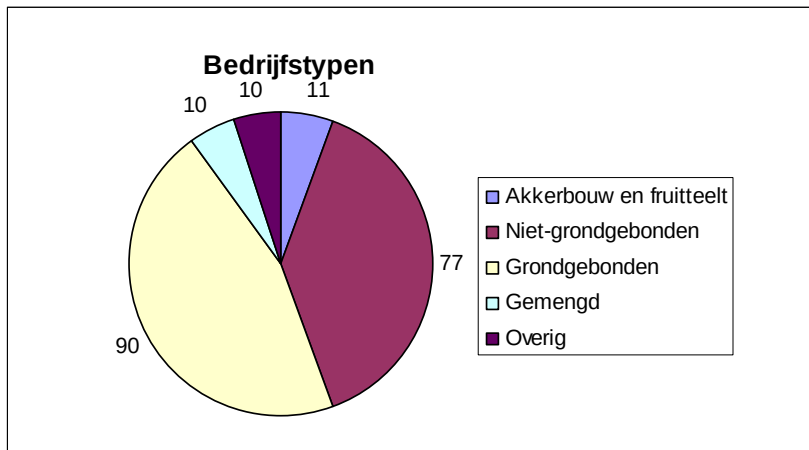
Een groot aantal bedrijven in de gemeente Oss heeft een oppervlakte tot 10 ha, zoals blijkt uit grafiek 2. De kleine oppervlakte van een deel van deze bedrijven is terug te voeren op de aanwezigheid van intensieve veehouderij, anderzijds op een groot aantal bedrijven met een beperkt aantal NGE's.

Bron: CBS, betreft cijfers voor gehele gemeente in 2005

Bedrijfstypen

In het plangebied komt een groot aantal verschillende bedrijfstypen voor. In het cirkeldiagram is de verdeling van de verschillende bedrijfstypen weergegeven volgens de inventarisatierapportage, gebaseerd op de hoofdactiviteit. De meeste bedrijven hebben als hoofdactiviteit een grondgebonden of niet-grondgebonden karakter in het plangebied. Van deze bedrijven zijn er ongeveer 90 grondgebonden en 80 niet-grondgebonden.

Bron: inventarisatiegegevens plangebied, 2007

Niet-grondgebonden

Niet-grondgebonden bedrijven (intensieve veehouderij) zijn bedrijven waarvan de productie hoofdzakelijk plaatsvindt in gebouwen en niet afhankelijk is van de open grond. Het gaat voornamelijk om het fokken en houden van varkens, maar ook kalveren en pluimvee komen regelmatig voor in het plangebied.

Grondgebonden

Grondgebonden bedrijven zijn bedrijven die overwegend afhankelijk zijn van de bij het bedrijf behorende grond. De melkveehouderij neemt hier de grootste plaats in, al dan niet in combinatie met een kalverenmesterij.

Akkerbouw en fruitteelt

Er komen ongeveer tien akkerbouw en fruitteelt bedrijven voor in het plangebied, waaronder ook champignon en aspergekwekerijen. Er is één bedrijf dat onder de glastuinbouw valt, met een oppervlakte groter dan 2000 m². Dit bedrijf valt binnen het huidige bestemmingsplan Ravenstein 1999.

Gemengd bedrijf

Een gemengd bedrijf combineert vaak een melkveebedrijf of een intensieve veehouderij met een ander agrarisch onderdeel. De gemengde agrarische bedrijven in de gemeente bestaan uit een tak vee in combinatie met akkerbouw of fruitteelt.

Overig

Onder overige bedrijven vallen onder andere een schelpenteeltbedrijf en het fokken en houden van maden en wormen, maar ook paardenhouderijen, het fokken en houden van geiten en konijnen.

Sociaal-economisch belang landbouw

Voor de sociaaleconomische structuur is de landbouw van oorsprong een belangrijke functie voor de gemeente geweest. In totaal zijn er ongeveer 350 mensen werkzaam in de agrarische sector binnen de gemeente Oss (Bron: CBS, betreft cijfers voor de gehele gemeente in 2005), waarvan mensen een werkweek van 20 uur of meer hebben. Voorts biedt de landbouw werkgelegenheid aan een aantal gelieerde bedrijven.

Nevenactiviteiten

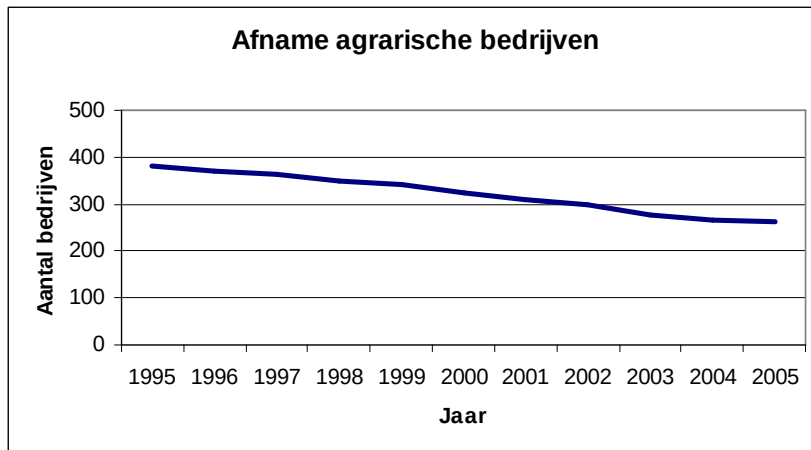
In het plangebied komt een aantal vormen van landbouwverbreding voor. Het gaat om agrarische bedrijven die nevenactiviteiten uitvoeren naast de hoofdactiviteit het produceren van voedsel. Verwerking en verkoop van agrarische producten en een zorgboerderij komt voor, maar ook lichte vormen van toerisme en recreatie, zoals Bed and Breakfast, boerengolf of kamperen bij de boer. Daarnaast worden lege schuren gebruikt voor het stallen van caravans en het starten van een bedrijf aan huis.

Andere vormen van verbreding kunnen bestaan uit landschapsbeheer en natuurontwikkeling.

Sterke en zwakke punten landbouw ^{3.5.2}

In het buitengebied wijzigt het gebruik van gebouwen en gronden snel, mede als gevolg van veranderingen in de landbouw. Bepaalde veranderingen spelen met name ook in het plangebied een rol, zoals afname van het aantal agrarische bedrijven, schaalvergroting, ontstaan van burgerwoningen en niet-agrarische activiteiten.

De landbouw staat onder druk. De huidige marktsituatie in de landbouw, veeziekten en de grote hoeveelheid kleinschalige bedrijven leidde tot een sterke afname van het aantal agrarische bedrijven. Daarnaast heeft rijks- en provinciaal beleid voor natuur- en landschapswaarden gevolgen voor sommige bedrijven. Het aantal agrarische bedrijven in de gemeente daalt met gemiddeld 3,5% per jaar. In 1995 waren er 381 agrarische bedrijven in tien jaar tijd is dit afgenomen met ruim 30% tot 264 bedrijven in 2005 (Bron CBS). Landelijk ligt dit percentage op ongeveer 1,5% tot 2% per jaar. De trend zal in de toekomst doorzetten. Meer dan één derde van de bedrijfshoofden is namelijk ouder dan 55 jaar, en slechts 40 bedrijven in de gehele gemeente hebben één of twee opvolgers.

Bron: CBS, cijfers voor de gemeente Oss (tot 2003 Ravenstein en Oss opgeteld)

Europese regelgeving

Het EU-landbouwbeleid is in toenemende mate gericht op het bevorderen van het vrij-markt-mechanisme. Dit zal gaan leiden tot een daling van de prijzen. Daarnaast leidt het EU-beleid tot gedwongen schaalvergroting. Niet alleen aan de prijs stelt de consument eisen, maar ook aan de kwaliteit en breedte van het assortiment. Te denken valt aan de biologische producten. In de praktijk zal dit leiden tot specialisatie.

De milieuregelgeving is van invloed op agrarische bedrijven. Deze regelgeving is beschreven in de milieuparagraaf. Als gevolg van regelgeving moeten investeringen in gebouwen of apparatuur gedaan worden en wordt de uitbreiding van het bedrijf beperkt, bijvoorbeeld als gevolg van ammoniakregulering en de nieuwe Wet geurhinder.

Daarnaast is er sprake verscherpte regelgeving ten aanzien van veterinaire risico's en op grootte van dierenverblijven, productie, opslag en verwerking van mest, maar ook regelingen ten behoeve van gewasbescherming. Ook regelgeving ten aanzien van burgerwoningen en 'niet-agrarische' bedrijven is bepalend voor de mogelijkheden van agrarische bedrijven. Het komt overigens ook steeds vaker voor dat rundvee moet worden binnengehouden.

De structuur en de omvang van de landbouw ondergaat wijzigingen, zoals blijkt uit de verschillende grafieken in dit hoofdstuk. Het aantal agrarische bedrijven neemt af, echter het aandeel cultuurgrond blijft min of meer gelijk. Dit betekent dat de verschillende bedrijven in omvang toenemen. Er vindt schaalvergroting plaats.

Door vermesting, verzuring en verdroging van de natuur en een slechte waterkwaliteit is de milieusituatie slecht. De afname van de agrarische

RUIMTEDRUK

bedrijven in samenhang met de schaalvergroting maakt het milieuvraagstuk ingewikkelder. De afname en schaalvergroting heeft als gevolg dat er verschillende (voormalige) agrarische bouwpercelen vrijkomen. De bebouwing op deze percelen wordt regelmatig gebruikt als burgerwoning, of ten behoeve van een niet agrarisch of agrarisch aanverwant bedrijf. In het kader van 'Ruimte voor ruimte' wordt bij sloop van bedrijfsbebouwing de bouw van een woning toegestaan, mits op een goede locatie.

Ontwikkelingen en kansen landbouw in plangebied ^{3.5.3}

Op 4 april 2007 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak uitspraak gedaan over de zonering uit het Reconstructieplan Beerze –Reusel.

De integrale zonering als zodanig met de daaraan gekoppelde voorbereidingsbescherming werkt nog steeds rechtstreeks door in de gemeentelijke bestemmingsplannen. De Raad van State heeft alleen de planologische doorwerking van de beleidsonderdelen in de vorm van het verlenen van vrijstellingen vernietigd. Daarbij is tevens overwogen dat deze beleidsonderdelen wel richtinggevend zijn voor de bestemmingsplannen. De integrale zonering van bouwblokken met meer dan één zoneringsaanduiding en die van enkele bouwblokken waarvan het beroep gegrond werd verklaard, is vernietigd en zal opnieuw vastgesteld moeten worden. Een herzieningsbesluit hiervoor is in voorbereiding en zal Provinciale Staten in het voorjaar van 2008 ter vaststelling worden aangeboden.

Overigens is op 4 juni 2007 tot een artikel 19, lid 2 categorieaanwijzing besloten die gelijk is aan de vrijstellingen die in de reconstructieplannen waren opgenomen. Er worden derhalve niet méér ontwikkelingsmogelijkheden geboden dan eerder het geval was. Ontwikkelingen die binnen de voorwaarden zijn toegestaan zijn conform het reconstructieplan en daarmee niet ongewenst.

Voor de uitwerking van het reconstructieplan Maas en Meierij naar het bestemmingsplan moeten wel de uitgangspunten worden overgenomen zoals deze beschreven staan in hoofdstuk 11.6.1 van deel B van het reconstructieplan.

In het reconstructieplan Maas en Meierij zijn zoneringen opgenomen. Het plangebied bestaat uit:

- Extensiveringsgebieden (algemeen);
- Extensiveringsgebieden (natuur);
- Verwevingsgebieden;
- Landbouwontwikkelingsgebied (primair).

De zonering voor het plangebied is weergegeven op de kaart Zonering Intensieve veehouderij.

De landbouwgronden liggen voornamelijk in verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden. Ten westen van Oss ligt een klein gebied wat aangewezen is als landbouwontwikkelingsgebied. Het beleid uit het reconstructieplan geldt voor niet-grondgebonden bedrijven, waarbij de ontwikkelingsmogelijkheden per zone verschillen.

Hieronder worden de mogelijkheden per zone beschreven, vervolgens wordt dit gedaan voor de overige agrarische bedrijven, waarbij het provinciaal beleid geldend is.

Extensiveringsgebieden

In een extensiveringsgebied is het uitgangspunt dat nieuwvestiging, uitbreiding, hervestiging of omschakeling van c.q. naar een intensieve veehouderij niet mogelijk is.

Aan bestaande intensieve bedrijven wordt een bouwblok op maat toegekend, waarbij de (actuele) bestemmingsplannen toegekende bouwrechten worden gerespecteerd.

Verwevingsgebieden

In verwevingsgebied geldt dat nieuwvestiging niet is toegestaan, maar dat hervestiging, omschakeling en uitbreiding van intensieve veehouderijen wel mogelijk is als de locatie als duurzaam kan worden aangemerkt. Dit staat beschreven in de handleiding duurzame locaties en projectlocaties voor de intensieve veehouderij bijlage 5.1 van het reconstructieplan. Indien de locatie niet duurzaam is, dan moet het regime worden gehanteerd dat van toepassing is in de extensiveringsgebieden.

Landbouwontwikkelingsgebieden

In deze gebieden wordt in principe de intensieve veehouderij volop de ruimte gegeven. Hervestiging, omschakeling en uitbreiding is hier toegestaan. De keuze om geen nieuwvestiging toe te staan, is in eerste instantie gebaseerd op het gegeven dat met de wijze waarop de integrale zonering is ingevuld, er sprake is van een balans tussen de vraag naar duurzame locaties van bedrijven die willen of moeten verplaatsen en de ruimte op bestaande locaties.

	Nieuwvestiging	Hervestiging	Uitbreiding	Omschakeling
Extensiveringsgebieden (algemeen)	nee	nee	nee	ja
Extensiveringsgebieden (natuur)	nee	nee	nee	la
Verwevingsgebieden	nee	ja	ja	ja
Landbouwontwikkelingsgebied	nee	ja	ja	ja

Mogelijkheden niet-grondgebonden bedrijven

Overige agrarische bedrijven

Het reconstructieplan voorziet niet in een concreet beleidskader voor de overige agrarische bedrijven. Hiervoor geldt het Streekplan of de Interim-Structuurvisie en de Paraplunota ruimtelijke ordening als maatgevend beleidskader dat ook uitgaat van zoneringen, zoals hieronder beschreven.

GHS, de AHS-landschap en de RNLE

In de GHS-natuur, subzones natuurparel en overig bos- en natuurgebied, mogen agrarische bouwblokken niet worden uitgebreid. In en nabij de GHS-natuur, subzone ecologische verbindingszone, mogen agrarische bouwblokken worden uitgebreid, mits het functioneren van de ecologische verbinding voorop staat. Nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf is uitgesloten. Grondgebonden agrarische bedrijven in de GHS-landbouw en de AHS-landschap mogen hun bouwblok uitbreiden met 15%, of tot een omvang van 1,5 hectare als het bouwblok na toepassing van dit uitbreidingspercentage kleiner zou zijn.

AHS

In de AHS-landbouw is het uitgangspunt dat agrarische bouwblokken mogen worden uitgebreid, tenzij overwegende bezwaren van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische aard zich daartegen verzetten. Hiervoor is geen maximum opgenomen. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is uitgesloten.

	Nieuwvestiging	Hervestiging	Uitbreiding	Omschakeling
GHS-natuur	nee		ja	nee
GHS-landbouw	nee		ja (max. 15%)	nee
AHS-landschap	nee		ja (max. 15%)	nee
AHS-landbouw	ja	ja	ja	nee

Mogelijkheden overige agrarische bedrijven

Mogelijkheden voor bedrijfsvoering

De agrarische sector heeft verschillende keuze mogelijkheden om de bedrijfsvoering in de toekomst te kunnen waarborgen. Deze mogelijkheden zijn schaalvergroting, specialisatie, verbreding en beëindiging.

Schaalvergroting

Voor de niet grondgebonden agrarische bedrijven is het in de verwevingsgebieden onder bepaalde voorwaarden mogelijk om uit te breiden. Voor grondgebonden bedrijven is dit ook mogelijk in de GHS-landbouw, de AHS-landschap en in beperkte mate in de GHS-natuur volgens het Streekplan 2002. Schaalvergroting wil zeggen dat de productiecapaciteit vergroot wordt om daarmee kosten te kunnen besparen.

Specialisatie

Een bedrijf wordt gespecialiseerd genoemd als één tak van het bedrijf minstens twee derde van de productiecapaciteit levert. Het kan hierbij gaan om het specialiseren in biologische producten et cetera

Verbreiding

Verbreiding kan leiden tot een afname van het aantal intensieve veehouderijen. Hierbij kan het gaan om omschakeling naar nieuwe teelten en producten, om verkoop van (streek) producten, minicampings, theeterras, Bed and Breakfast, zorg, kinderopvang, educatie, kampeerboerderij, culinaire en gastronomische activiteiten en dergelijke. Kortom omschakeling naar andere bronnen van inkomsten met behoud van de agrarische functie en bestemming. Hierbij mag geen afbreuk worden gedaan dan wel aantasting plaatsvindt van de direct in de omgeving aanwezige waarden, waaronder de landbouwontwikkeling.

Beëindiging

Agrarische bedrijven kunnen er voor kiezen hun activiteiten te beëindigen. Bijna veertig agrarische bedrijven hebben de afgelopen jaren gebruik gemaakt van de Regeling Beëindiging Veehouderijtakken. In vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's) die geschikt zijn bevonden is het mogelijk om kleine bedrijvigheid en recreatie op te starten. In de ruimte voor ruimte regeling is het mogelijk om, in ruil voor de sloop van meer dan 1000 m² aan stallen, een burgerwoning op te richten.

De meeste bedrijven hebben gebruik gemaakt van een sloopregeling. Slechts in enkele gevallen worden de stallen (gedeeltelijk) gebruikt ten behoeve van kleine bedrijvigheid of recreatie.

Niet-agrarische bedrijvigheid ^{3.6}

Beschrijving en analyse huidige situatie ^{3.6.1}

In het plangebied komen ruim 60 niet-agrarische bedrijven voor, zo blijkt uit de veldinventarisatie en de bij de gemeente bekende (milieu)gegevens. Het betreft allerlei bedrijfstypen. Niet-agrarische bedrijven zijn bedrijven die op grond van hun aard en/of productie niet tot de agrarische of recreatieve bedrijven behoren.

SBI-code 1993	Bedrijfstypen	Aantal bedrijven
01 - 02	Landbouw, jacht en bosbouw	12
05	Visserij	0
10 - 14	Winning van delfstoffen	0

15 – 37	Industrie	2
40 – 41	Productie en distributie van elektriciteit, aardgas en water	0
45	Bouwnijverheid	10
50 – 52	Reparatie van consumentenartikelen en handel	19
55	Horeca	4
60 – 64	Vervoer, opslag en communicatie	4
65 – 67	Financiële instellingen	0
70 – 74	Verhuur van en handel in onroerend goed, verhuur van roerende goederen en zakelijke dienstverlening	6
75	Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen	0
80	Onderwijs	0
85	Gezondheidszorg- en welzijnzorg	1
90 – 93	Milieudienstverlening, cultuur, recreatie en overige dienstverlening	2
	Overig	4

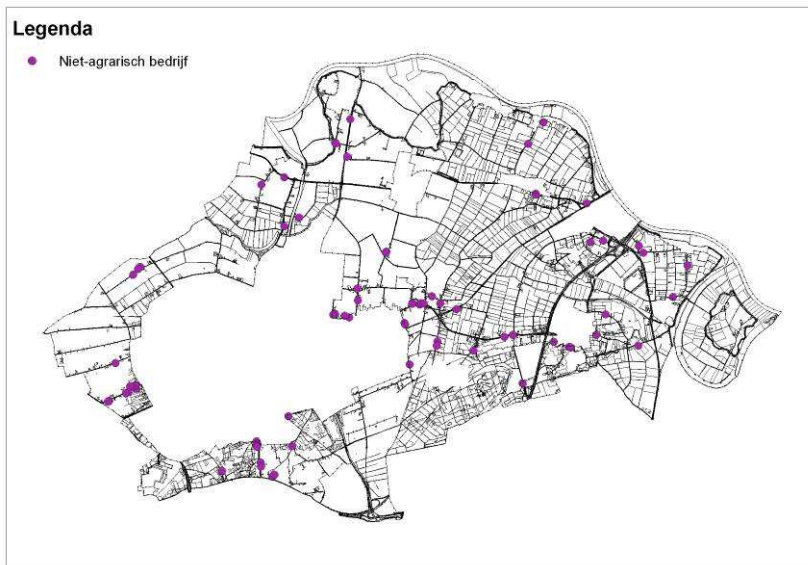
De meeste bedrijven komen voor in de categorie 'reparatie van consumentenartikelen en handel'. De groep is zeer divers, zoals 'handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven', 'groothandelsbedrijven in diverse typen landbouwproducten' en 'verschillende soorten detailhandel'. Verder komen er veel bedrijven voor met een relatie in de (1) 'landbouw, jacht en bosbouw' of (2) 'bouwnijverheid'.

Voorts komen in het plangebied horecabedrijven, transportbedrijven, verhuurbedrijven en (zakelijke) dienstverlenende bedrijven voor.

LIGGING EN OMVANG VAN DE BEDRIJVEN

Veruit de meeste bedrijven liggen in de kernrandzone, met name in de kernrandzones van Oss, Berghem, Ravenstein en Herpen. Zo'n 15 bedrijven liggen verspreid in het buitengebied.

Tweederde van het totaal aantal bedrijven heeft een bebouwingsomvang kleiner dan 1.000 m², waarvan zelfs een derde een omvang kleiner dan 500 m² heeft. Twee bedrijven vallen op vanwege een omvang groter dan 2.500 m².

Ligging niet-agrarische bedrijven gemeente Oss (bron: inventarisatie)

De bedrijven in beide Bestemmingsplannen Buitengebied Oss en Ravenstein 1999 zijn, enkele uitzonderingen daar gelaten, voorzien van een passende regeling. Dat wil zeggen dat elk bedrijf op maat is bestemd. In de voorschriften is een tabel respectievelijk bijlage opgenomen waarin vermeld staat om welk type semi- of niet-agrarisch bedrijf het gaat, de aard met bijbehorende aanduiding, de bestaande oppervlakte bebouwing en de maximaal toegestane bebouwde oppervlakte. De mogelijkheden tot uitbreiding verschillen per bedrijf en perceel. De verschillen zijn onder andere te verklaren uit de verschillen tussen de bedrijven onderling, het gebied waarin het bedrijf is gelegen en het destijds geldende gemeentelijk beleid voor Oss respectievelijk Ravenstein.

DE GELDENDE BESTEMMINGS-
PLANREGELING

De algemene beleidslijn is dat in beginsel niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied wordt geweerd, teneinde te voorkomen dat er bedrijvigheid ontstaat, dat geen enkele functionele binding met het buitengebied heeft.

STERKE EN ZWAKKE PUNTEN

Veel niet-agrarische bedrijven in het plangebied zijn voor wat betreft hun werkzaamheden niet aan het buitengebied gebonden. Een kleinere groep bedrijven, zoals agrarische loonwerkbedrijven, tuincentra en hoveniersbedrijven kunnen worden aangemerkt als bedrijven die een relatie of enige relatie hebben met het buitengebied.

De meeste bedrijven zijn dusdanig kleinschalig dat ze niet erg dominant zijn in het plangebied. Wel zijn er bedrijven met buitenopslag of -stalling die een stempel drukken op het landelijk karakter van het plangebied ofwel door het materiaal dat opgeslagen of gestald wordt, ofwel door de

omvang van de opslag. Door de concentratie van enkele niet-agrarische bedrijven in combinatie met de kwetsbaarheid van het landschap ontstaat in sommige delen van het plangebied wel het gevaar van verromming/aantasting van het landschap.

Aandacht dient er ook te zijn voor de relatie bedrijf-milieu. Een bedrijf kan overlast veroorzaken als gevolg van stof, stank, lawaai. De invloed van een bedrijf op het milieu wordt gereguleerd in de milieuvergunningen voor het bedrijf. De gemeente houdt de vergunning en houdt regelmatig toezicht op de uitvoering van de vergunning. Onverkort kan zich een milieuprobleem voordoen. Soms rest geen andere oplossing dan de bron van de overlast te verplaatsen. Dit zijn erg intensieve en kostbare trajecten, waarvoor in het kader van het project 'Actualisering Bestemmingsplan Buitengebied' geen gelden zijn gereserveerd.

Er zijn geen exacte gegevens bekend met betrekking tot het aantal mensen dat werkzaam is in de niet-agrarische bedrijven, gelegen in het plangebied. Gelet op het aantal bedrijven in het plangebied mag het sociaaleconomische belang van de bedrijven voor de gemeente evenwel beslist niet onderschat worden. Het belang zal in de komende jaren alleen maar groeien als gevolg van de omschakeling van veel agrariërs naar een niet-agrarische bedrijfstak. Behoud van de bestaande sociaaleconomische structuur in de bebouwingsconcentraties en het landelijk gebied is één van de speerpunten van het gemeentelijk beleid.

Ontwikkelingen 3.6.2

Het aantal niet-agrarische bedrijven is in het plangebied in de afgelopen jaren toegenomen. Een exact aantal is niet te geven. Ten opzichte van de geldende bestemmingsplannen uit 1999, respectievelijk bestemmingsplan Buitengebied Oss en bestemmingsplan Buitengebied Ravenstein, is sprake van een toename van circa 20 bedrijven. Ongeveer een derde van de nu aanwezige niet-agrarische bedrijven is nog niet als zodanig bestemd. Dit duidt er op dat er veel belangstelling bestaat voor het starten van niet-agrarische activiteiten in het plangebied.

De toename heeft vooral in de kernrandzone van Oss plaatsgevonden. Hier hebben de meeste van de niet-agrarische bedrijven een niet op de feitelijke situatie afgestemde bestemming. In de meeste gevallen is de geldende bestemming wonen.

Als gevolg van de afname van de landbouw zal de behoefte om vrijkomende agrarische gebouwen her te gebruiken voor niet-agrarische bedrijvigheid in het plangebied verder toenemen. Deels om een alternatieve bestemming te hebben voor de vrijkomende bebouwing en deels om op een andere wijze inkomsten te genereren. De omschakeling is een proces dat mede door nationaal (Nota Ruimte), regionaal beleid (Reconstructie-

plan) en gemeentelijk beleid (Structuurvisie Oss 2020 en Economisch Beleidsplan 2006-2010) wordt gestimuleerd.

Zo richt het beleid uit de Nota Ruimte zich op het behouden van de vitaliteit en de draagkracht van het buitengebied, door onder meer mogelijkheden te bieden tot hergebruik en nieuwbouw in het buitengebied. Vrijkomende bebouwing kan worden omgezet in vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Soms kan ook nieuwbouw wenselijk zijn, ten einde middelen te genereren voor aanleg van recreatie en/of natuurgebieden.

Het gemeentelijk beleid zet in op een vitaal landelijk gebied en zijn kernen:

- dat een hechte band kent tussen bedrijven en gemeenschap;
- dat ruimte schept voor economische activiteiten die de teruggang in de agrarische sector opvangen, in het bijzonder moet worden gedacht aan het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden bij de dorpen;
- dat ruimte biedt voor toerisme en recreatie.

De nota Buitengebied in ontwikkeling (2004) van Provincie Brabant biedt gemeente Oss beleidsmogelijkheden nieuwe activiteiten toe te laten in voormalige agrarische bedrijfslocaties in het plangebied.

KANSEN

Belangrijke doelstelling van het beleid is dat de ruimtelijke kwaliteit wordt behouden en waar mogelijk versterkt door het stimuleren van economische functies op het platteland die tevens zorgen voor een duurzaam beheer en behoud van gebiedseigen kwaliteiten en passen bij de functies (landbouw, natuur, landschap en recreatie) van het landelijke gebied. Niet overall zijn alle typen nieuwe activiteiten aanvaardbaar:

Onderscheiden zones	Algemene voorwaarden
Binnen bebouwingsconcentraties ⁸	- bijdrage moet worden geleverd aan uitgangspunten Streekplan 2002 en Reconstructieplan; - er gelden geen beperkingen voor functies en/of maximaal toelaatbare oppervlakten; - overtollige bedrijfsbebouwing wordt gesloopt mits deze geen cultuurhistorische waarde bezit; - aan een initiatief ligt een gemeentelijke Gebiedsvisie ten grondslag.
Buiten bebouwingsconcentraties	- hergebruiksmogelijkheden voor wonen is in het gehele gebied toegestaan; - cultuurhistorisch waardevolle bedrijfsbebouwing mag voor wonen worden benut; - hergebruiksmogelijkheden voor agrarische verwante bedrijven alleen in gebieden buiten de GHS; - een bijdrage wordt geleverd aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit; - omliggende agrarische bedrijven mogen niet worden beperkt en de aanwezige waarden moeten worden versterkt; - vestiging van paardenhouderijen binnen de GHS-landbouw is

⁸ Bebouwingsconcentraties zijn kernrandzones, bebouwingslinten of bebouwingsclusters

-
- mogelijk, maar wordt streng beoordeeld. In GHS-natuur is vestiging niet mogelijk;
- functieverandering ten behoeve van maneges is, vanwege de omvang van rijhallen en verkeersaantrekkende werking, in GHS-landbouw niet aanvaardbaar.
-

Bron: provincie Brabant 2007

De gemeente wil op basis van het provinciale beleid, de kansen benutten die het hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing biedt, teneinde verloedering en verarming van het buitengebied te voorkomen. Het draagt bij aan de versterking van de sociaaleconomische structuur van het plangebied. De gemeente stelt daartoe eigen beleid op in de vorm van Gebiedsvisies voor gebieden binnen bebouwingsclusters en voor het gebied buiten deze clusters. Op deze wijze kunnen mogelijkheden voor de versterking van de sociaaleconomische structuur worden gevonden in zones waar de kwetsbaarheid van functies zoals natuur en landschap niet ter discussie staat. Bijvoorbeeld in of direct aansluitend aan de bestaande bebouwingsconcentraties. In zones met natuur- en landschapswaarden zal terughoudend beleid uitgangspunt zijn. De nieuwe functie dient recht te doen aan de bestaande hoofdfunctie van het gebied.

Belangrijk uitgangspunt is dat de ontwikkeling recht doet aan een gezonde verhouding tussen toeristisch-recreatieve voorzieningen en de draagkracht van het gebied.

KNELPUNTEN

Bepaalde niet-agrarische activiteiten kunnen evenwel belemmerend werken voor agrarische bedrijven of storend worden voor het landschap of de natuur. Problemen kunnen zich ook voordoen in het geval een bedrijf floreert en (keer op keer) wil uitbreiden. Een bedrijf kan in dat geval een dusdanige omvang aannemen dat het niet meer als passend in het landschap moet worden beschouwd. Uitplaatsing naar een bedrijventerrein is moeilijk of onmogelijk vanwege de enorme maatschappelijke en financiële investering die ermee is gemoeid.

Er kan ook een knelpunt ontstaan in het geval een bedrijf het niet redt of een marginaal bestaan blijft houden, hetgeen negatieve gevolgen kan hebben voor de sociaaleconomische structuur van het gebied, het landschap en het milieu.

W o n e n ^{3.7}

Beschrijving en analyse huidige situatie ^{3.7.1}

Het buitengebied van Oss wordt gekenmerkt door een grote variatie in de mate van bewoning in het buitengebied. Een niet onbelangrijk deel van de bebouwing heeft een woonfunctie.

In het plangebied komen circa 800 burgerwoningen voor. Deze woningen staan enerzijds geconcentreerd langs bebouwingslinten, zoals aan de Maasdijk en in buurtschappen zoals Koolwijk en Keent. Anderzijds komen rondom dorpen en steden ook veel concentraties aan burgerwoningen voor. Verspreid in het landschap zijn de burgerwoningen minder vertegenwoordigd.

BURGERWONINGEN

Ligging burgerwoningen buitengebied Oss (bron: inventarisatie)

De bestaande woningen zijn in de geldende bestemmingsplannen Buitengebied Oss en Buitengebied Ravenstein volgens de dan bestaande situatie positief bestemd. Nieuwbouw van woningen is uitgesloten. Via een wijzigingsbevoegdheid is het mogelijk één woning te splitsen in twee. Hieraan zijn echter wel voorwaarden gekoppeld zoals de voorwaarde dat splitsing alleen is toegestaan indien het een cultuurhistorisch pand of een voormalige boerderij betreft. Overtollige bebouwing dient dan te worden verwijderd.

GELDENDE BESTEMMINGS- PLANREGELING

In het bestemmingsplan Buitengebied Oss hebben burgerwoningen uitbreidingsmogelijkheden tot maximaal 450 m³ en kunnen een bepaalde hoeveelheid (70 m²) bijgebouwen plaatsen.

In het bestemmingsplan Buitengebied 1999 van Ravenstein geldt eenzelfde maximum inhoudsmaat (450 m³). Per woning mogen bijgebouwen een maximum gezamenlijke oppervlakte hebben van 100 m², met dien verstande dat maximaal 60 m² aaneengesloten mag worden gebouwd.

Een erf mag maximaal 1.500 m² zijn, met dien verstande dat bestaande groter gebruik is toegestaan. Er zijn tevens minimaal aan te houden afstanden ten opzichte van de as van weg opgenomen.

BEDRIJFSWONINGEN	Bedrijfswoningen bij de agrarische en niet-agrarische bedrijven komen verspreid in het plangebied voor. De agrarische bedrijfswoningen zijn binnen deze categorie het meest vertegenwoordigd. Onder bedrijfswoningen worden tevens beheerderswoningen bij recreatiebedrijven verstaan.
OVERIG	Naast voornoemde categorieën rest er nog een categorie woningen die oorspronkelijk niet gebouwd zijn voor permanente bebouwing, maar die wel degelijk als volwaardige woonruimte zijn gaan en blijven functioneren. Een goed voorbeeld hiervan zijn de recreatiewoningen die permanent bewoond worden en oorspronkelijke bijgebouwen die nu gebruikt worden als woonruimte. Landgoederen en buitenplaatsen vormen tevens een afzonderlijke categorie binnen de woonfunctie. Het bouwen van nieuwe landgoederen wordt door de gemeente en provincie onder voorwaarden ondersteund.
HOBBYBOEREN	Een aantal bewoners van het buitengebied is gedeeltelijk agrarisch werkzaam gebleven, hetzij als pure hobby, hetzij als bron van neveninkomsten. Dit varieert van het houden van een paard of een pony tot het stallen van een kleine veestapel. In de voormalige agrarische bedrijfsgebouwen kunnen de gewenste activiteiten meestal zonder ruimtelijke gevolgen worden uitgeoefend.
BEDRIJFVIGHEID BIJ BURGERWONINGEN	Voorts is in het verleden gebleken dat er behoefte bestaat gebruik te maken van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen ten behoeve van (kleinschalige) niet-agrarische bedrijfsactiviteiten en een beroep-aan-huis. Het gemeentebestuur hecht veel waarde aan het behoud van de bestaande sociaaleconomische structuur van het plangebied. Teneinde deze structuur te behouden en te versterken staat het gemeentebestuur voor verruiming van mogelijkheden van het beleid om nieuwe, kleinschalig aan-huis-gebonden niet-agrarische bedrijven in het buitengebied te vestigen. Overigens voorkomt het benutten van de mogelijkheden die vrijkomende agrarische bebouwing biedt mede kapitaalvernietiging en verloedering als gevolg van leegstand van deze gebouwen.
WONINGVRAAG	De vraag naar woningen in Oss is groot. Deze vraag oefent ook een grote druk uit op het plangebied. De meest opvallende en veelbesproken trend van de komende jaren is die van de vergrijzing. De 'babyboomgeneratie' van na de Tweede Wereldoorlog vergrijst. Met name na 2010 zal dit gevolgen hebben voor de vraag naar woningen en voorzieningen op het gebied van welzijn en zorg. Vooral de mantelzorgfunctie in het buitengebied neemt meer in belang toe. De gemeente wil hieraan tegemoet komen door in het buitengebied bijwoning (bewonen van bijgebouw) onder voorwaarden toe te laten. Daarvoor heeft de gemeente een afzonderlijke beleidsnotitie beschreven (zie verder).

Tevens blijft er binnen de gemeente een vraag naar (goedkope) woningen voor jongeren. Van een ontgroening is niet echt sprake.

Lagere inkomensgroepen vormen eveneens een belangrijke groep binnen de woningvraag.

De algemene beleidslijn is dat in beginsel geen nieuwe burgerwoningen aan het landelijk gebied worden toegevoegd.

Niet functioneel aan het buitengebied gebonden woningen leveren nog wel eens conflicten op met de hoofdfuncties van het buitengebied (landbouw, natuur, recreatie en landschap). Zo komt het voor dat er conflicten ontstaan bij de uitbreiding van agrarische bedrijven (stankhinder), toeneemende onrust in voor de natuur waardevolle gebieden en ontsiering van het landschap door slechte inpassing van gebouwen in het buitengebied. Mede daarom is het gemeentelijke beleid gericht op een stabilisatie van de woonfunctie, teneinde de hoofdfuncties in het buitengebied te beschermen. Een sterke verdichting/verrommeling van het landschap met woningen is ongewenst. Overigens sluit het gemeentelijk beleid op dit punt aan bij het provinciale beleid.

STERKE EN ZWAKKE PUNTEN

Over het geheel genomen is de bouwkundige kwaliteit redelijk te noemen. De woningen worden gekenmerkt door een in het algemeen lage gootlijn, dat wil zeggen één bouwlaag met kap. Ze komen voor in vrijstaande, twee onder een kap, geschakelde en rijtjesvormen. Met de beëindiging van agrarische bedrijven heeft de voormalige dienstwoning de woonfunctie gekregen. Hierbij is ook de mogelijkheid geschapen om in de voormalige schuur een extra woning onder te brengen.

De maatvoering van de burgerwoningen is zeer divers. De bebouwing varieert van kleinschalige arbeiderswoningen en landarbeiderswoningen tot woningen voor woongroepen (woningen in een woonvorm) en forse villa's.

De toename van de mobiliteit en de behoefte aan rust en ruimte maken deze vrijkomende (dienst)woningen tot gewilde objecten. De mogelijkheid om te wonen in het vrije en ruime landelijke gebied verhoogt de attractiviteit van het gebied.

Ontwikkelingen ^{3.7.2}

Ontwikkelingen die van belang zijn voor de woonbebouwing in het plangebied hebben vooral te maken met de woningdruk en de afname van het aantal agrarische bedrijven. Mede als gevolg van deze ontwikkelingen vindt illegale bewoning van recreatiewoningen en opsplitsing van agrarische bedrijfsbebouwing plaats.

Gelet op de afname van het aantal agrarische bedrijven, de mogelijkheden tot functieverandering naar wonen bij agrarische bedrijfsbeëindiging en de woningdruk dient er serieus rekening mee te worden gehouden dat het

TOENAME BURGERWONINGEN
IN HET BUITENGEBOED

aantal burgerwoningen in het buitengebied de komende jaren verder zal toenemen.

AFGESPLITSTE VERKOOP BEDRIJFS- EN WONINGGEDEELTE

Een bedrijf in het buitengebied bestaat vaak uit een woning met (meerdere) bedrijfsgebouwen welke in bezit zijn van één eigenaar. In sommige gevallen wordt bij verkoop het eigendom gesplitst. De bedrijfswoning wordt verkocht en als burgerwoning gebruikt. Een risico van afsplitsing is dat de eigenaar van de bedrijfsgebouwen de behoefte krijgt om bij zijn bedrijf te wonen en daarom een (nieuwe) woning wil bouwen. Dit wordt echter niet toegestaan, omdat in planologische zin de (voormalige) bedrijfswoning toegerekend blijft tot het bedrijfsperceel. Zodra er een bedrijfswoning is afgesplitst, verliest men het recht op een nieuwe bedrijfswoning. Dit sluit aan bij het restrictieve beleid van de gemeente voor wat betreft het toestaan van nieuwe woningen in het buitengebied.

HUISVESTING TEN BEHOEVE VAN MANTELZORG

In het buitengebied komt op verschillende plekken huisvesting ten behoeve van de mantelzorg voor. Hiervoor heeft de gemeente beleid geformuleerd in de 'Notitie ten behoeve van de mantelzorg'. De regeling biedt de mogelijkheid voor ouderen (of anderen) om hun woning te verkopen aan hun kinderen en in een bijgebouw bij de woning te gaan wonen. Dit bijgebouw mag ook worden ingericht als woning. Als de ouders overlijden of naar een verzorgingstehuis verhuizen, moet het bijgebouw weer in de oorspronkelijke staat worden gebracht.

Deze regeling geeft een antwoord op de centrale doelstelling om zoveel mogelijk te voorzien in de woningbehoefte (kwalitatief en financieel), in de vorm van een goed en gemêleerd woningaanbod verspreid over de gehele gemeente voor alle doelgroepen die een binding met de gemeente hebben.

Bij deze vorm van bijwoning geldt wel een aantal criteria, zoals de aantoonbaarheidseis van de behoefte aan mantelzorg en de eis dat geen extra bouwmogelijkheden geboden mogen worden.

LANDGOEDEREN EN BUITENPLAATSEN

Binnen de gemeente komen van oorsprong op zeer beperkte schaal landgoederen of buitenplaatsen voor. Landgoedontwikkeling vormt echter wel mogelijkheden voor woningbouw in het buitengebied, net als de mogelijkheid woningen te realiseren om waardevolle cultuurhistorische bebouwing in stand te kunnen houden. De woningen kunnen geld opbrengen voor de aanleg van recreatie- of natuurgebieden ('rood voor groen'), voor het scheppen van waterbergingsruimte ('rood voor blauw') of voor het restaureren van waardevolle bebouwing. Het streekplan biedt (onder voorwaarden) de mogelijkheid om landgoederen te ontwikkelen in het buitengebied.

KANSEN

Alhoewel de algemene beleidslijn is dat zeer terughoudend omgegaan wordt met de toevoeging van burgerwoningen in het landelijk gebied

biedt het beleid, zij het op kleine schaal, enige mogelijkheden. Een goed voorbeeld hiervan is de provinciale regeling ruimte voor ruimte. In het kort houdt deze regeling in dat burgerwoningen aan het buitengebied toegevoegd mogen worden indien hier voor in plaats voormalige (agrarische) bebouwing gesloopt wordt. Op een zelfde locatie of aan de randen van kernen mogen dan één of meerdere woningen terug worden gebouwd. Er dient dan wel sprake te zijn van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Ook de beleidsnotitie Buitengebied in Ontwikkeling biedt de mogelijkheid om extra burgerwoningen aan het buitengebied toe te voegen. Dit kan alleen mits sprake is van een landschappelijke verbetering.

De mogelijkheid om nieuwe landgoederen in het landelijk gebied te ontwikkelen biedt eveneens kansen voor de woonfunctie.

Verblifs- en dagrecreatie ^{3.8}

Beschrijving en analyse huidige situatie **dagrecreatie** ^{3.8.1}

In het buitengebied van de gemeente liggen ongeveer 30 dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen. Daarnaast leent het buitengebied zich uitstekend voor routerecreatie, zoals wandelen, fietsen en paardrijden.

Bekende voorzieningen voor buitenrecreatie vormen de natuurgebieden Herperduin, Keent en de Maashorst, het fietsknooppuntensysteem en de Maas- en Vestingroute. Natuurgebieden vormen ook geschikte gebieden voor extensieve vormen van dagrecreatie. Ruiterroutes maken deel uit van het gemarkeerde netwerk Grenzeloos Paardrijden van de Euregio Rijn-Waal. Beperkte mogelijkheden voor de watersport over de Maas bevinden zich in Ravenstein en Megen.

Binnen de gemeente zijn beperkte mogelijkheden voor verblijfsrecreatie bij de boer. Er is een beperkt aantal bedrijven, dat (agrotouristische) overnachtingsmogelijkheden biedt, veelal aan ruiters met mogelijkheden voor het stallen van paarden. Ravenstein telt twee (kleine) Bed and Breakfast overnachtingsmogelijkheden en een Stadsherberg en Macharen telt één Bed and Breakfast.

Het grootste verblijfsrecreatieve bedrijf is vakantiepark Herperduin. Dit bedrijf omvat zowel een bungalowpark als een camping en een groepsaccommodatie. Het is een belangrijk toeristisch bedrijf in de regio, zowel in omvang als in kwaliteit (beschikken over bio-ecologische bungalows). Camping De Naaldhof is een bedrijf dat een camping, een motel en chalets combineert.

In het buitengebied van Oss bevinden zich volgens de inventarisatie vier verblijfsrecreatieve voorzieningen.

De dagrecreatieve voorzieningen bestaan uit sportcomplexen, hondensportterreinen, maneges, een crossterrein, een modelvliegtuigveld en een golfbaan.

De meeste voorzieningen liggen ten zuiden van de kern Oss in het bosgebied. Een zeer bekende voorziening betreft de Geffense Plas en Herperduin (ligt buiten plangebied).

Daarnaast vormen cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en elementen belangrijke trekkers voor dagjesmensen, zoals fietsers.

ILLEGALE BEWONING RECREATIEWONINGEN

Recreatiewoningen zijn in beperkte mate vertegenwoordigd in het plangebied. Deze woningen zijn geclusterd in de bosrijke omgeving van het vakantiepark Herperduin en de camping De Naaldhof. Enkele van deze recreatiewoningen worden illegaal bewoond. Er wordt een handhavingsbeleid gevoerd om het bekende illegaal permanent bewonen van recreatiewoningen tegen te gaan.

DE GELDENDE BESTEMMINGSPLANREGELING

De bestaande (verblijfs)recreatierterreinen en -bedrijven zijn in beide bestemmingsplannen Buitengebied Oss en Ravenstein 1999 voorzien van een passende regeling. Dat wil zeggen dat elk bedrijf op maat is bestemd. In de 'Staat van niet-agrarische bedrijven/functies' zijn voor alle adressen binnen de bestemming specifieke gegevens opgenomen of de bedrijven hebben een specifieke/nauwkeurige aanduiding gekregen. In de voorschriften is een tabel, respectievelijk bijlage opgenomen, waarin staat vermeld om welk type recreatieve voorziening het gaat, de aard met bijbehorende aanduiding, de bestaande oppervlakte bebouwing en de maximaal toegestane bebouwde oppervlakte. De mogelijkheden tot uitbreiding verschillen per bedrijf en perceel. De verschillen zijn onder andere te verklaren uit de verschillen tussen de bedrijven onderling, het gebied waarin het bedrijf is gelegen en het destijds geldende gemeentelijk beleid voor Oss respectievelijk Ravenstein.

Ontwikkelingen ^{3.8.2}

Volgens de Beleidsnota Toerisme en Recreatie doet zich in de markt een aantal ontwikkelingen voor die kansen bieden voor het verder ontwikkelen en vermarkten van het toeristisch-recreatieve product Oss. Enkele van deze ontwikkelingen betreffen vergrijzing, afnemende gezinsgrootte, individualisering en de behoefte aan ruimte.

Voor een aantal recreatiemilieus geldt dat de vraag sterk groeit als gevolg van de huidige ontwikkelingen in de markt:

- buitenrecreatie speelt in op de trends authenticiteit en behoefte aan ruimte. De recreant kan buiten de ruimte ervaren en authenticiteit terugvinden in de dorpjes op het platteland;
- toervaren neemt toe als gevolg van de vergrijzing en de behoefte aan ruimte. De actieve senior zoekt graag in zijn vrije tijd het water

op waar hij ruimte kan ervaren en kan aanleggen in authentieke dorpjes en steden.

- verwennerij past bij de opkomst van de wellnesstrend. In bijvoorbeeld sauna's kan men weer opladen voor het leven in de drukke maatschappij.
- einde van de wereld speelt in op de behoefte van de recreant om op zoek te gaan naar anders-dan-anders ervaringen en authenticiteit.

De nota benoemt een strategische visie ten aanzien van verschillende deelgebieden binnen de gemeente. Voor het plangebied zijn de volgende gebieden relevant: de stadsrand, Herperduin, het Poldergebied en de Maasrand. In hoofdstuk 2 van de nota is hierop verder ingegaan.

Enkele onderwerpen waarop de gemeente zich wil inzetten zijn:

- het ontwikkelen van het kleinschalige (agro)toeristische aanbod, waar men veelal te maken heeft met beperkende regelgeving;
- het verbeteren van de Maasdijk als recreatieroute;
- het verbeteren van de wandelmogelijkheden in Oss door het tot stand brengen van een wandelnetwerk in het buitengebied en het realiseren van pleisterplaatsen in de dorpskernen.

De provinciale nota Buitengebied in Beweging biedt mogelijkheden om nieuwe activiteiten toe te laten in voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Recreatieve voorzieningen behoren hier ook toe. Daarnaast wordt de recreatie in toenemende mate gezien als een belangrijke activiteit voor het leefbaar houden van het landelijk gebied. Via het reconstructiebeleid worden middelen en impulsen geboden om te investeren in een combinatie tussen landbouw en recreatie. Ook de groeiende vraag naar recreatieve voorzieningen biedt hiertoe goede mogelijkheden.

KANSEN

Maatschappelijke voorzieningen

3.9

beschrijving en analyse huidige situatie

3.9.1

In het plangebied bevinden zich zo'n tien maatschappelijke voorzieningen. Deze voorzieningen bestaan uit schoolgebouwen, kerkgebouwen en verenigingsgebouwen en staan verspreid in het plangebied.

De maatschappelijke voorzieningen in beide Bestemmingsplannen Buitengebied Oss en Ravenstein 1999 zijn voorzien van een passende regeling. Dat wil zeggen dat elke voorziening op maat is bestemd.

In de voorschriften is een tabel respectievelijk bijlage opgenomen waarin vermeld staat om welk type voorziening het gaat, de aard met bijbehorende aanduiding, de bestaande oppervlakte bebouwing en de maximaal

DE GELDENDE BESTEMMINGS-
PLANREGELING

toegestane bebouwde oppervlakte. De mogelijkheden tot uitbreiding zijn zeer beperkt.

Ontwikkelingen ^{3.9.2}

Het beleid van de gemeente Oss voor de kernen in het buitengebied is erop gericht de leefbaarheid in stand te houden. Dat betekent dat de kernen niet op slot gaan, maar dat er zorgvuldig naar mogelijkheden voor vernieuwing en ontwikkeling wordt gekeken. Het provinciaal beleid, bekrachtigd in de uitwerkingsplannen Waalboss en Maaskant, gaat uit van een migratiesaldo nul voor de kernen. Dit betekent dat er alleen gebouwd kan worden voor de behoefte vanuit de natuurlijke aanwas. De gemeente Oss onderschrijft dit terughoudende beleid, maar wil tegelijkertijd voor enkele hoofdkernen in het buitengebied meer ruimte bieden. Dit zijn Ravenstein, Herpen en Megen. Daar liggen sociale, economische en culturele redenen aan ten grondslag. Het gaat in hoofdzaak om het behouden van de leefbaarheid en het bieden van een toekomst voor de bewoners van het buitengebied. Daarom zullen er meer mogelijkheden moeten komen om ook de jongeren en ouderen in de kernen te kunnen blijven huisvesten. Het draagvlak voor maatschappelijke voorzieningen en het verenigingsleven neemt daardoor toe. Voor enkele kernen is een inhaalslag nodig. Door een gedifferentieerd bouwprogramma voor de kernen na te streven, is het mogelijk om voor een beperkt deel van het programma financiële koppelingen te maken tussen opbrengsten en kosten. Met deze opbrengsten kan de leefbaarheid en het beheer van het groene gebied rondom de kernen ondersteund worden.

Infrastructuur ^{3.10}

Beschrijving en analyse huidige situatie ^{3.10.1}

In het plangebied komen verschillende infrastructurele werken voor, zoals:

- wegen;
- openbaar vervoerverbindingen;
- rijwiel- en wandelpaden;
- hoogspanningsleidingen;
- riool(pers)leidingen.

De kaart 'Infrastructuur en belemmeringen' bevat een overzicht van al deze werken.

WEGVERBINDINGEN

De in het plangebied aanwezige infrastructuur is in het kader van Duurzaam Veilig te delen in drie categorieën:

- stroomwegen;
- gebiedsontsluitingswegen (regionale en lokale wegen);
- erftoegangswegen.

In de tabel 'Categorisering wegen' is weergegeven in welke categorie de wegen in het plangebied vallen.

Stroomwegen	Rijkswegen: A 50 Arnhem – Oss – Eindhoven en A 59 Oss – 's Hertogenbosch Provinciale wegen: Graafsebaan/ N329
Gebiedsontsluitingswegen	John F. Kennedybaan, Megensebaan/ Noord-Zuid, Cereslaan,
Erftoegangswegen	Overige wegen buiten de bebouwde kom.
Categorisering wegen	

Voorname categorisering hangt samen met het gemeentelijk beleid de veiligheid in het verkeer te vergroten en om te komen tot een eenvormigheid van wegen om voor de weggebruiker de duidelijkheid te bevorderen. De categorisering heeft tot doel te komen tot zo groot mogelijk aaneengesloten verblijfsgebieden waarin de maximum snelheid 60 km/uur bedraagt.

De functies stromen en ontsluiten vormen samen de verkeersgebieden; de verzameling van wegen met een erftoegangsfunctie vormt een verblijfsgebied. Aan de zuidzijde van Oss is de N329 verdubbeld.

Voor de verschillende wegen gelden bebouwingsvrije zones en geluidzones. In de milieuparagraaf wordt op dit aspect nader ingegaan.

BEBOUWINGSVRIJE ZONES EN
GELUIDSZONES

Door het plangebied van de gemeente loopt de spoorlijn die 's Hertogenbosch met Arnhem verbindt. Binnen de gemeente bevinden zich drie treinstations: Oss-West, Oss en Ravenstein. Oss heeft goede busverbindingen met Uden, Veghel, Eindhoven en 's Hertogenbosch. Een buurtbuslijn doet de kleinere kernen in het buitengebied aan. Daarnaast rijdt binnen de gemeente de treintaxi als een vorm van openbaar vervoer.

OPENBAAR VERVOER

Daarnaast zijn er veerverbindingen tussen Megen en Maasbommel, Batenburg en Demen en Megen en Appeltern.

Een goed rijwielpadennet met regionale verbindingen is volgens het Verkeers- en Vervoersplan van groot belang voor de gemeente Oss. De Fietsnota benoemt vijf hoofdeisen voor het fietsroutenetwerk: samenhang, directheid, aantrekkelijkheid, veiligheid en comfort.

RIJWIELPADEN

Verkeersveilige en comfortabele paden en wegen zijn nodig ter bevordering van het utilitair en het recreatieve verkeer per (brom)fiets.

De hoofdstructuur van het fietsverkeer is in de gemeente onder te verdelen in vier schaalniveaus:

- hoogwaardige regionale verbindingen;
- regionale verbindingen;
- ringstructuur singels;
- lokale verbindingen.

Hoogwaardige regionale verbindingen dienen aantrekkelijke en logische routes te zijn. Belangrijke aspecten hierbij zijn dat er sprake is van vrijliggende fietspaden of straten/ wegen met weinig gemotoriseerd verkeer. Een vlakke ondergrond, voorrang voor fietsers en herkenbaarheid van verbindingen zijn eveneens belangrijke aspecten ten aanzien van deze soort verbindingen. Ten aanzien van regionale verbindingen gelden dezelfde aspecten. Regionale verbindingen volgen echter zo veel mogelijk de huidige wegenstructuur en zijn daardoor minder gestrekt.

Maatregelen die in het buitengebied zullen worden getroffen ten aanzien van fietsvoorzieningen bestaan uit:

- het aanleggen van een hoogwaardige alternatieve fietsroute langs de Macharensesweg;
- het aanleggen van een hoogwaardige alternatieve fietsroute langs de Heschewegroute;
- onderzoek naar inpassingsmogelijkheden oost-westtak.

WANDELPADEN	Wandelpaden bevinden zich voornamelijk in het bosgebied in het zuiden van de gemeente. Enkele van deze paden maakten deel uit van de barokke tuinaanleg.
RUITERPADEN	Ruiterspaden treft men, al dan niet in combinatie met wandelpaden, vooral aan in de bossen.
HOOGSPANNINGSLEIDINGEN	Door het plangebied loopt één hoogspanningsleiding van 150 kV. Bij een 150 kV-hoogspanningsverbinding is de zone 80 m breed aan weerszijden van de leiding. De leiding loopt aan de westkant van de gemeente, door de kern Oss. Deze indicatieve zone van twee keer 80 m geeft dat wanneer geluidsgevoelige bestemmingen (woningen, scholen, kinderdagverblijven en dergelijke) worden gerealiseerd, berekeningen dienen te worden uitgevoerd naar de specifieke zones. Gevoelige bestemmingen zoals woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen mogen niet binnen de magneetveldzone worden ge.
WINDTURBINES	In het plangebied komen geen (solitaire) windturbines voor.
STRAALVERBINDING	Binnen het plangebied lopen vanaf de straaltoren ten noordoosten van de kern Haren verscheidene straalpaden van KPN. Straalpaden leveren belemmeringen op ten aanzien van bouwhoogtes.
GASLEIDINGEN	In het plangebied komen meerdere, dicht bij elkaar gelegen gasleidingen voor. De gasleidingen lopen globaal van het gasregelstation ten noordoosten van Herpen richting zuidwesten, Heesch en het zuiden (Odiliapeel).

Een nieuwe hoofdgastransportleiding wordt nabij de bestaande leidingen aangelegd.

Bij de gastransportleidingen zijn de veiligheidsafstanden uit de circulaire van het ministerie VROM⁹ van toepassing.

Deze circulaire bevat richtlijnen met betrekking tot de veiligheid. In de circulaire geldt het uitgangspunt dat bestemmingen welke voorzien in een regelmatig verblijf van personen, in beginsel buiten de zogeheten toetsingsafstand dienen te worden gerealiseerd. De toetsingsafstand is de afstand waarbinnen men rekening moet houden met de effecten van een eventuele leidingbreuk en is afhankelijk van diameter en bedrijfsdruk (zie tabel 'Toetsingsafstanden voor gasleidingen in inches').

Tabel: Toetsingsafstanden voor gasleidingen in meters

Diameter	Bedrijfsdruk 20-50 bar	Bedrijfsdruk 50-80 bar
2"/4"/100 inches	20	20
6"	20	25
8"	20	30
10"	25	35
12"	30	40
42"	105	130

Bron: Ministerie van VROM

Indien planologische, economische dan wel technische overwegingen dit noodzakelijk maken is het mogelijk af te wijken van de afstandsnormen. Hierbij zal door de leidingbeheerder nagegaan moeten worden of dit op grond van de leidingspecificaties dan wel door middel van het treffen van additionele maatregelen toelaatbaar is.

Voor leidingen met een werkdruk van 40 bar (regionale aardgasnet) dient in ieder geval een bebouwingsvrije afstand van 4 m aangehouden te worden; voor leidingen met een werkdruk van 67 bar (landelijke aardgasnet) is deze afstand 5 m.

Binnen deze zones dienen alle handelingen achterwege te blijven, welke een veilig transport in gevaar kunnen brengen.

Hierbij valt te denken aan:

- het oprichten van enig bouwwerk;
- het aanbrengen van gesloten wegdek;
- het wijzigen van het maaiveldniveau door ontgronding of ophoging;
- het verrichten van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- het aanbrengen van diepwortelende beplanting;
- het indrijven van voorwerpen in de grond.

⁹ Circulaire DGHMB nr. 0104004 d.d. 26 november 1984, Ministerie van VROM. Nieuwe regelgeving omtrent het thema externe veiligheid en gasleidingen is in voorbereiding. Voorlopig wordt uitgegaan van de genoemde circulaire.

Aandachtspunt bij leidingen betreft de locaties waar verschillende typen leidingen elkaar kruisen.

RIOLERING

Na de sanering van ongezuiverde lozingen in het buitengebied zijn vanaf 2005 alle percelen binnen de gemeente aangesloten op de riolering. De inzameling van afvalwater binnen de bebouwde kommen vindt plaats door vrijvervalriolen. Het afvalwater wordt via vrijvervalriolen, gemalen en persleidingen uiteindelijk getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringsinrichting van waterschap Aa en Maas in Oijen.

De voorzieningen die Oss beheert in de situatie 2004 omvatten 366 km vrijvervalriolering, 36 hoofdrioolgemalen, 7 km persleiding en drukriolering met 371 pompunits en 62,5 km drukleiding.

Vanaf hoofdrioolpersleidingen dient een afstand aangehouden te worden van 3,5 m aan weerszijden.

HOOFDWATERTRANSPORTLEIDINGEN

Ten behoeve van de drinkwatervoorziening bevinden zich ook enkele hoofdwatertransportleidingen binnen de gemeente. Deze leidingen staan onder beheer van Brabant Water. Vanaf deze leidingen dient een afstand te worden aangehouden van 3m aan weerszijden. Brabant Water levert naast drinkwater ook andere kwaliteiten ten behoeve van bijvoorbeeld de industrie. Ook daarvoor geldt een zakelijk rechtstrook. Er komen verschillende afstanden voor, zoals 2x 5m, de afstand is afhankelijk van het zakelijk recht dat is gevestigd.

De leidingen staan aangegeven op de kaart 'Infrastructuur en belemmeringen'.

DE GELDENDE BESTEMMINGS-PLANREGELING

De bestaande infrastructuur in beide Bestemmingsplannen Buitengebied Oss en Ravenstein 1999 zijn voorzien van een passende regeling. Bebouwing mag alleen ten dienste van de voorziening opgericht worden.

Ontwikkelingen 3.10.2

ONTWIKKELINGEN

De gemeente Oss streeft een verkeers- en vervoerssituatie na, waarin de belangen van alle groepen verkeersdeelnemers worden gediend, zonder al te stringente inperking van de belangen van één of meerdere groepen. Een belangrijk thema ten aanzien van verkeer en vervoer is de verkeersveiligheid. Daarnaast wil de gemeente zorgen voor veilige fietsvoorzieningen, beperken van de snelheden (60 en 30 km/uur-wegen) en het treffen van verkeersremmende maatregelen.

Om het (onnodig) gebruik van het autoverkeer te beperken is kleinschalig openbaar vervoer ontwikkeld.

Overige maatregelen van belang voor de verkeersstructuur van Oss zijn de reconstructie van de N329 tussen de aansluiting op de A50 en de Dorpenweg.

Een andere belangrijke ontwikkeling binnen de gemeente is de aanleg van een nieuwe regionale gasleiding. Hiervoor is reeds een milieueffectrapportage opgesteld.

In haar Milieubeleidsplan geeft de gemeente Oss aan dat er nog volop aan mogelijkheden liggen voor duurzamer energiegebruik, door besparing of het opwekken en gebruiken van duurzame energie. Er is een scan uitgevoerd in Oss naar plaatsen die zich lenen voor het plaatsen van windmolens (windturbines). Het ziet ernaar uit dat er vijf geschikte locaties zijn om windenergie te realiseren. Een haalbaarheidsonderzoek is inmiddels uitgevoerd met als conclusie dat er één voorkeurslocatie is benoemd (Elzenburg, langs het Delenkanaal). Deze locatie ligt net buiten het plangebied en hiervoor loopt nog een haalbaarheidsonderzoek.

WINDTURBINES

Milieu ^{3.11}

Inleiding ^{3.11.1}

Het landschap van het plangebied met alle daar in voorkomende functies, zoals beschreven in voorgaande paragrafen is het milieu, de plaats, de omgeving waarin wordt geleefd. Al enige jaren is er sprake van een grote bezorgdheid over de kwaliteit van het milieu. De stijging van het inwonertal, het groeiende gebruik van materialen, de vervuiling van het water, de lucht en de bodem, enzovoort bedreigen de kwaliteit van de leefomgeving.

In de afgelopen jaren is door het Rijk en de provincie voor een groot aantal milieuthema's maatregelen getroffen om de milieuproblemen het hoofd te bieden. Voor het plangebied is per thema eerst beknopt het relevante beleid of regelgeving beschreven, gevolgd door een beschrijving van de situatie in het plangebied. Ter afsluiting is een overzicht gegeven van de beperkingen die in het plangebied gelden als gevolg van milieuregelgeving.

Op de kaart 'Infrastructuur en belemmeringen' zijn enkele belemmeringen vanuit het oogpunt van milieu opgenomen.

Beschrijving, analyse en ontwikkelingen ^{3.11.2}

Op grond van de Wet milieubeheer (hierna: Wm) moeten inrichtingen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken ofwel over een milieuvergunning beschikken of voldoen aan algemene regels die voorschriften met betrekking tot de bescherming van het milieu bevatten (de 8.40- besluiten). Ook voor lozingen in het oppervlaktewater of in de bodem is veelal een vergunning of ontheffing vereist, of gelden algemene regels op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, respectievelijk de Wet bodembescherming.

WET MILIEUBEHEER

De Wet milieubeheer (Wm) is de belangrijkste milieuwet. Het is een zogenaamde raamwet. Onderdelen kunnen in algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) of ministeriële regelingen verder worden uitgewerkt.

Met het Activiteitenbesluit (19 oktober 2007) is, mede onder het mom van vereenvoudiging van regelgeving, een aantal AMvB's vervangen en onder één regeling gevat.

In het kader van het bestemmingsplan is het van belang dat bij de ontwikkeling van functies in het plangebied rekening wordt gehouden met milieuzones rond verschillende bedrijven welke uit de milieuvergunning van een bedrijf blijkt.

WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

Deze wet, die op 1 januari 2007 in werking is getreden, is de opvolger van de Wet stankemissie in landbouwonontwikkelings- en verwevingsgebieden. Het vormt het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). Bij gemeentelijke verordening kunnen gemeenten afwijken van de wettelijke normen.

De Wet geurhinder en veehouderij maakt een onderscheid in vier categorieën:

- binnen een concentratiegebied en binnen de bebouwde kom;
- binnen een concentratiegebied en buiten de bebouwde kom;
- buiten een concentratiegebied en binnen de bebouwde kom;
- buiten een concentratiegebied en buiten de bebouwde kom.

De verspreiding van geuremissie dient te worden berekend voor elke veehouderij. De uitkomst hiervan is de geurbelasting van de dierenverblijven van een veehouderij op een geurgevoelig object.

Een vergunning moet geweigerd worden indien de geurbelasting van de betreffende veehouderij op een geurgevoelig object meer bedraagt dan de voor de betreffende categorie bepaalde norm.

De gemeente is bevoegd om bij verordening voor een deel van de gemeente binnen bandbreedtes een andere norm of andere afstand vast te stellen. De gemeente Oss heeft een quickscan naar de bestaande bedrijven uitgevoerd. Op basis hiervan wordt beslist of de gemeente een gebiedsvisie en/ of verordening gaat vaststellen.

WET AMMONIAK EN VEEHOUDERIJ

Het Rijk wil de bescherming van de voor ammoniak gevoelige natuur zoveel mogelijk realiseren door middel van generiek emissiebeleid via de mestwetgeving en de AMvB-huisvesting veehouderij. Aanvullend op deze emissieaanpak wil het Rijk een aantal natuurgebieden extra beschermen via de Wet ammoniak en veehouderij (Wav).

Op 31 januari 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij aangenomen door de Tweede Kamer. In deze wet zijn regels neergelegd betreffende de ammoniakemissie voor veehouderijen met bijbehorende dierenverblijven. Op grond van de Wav worden specifiek de voor verzuring gevoelige gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur beschermd. Deze gebieden worden in de terminologie van de wet aangemerkt als 'kwetsbare gebieden'. In deze kwetsbare gebieden en in een zone van 250 m daaromheen is nieuwvestiging van veehouderijen niet mogelijk (tenzij de dieren uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer worden gehouden) en worden strenge beperkingen gesteld aan de ammoniakemissie uit bestaande veehouderijen (met uitzondering van biologische veehouderijen). De bepalingen uit de Wav moeten door het bevoegd gezag betrokken worden bij de beslissing over een aanvraag van een (uitbreiding van een) milieuvergunning door een agrarisch bedrijf in het kader van de Wet milieubeheer. De exacte invulling van het beleid van de Wav is nog onderwerp van discussie.

Op 1 mei 2007 is de gewijzigde Wav in werking getreden. Hij omvat onder andere een inperking van de te beschermen natuurgebieden, de mogelijkheid voor interne saldering, mogelijkheden voor uitbreiding tot 200 stuks melkrundvee inclusief 140 stuks jongvee.

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen.

De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden.

Bij gemeentelijke verordening kunnen gemeenten afwijken van de wettelijke normen. Voor de onderbouwing van andere normen wordt de geursituatie berekend met het verspreidingsmodel V-Stacks gebied.

De gemeente is bezig met het opstellen van een geurbeleid. Zodra relevante beleidskeuzes zijn vastgelegd, zullen deze beschreven worden in dit bestemmingsplan.

In 1992 is de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren in werking getreden. In deze wet is de mogelijkheid geopend om per diertak aparte regels in een Algemene Maatregel van Bestuur te stellen over onder meer de minimale grootte van dierenverblijven.

Dit heeft in de loop der jaren geresulteerd in onder meer het Varkensbesluit, Besluit huisvesting legkippen en het Kalverenbesluit. Deze besluiten

GEZONDHEIDS- EN WELZIJNS-
WET VOOR DIEREN

worden thans gedeeltelijk herzien. Voor de beoordeling van uitbreiding van bestaande bedrijven geven deze besluiten een handvat voor wat betreft de minimale ruimte voor dierenplaatsen. Daarnaast speelt de mogelijkheid voor landschappelijke inpassing natuurlijk ook een rol.

GELUIDSZONES ROND WEGEN

In het kader van de Wet geluidhinder bevinden zich langs alle wegen zones. In buitenstedelijk gebied voor wegen, bestaande uit drie of vier rijstroken, geldt een zone van 400 m en voor wegen bestaande uit een of twee rijstroken geldt een zone van 250 m, gemeten vanuit de buitenste begrenzing van de buitenste rijstrook. Uitzondering hierop vormen die wegen waar een maximum snelheid van 30 km/uur geldt en die wegen waar op grond van een door de gemeenteraad vastgestelde geluidsniveaukaart vaststaat, dat de geluidsbelasting op 10 m uit de as van de meest nabijgelegen rijstrook 48 dB of minder bedraagt. In geval van geluidsgevoelige bebouwing binnen deze zone dient akoestisch onderzoek plaats te vinden. Op grond van het bovenstaande gelden voor de A50 een geluidszone van 400 m en een geluidszone van 250 m voor de overige wegen.

Binnen het plangebied zijn geen wegen waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km/uur.

Bij vaststelling of herziening van het bestemmingsplan, dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op gronden behorende tot één van voornoemde zones, waarbij de bouw van woningen, de realisering van geluidsgevoelige bestemmingen of de aanleg of reconstructie van een weg binnen de zone mogelijk worden gemaakt, dient het college van burgemeester en wethouders akoestisch onderzoek uit te voeren. Uit dit onderzoek moet naar voren komen wat de te verwachten geluidsbelasting voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen is en welke maatregelen eventueel dienen te worden getroffen zodat de maximaal toelaatbare grenswaarden niet worden overschreden. Indien grenswaarden worden overschreden dient voor de vaststelling van het plan ontheffing door de provincie te zijn verleend. Een gemeentelijk geluidplan is in voorbereiding. Relevante delen hieruit zullen, indien ze bekend zijn, worden opgenomen in dit bestemmingsplan.

GELUIDSZONES ROND SPOOR- WEGEN

Bij railverkeer geldt een voorkeursgrenswaarde van 55 dB. Ook binnen deze zone geldt dat er niet zonder meer geluidsgevoelige bestemmingen gerealiseerd mogen worden. De spoorlijn Den Bosch- Nijmegen heeft invloed op het bestemmingsplan Buitengebied. Langs de spoorlijn ligt een geluidszone van 200 m. Bij veranderingen binnen deze zone, bijvoorbeeld het toestaan van woningen, dient akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd.

Rondom enkele industrieterreinen binnen de gemeente Oss liggen vastgestelde geluidzones. Daarnaast liggen ook enkele industrieterreinen net buiten de gemeentegrenzen die hun zone (deels) over het plangebied hebben liggen. Voor het bedrijventerrein Molada is een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding waarbij tevens de bestaande geluidzone zal worden herzien. Als gevolg hiervan zal een andere geluidzone moeten worden opgenomen in dit bestemmingsplan.

De vigerende geluidzones zullen worden opgenomen op de bestemmingsplankaart en van een regeling worden voorzien.

Naast de gezoneerde bedrijven zijn tevens individuele bedrijven in of nabij het plangebied die geluid produceren, bijvoorbeeld rioolwaterzuiveringsinstallaties. Indien deze niet-zoneplichtig zijn, zullen de hindercontouren niet worden opgenomen op de plankaart van het bestemmingsplan.

In het Nationaal Milieubeleidsplan 4 wordt het vernieuwde externe veiligheidsbeleid verwoord. Deze beleidsvernieuwing houdt in bewuster en, in de richting van de burger, opener omgaan met externe veiligheid. Een gemeentelijk plan over externe veiligheid is in voorbereiding. Relevante delen hieruit zullen, indien ze bekend zijn, worden opgenomen in dit bestemmingsplan.

EXTERNE VEILIGHEID

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid inrichtingen zijn 27 oktober 2004 in werking getreden. Het Besluit externe veiligheid inrichtingen legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Bijvoorbeeld rondom chemische fabrieken, lpg-tankstations en spoorwegemplacementen waar goederentreinen met gevaarlijke stoffen rangeren.

De veiligheidsnormen worden uitgedrukt in het plaatsgebonden en het groepsgebonden risico van inrichtingen waarin bepaalde gevaarlijke stoffen worden gebruikt, opgeslagen of geproduceerd. De grenswaarde wordt bij het plaatsgebonden risico uitgedrukt in de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op een plaats buiten een inrichting zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeluk binnen die inrichting. Dit risico is een maatstaf voor de persoonlijke veiligheid van mensen die in de omgeving van een risicovolle activiteit wonen of werken (objecten).

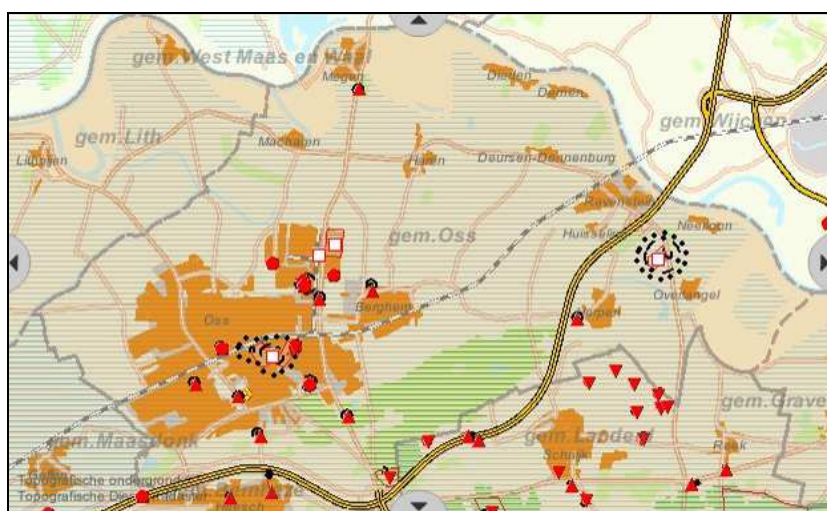
Ten tweede kent het besluit het zogenaamde groepsrisico. Hierbij gaat het om de kans per jaar dat een groep mensen in minimaal een bepaalde omvang slachtoffer wordt van een ongeval. In het besluit wordt dit gedefinieerd als de (cumulatieve) kansen dat ten minste 10, 100 of 1.000 personen overlijden als direct gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van de inrichting en van één ongeval in die inrichting.

waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Het groepsrisico moet worden bepaald binnen het invloedsgebied van de inrichting. Voor het groepsrisico gelden, anders dan voor het plaatsgebonden risico, geen grenswaarden maar slechts oriënterende waarden. Het gaat om een maatschappelijke verantwoordingsplicht aan de hand van het risico. Ten aanzien hiervan moet een belangenafweging plaatsvinden. De wijze waarop met het groepsrisico moet worden omgegaan, blijkt uit een bij het besluit behorende ministeriële regeling en de "Handreiking Groepsrisico".

Onderscheid wordt gemaakt tussen kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten.

Met de implementatie van het vernieuwde externe veiligheidsbeleid is reeds een aanvang genomen. De implementatie moet in 2010 gereed zijn.

De volgende gevaarlijke objecten, die vallen onder het Bevi vaststelling milieukwaliteitseisen voor externe veiligheid en inrichtingen, liggen in het plangebied of hebben hun invloedsgebied liggen in het plangebied.

Uitsnede Risicokaart Noord-Brabant

Tabel: Gevaarlijke objecten

type object	naam bedrijf	adres	bijzonderheden	Grootste afstand (groepsrisico, invloedsgebied)
Tankstation	SS+Oliehandel De Kock B.V.	Hescheweg 223	Vulpunt	110 m
Tankstation	Servauto Nederland B.V.	Graafsebaan 5	Vulpunt	110 m
Crossbaan	Regionaal Motorsportcircuit Nieuw Zevenbergen	Nieuw Zevenbergseweg	Reservoir	60 m
Tankstation	Esso Hanen-	Burg van Erpstraat 23	Vulpunt	110 m

	berg			
Tankstation	Auto Centre	Noord-Zuid 2	Vulpunt	110 m
	Flip Arts B.V.			
Tankstation	J. Wijnakker	Berghemseweg 1	Vulpunt	110 m
	B.V.			
Geen gegevens	N.V. Neder- landse Gas- unie	Ganzenweg 10	Geen gegevens	Circa 500 m
Tankstation	Tankstation van Kessel	Nistelrodeseweg (bui- ten gemeente)	Vulpunt	80 m
Gascompressor- station	Gasunie			

Bron: Risicokaart Noord-Brabant

Voor alle aanwezige tankstations met lpg in het plangebied geldt een plaatsgebonden 10^{-5} risicocontour van 35 m. Indien er binnen de 10^{-5} risicocontour (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig zijn, dienen er binnen drie jaar maatregelen te worden getroffen.

Ten aanzien van de grenswaarde 10^{-6} zijn de aan te houden afstanden bij bestaande lpg-stations recentelijk gewijzigd (20 maart 2007) als gevolg van afspraken voor het treffen van veiligheidsmaatregelen. De nieuwe afstanden staan in onderstaande tabel weergegeven.

Afstanden in meters tot kwetsbare objecten, waarbij wordt voldaan aan de grenswaarde 10^{-6} per jaar (bestaande situaties)

Doorzet (m ³) per jaar *	Afstand (m) vanaf vulpunt	Afstand (m) vanaf ondergronds of ingeterpt reservoir**	Afstand (m) vanaf aflever-zuil
1.000 tot 1.500 m ³	40	25	15
500 tot 1.000 m ³	35	25	15
< 500 m ³	25	25	15

Voor beperkt kwetsbare objecten tussen de 10^{-5} en de 10^{-6} risicocontour geldt dat door middel van maatregelen aan de bron het risico zoveel mogelijk beperkt moet worden. Kwetsbare objecten tussen de 10^{-5} en de 10^{-6} risicocontour dienen uiterlijk voor 1 januari 2010 te voldoen aan de 10^{-6} risiconorm.

De afstand tot de grens van het invloedsgebied met betrekking tot het groepsrisico bedraagt 150 m.

Vervoer gevaarlijke stoffen

Voor het maken van het bestemmingsplan betekent het vorenstaande dat in ieder geval aandacht aan het besluit moet worden besteed.

Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is de Circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' van toepassing. In deze circulaire worden normen gegeven ten aanzien van het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg,

spoor en water. Relevante routes in de gemeente Oss zijn de Maas, het Burgemeester Delenkanaal, de snelweg A50 en de (provinciale) wegen N625, N603, N329, N626 en de N277. Over de spoorlijn vindt eveneens vervoer van gevaarlijke stoffen plaats (bron: Structuurvisie Externe Veiligheid gemeente Oss, 14-12-2005).

Buisleidingen

Onder het vervoer van gevaarlijke stoffen zijn buisleidingen eveneens van belang. De regelgeving omtrent buisleidingen en externe veiligheid is momenteel aan veranderingen onderhevig. Vooralsnog dient echter nog uitgegaan te worden van de Circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgas-transportleidingen'.

In deze circulaire zijn veiligheidsafstanden vastgelegd voor transportleidingen waarin aardgas onder hoge druk wordt getransporteerd.

Bij de aanleg van nieuwe buisleidingen voor aardgastransport en het ontstaan van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van bestaande buisleidingen voor aardgastransport dienen minimaal aan te houden bebouwingsafstanden in acht te worden genomen.

In onderstaande tabel zijn ze opgesomd.

Diameter/druk	Incidentele bebouwing ¹		Woonbebouwing ¹	
	m. afstand	Risico van - tot	m. afstand	risico van - tot
4"/40 bar	4	10^{-8} - 8.10^{-7}	4	10^{-8} - 8.10^{-7}
16"/40 bar	4	8.10^{-7} - 7.10^{-6}	20	10^{-7} - 2.10^{-6}
30"/66 bar	5	4.10^{-7} - 3.10^{-6}	30	5.10^{-8} - 2.10^{-6}
48"/66 bar	5	6.10^{-7} - 5.10^{-6}	50	4.10^{-8} - 2.10^{-6}

Voor de gevallen waarbinnen dat nodig is gelden toetsingsafstanden. Onder de toetsingsafstand wordt verstaan de afstand waarbinnen de aard van de omgeving moet worden nagegaan.

Momenteel is de aanleg van een hoofdgasleiding door het plangebied in voorbereiding. Indien hieromtrent meer duidelijkheid is, zal deze worden opgenomen in dit bestemmingsplan.

BODEMVERVUILING

In 2005 is de Bodemkwaliteitskaart van de gemeente Oss verschenen. Doel van de bodemkwaliteitskaart is het vastleggen van de diffuse bodemkwaliteit van de gemeente Oss zodat op een verantwoorde wijze grondverzet op basis van de Ministeriële Vrijstellingsregeling grondverzet kan plaatsvinden.

In de Bodemkwaliteitskaart is de gemeente Oss opgedeeld in acht zones voor de bovengrond en drie zones voor de ondergrond. De diffuse bodemkwaliteit van de wegbermen van de halfverharde/ onverharde wegen zijn niet vastgesteld omdat uit de bodemonderzoek bleek dat het erg heterogeen verontreinigde bermen zijn.

Conclusie is dat de diffuse bodemkwaliteit van het buitengebied schoon is. Alleen wegbermen van de asfaltwegen zijn licht verontreinigd met PAK. De wegbermen van beton/ klinkerwegen zijn schoon. De bodemkwaliteit van de ondergrond is schoon.

Daar waar de bodem schoon is bevonden is vrij grondverzet mogelijk. Bij verontreinigde bodems en bij bodems waar geen gegevens over zijn bekend is geen onmiddellijk vrij grondverzet mogelijk.

De bodemkwaliteitskaart van de provincie Noord-Brabant is overeenkomstig de diffuse bodemkwaliteit zoals vastgesteld in de bodemkwaliteitskaart van de gemeente.

Binnen de gemeente is de ligging van 42 voormalige stortplaatsen bekend. Deze locaties vormen aandachtspunten indien hier of in de nabijheid hiervan ontwikkelingen plaatsvinden.

De provinciale milieuverordening is het instrument dat de milieubeschermingsgebieden vastlegt

De verordening bevat voor ten minste twee categorieën van gebieden regels:

- regels ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in bij de verordening aangewezen gebieden;
- regels inzake het voorkomen of beperken van geluidhinder in bij de verordening aangewezen gebieden.

Dit betreft grondwaterbeschermingsgebieden en stiltegebieden.

Het gebied tussen Macharen en Oss is aangewezen als grondwaterbeschermingsgebied (drinkwaterwinning). In de gemeente Oss bevindt zich geen stiltegebied.

De voornaamste bronnen van luchtverontreiniging zijn wegverkeer, industriële bedrijven en de landbouw. Snelrijdend en optrekkend verkeer zorgt voor uitstoot van voornamelijk stikstofdioxide (NO_2). Stagnerend verkeer veroorzaakt voornamelijk uitstoot van koolmonoxide (CO) en benzeen (C_6H_6). Daarnaast is verkeer ook een bron van fijn stof (PM_{10} en $\text{PM}_{2,5}$) in de lucht. Het verkeer was in het verleden ook een bron van luchtverontreiniging door lood (Pb) en zwaveldioxide (SO_2). Door verandering van de samenstelling van dieselolie en benzine is dit nu niet meer het geval.

Een minder sterke groei of afname van de uitstoot van stikstofdioxide, koolmonoxide, benzeen en fijn stof ten opzichte van de autonome situatie levert een positieve invloed op de lokale luchtkwaliteit. Een sterkere groei ten opzichte van de autonome situatie levert een negatieve invloed op de lokale luchtkwaliteit.

MILIEUBESCHERMINGS-
GEBIEDEN

LUCHTKWALITEIT

Het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP) gaat specifiek in op het thema luchtkwaliteit. Op basis van netwerkvisies is mede de situatie omtrent (de toekomstige) luchtkwaliteit in beeld gebracht. Voor het deelgebied waaronder de gemeente Oss valt komt men tot de volgende conclusies.

Toename van de intensiteit op snelwegen heeft minder gevolgen voor de uitstoot dan eenzelfde toename op het onderliggende wegennet. In de ochtendspits neemt de uitstoot op de snelwegen en buitenstedelijke wegen licht toe. Binnen de bebouwde kom wordt de uitstoot iets geringer. In de avondspits neemt de uitstoot op de snelwegen en het stedelijke wegennet iets af en op het regionaal wegennet iets toe.

Bij de provinciale weg tussen Oss en de A50 zal in 2010 sprake zijn van overschrijdingen van stikstofdioxide. Voor de gezondheid betekent dat er geen veranderingen optreden in het knelpunt voor stikstof (grenswaarde) en voor fijn stof (grenswaarde) in Oss.

De verwachting is dat maatregelen in het kader van de netwerkvisie nagenoeg geen effect hebben op de uitstoot van $PM_{2,5}$ en de gezondheid.

Op dit moment vinden er geen overschrijdingen plaats van de wettelijke norm van de CO_2 -emissies. De stijging van het aantal voertuigkilometers als gevolg van de maatregelen in het kader van de netwerkvisie heeft naar verwachting nagenoeg geen effect op de CO_2 -emissies, aangezien de stijging van het energieverbruik afneemt als gevolg van de betere doorstroming op het wegennet (Bron: Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan).

Een gemeentelijk luchtkwaliteitplan is in voorbereiding. Relevante delen hieruit zullen, indien ze bekend zijn, worden opgenomen in dit bestemmingsplan.

CONCLUSIES

De volgende zones, gebieden en dergelijke in het plangebied leggen beperkingen op het gebruik:

- milieuzones rond de bedrijven op basis van de milieuvergunning (dit is inclusief zones ten behoeve van industrielawaai);
- rond de agrarische bedrijven gelden afstandseisen voor stankgevoelige objecten;
- aan veehouderijbedrijven in de kwetsbare gebieden (de voor verzuring gevoelige gebieden in de Ecologische Hoofdstructuur) en een zone van 250 m daaromheen worden strenge beperkingen gesteld aan de ammoniakemissie uit bestaande veehouderijen (met uitzondering van biologische veehouderijen);
- langs verschillende wegen in het plangebied geldt een geluidszone (400 m voor snelwegen, 200 m voor overige wegen). Langs de spoorlijn ligt een geluidszone van 300 m. Binnen deze zones dient bij, mogelijke, veranderingen akoestisch onderzoek plaats te vinden;

- overige verplichte zones, zoals die bijvoorbeeld gelden voor hoogspanningsleidingen en inrichtingen (externe veiligheid), zullen een plaats krijgen op de plankaart van het bestemmingsplan.

B i j l a g e n

Bijlage I: Verslag overleg Watertoets Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Oss

Datum : 22 januari 2007
Plaats : gemeentehuis Oss
Opgesteld door : de heer H.J.D. Nienhuis (BügelHajema Adviseurs)

Aanwezig:

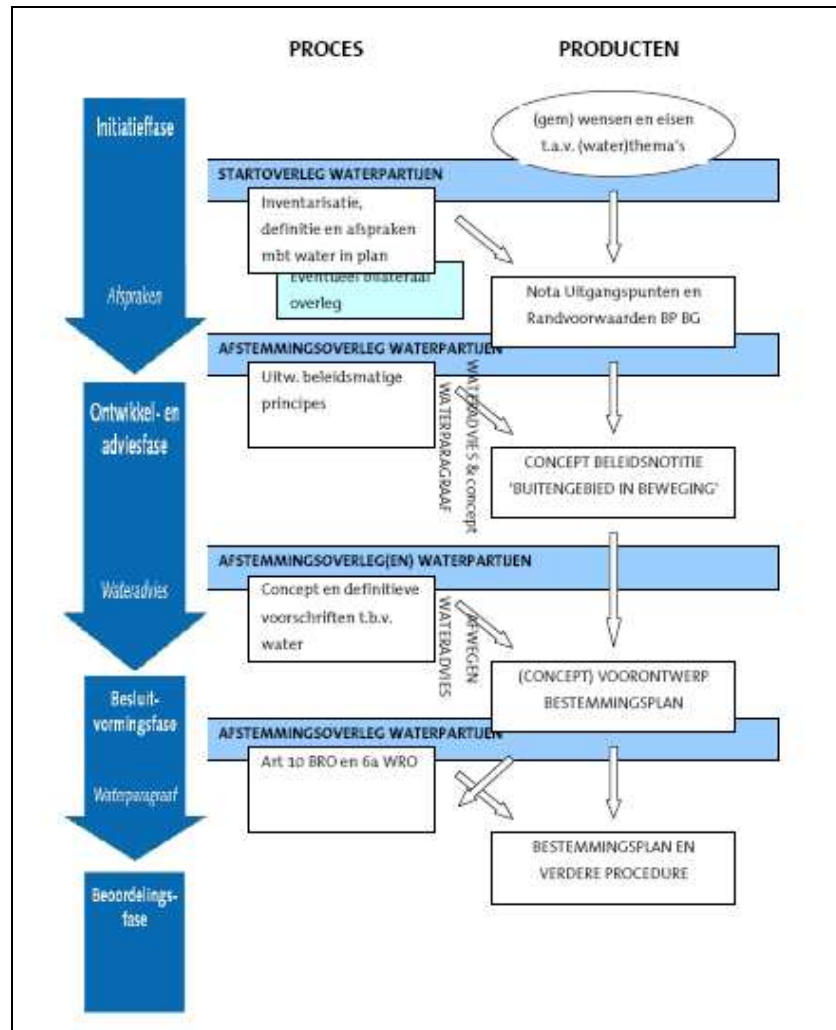
- de heer J. van den Bergh	(Waterschap Aa en Maas),
- de heer. M. van Zutphen	gemeente Oss
- de heer. F. van Geenen	gemeente Oss
- mevrouw C. ter Maat	Rijkswaterstaat
- de heer. W. Hendrix	Rijkswaterstaat
- mevrouw T. Huijsmans,	provincie Noord Brabant
- de heer J. Bax en	provincie Noord Brabant
- mevrouw A. Verbeek	provincie Noord Brabant
- de heer M. van den Akker	Brabant Water
- de heer J.W. Bomhof	BügelHajema Adviseurs
- de heer H.J.D. Nienhuis	BügelHajema Adviseurs
-

Algemeen

Proces Watertoets

De watertoets in het bestemmingsplan buitengebied Oss¹⁰ wordt vormgegeven conform het navolgende schema.

¹⁰ In bijlage II is het plangebied van onderhavig bestemmingsplan weergegeven

Het is de insteek van de gemeente op verschillende momenten met alle waterpartijen deelproducten te bespreken. Van belang zijn hierbij:

- van het overleg wordt een verslag opgesteld;
- tevens wordt er een concept waterparagraaf opgesteld;
- vervolgens wordt de concept waterparagraaf ter beoordeling voorgelegd aan de relevante partijen: Waterschap Aa en Maas, de provincie Noord-Brabant, Rijkswaterstaat, Gemeente en Brabant Water;
- de concept waterparagraaf wordt eventueel aangepast met de opmerkingen van bovengenoemde partijen;
- de waterparagraaf wordt vertaald/afgewogen naar het bestemmingsplan, inclusief de ontwikkelingsvisie voor het plangebied (notitie Buitengebied in Beweging);
- een concept van de artikelen waarin de belangen van het thema 'Water' zijn opgenomen, inclusief de concepttekst van de toelichting voor dit thema in het bestemmingsplan wordt ter beoordeling aan de overlegpartners voorgelegd;
- hiermee is voorbereidingsfase (initiatief en advies) afgerond en wordt de procedurefase opgestart;

- het bestemmingsplan wordt in het kader van het artikel 10 Bro-overleg aan de overlegpartners voorgelegd;
- reacties van het Bro-overleg worden verwerkt;
- het verslag van dit startoverleg wordt opgenomen als bijlage in de toelichting van het bestemmingsplan.

Er zijn drie 'formele' momenten waarbij men wensen en eisen kenbaar kan maken. Tussendoor wordt via telefoon, mail en zo nodig extra overleg informatie uitgewisseld.

Mededeling RWS

Rijkswaterstaat wenst bij een volgend gesprek tevens een collega te betrekken die specifiek de provincie Noord-Brabant in zijn takenpakket heeft, de heer M. Perij. Deze zal bij een volgend overleg eveneens worden uitgenodigd. Afsproken wordt dat het verslag van deze bijeenkomst ter kennisneming aan de heer Perij wordt gezonden.

Status overleg

Dit overleg heeft de status van een startoverleg waarin de wensen en eisen van de verschillende partijen geïnventariseerd worden. Doel is om in een zo vroeg mogelijk stadium de belangen en adviezen mee te laten wegen in de keuzes ten aanzien van het bestemmingsplan.

Naast het bestemmingsplan wordt eveneens een ontwikkelingsvisie opgesteld. Het bestemmingsplan legt meer de huidige situatie vast (conserverend), de ontwikkelingsvisie gaat meer in op de gewenste situatie.

Waterbeleid

Ten aanzien van het thema water zijn op verschillende niveaus vele beleidsdocumenten beschikbaar¹¹. Het beleid zal in de waterparagraaf dan wel in de toelichting van het bestemmingsplan worden beschreven.

Opgemerkt wordt dat het Reconstructieplan (Maas en Meierij) in het algemeen geen harde randvoorwaarden geeft voor de keuzes die in het bestemmingsplan worden gemaakt ten aanzien van water. Veelal wordt het thema water in het kader van de reconstructie pas relevant voor een bestemmingplan indien concrete projecten gestart worden.

Het waterschap heeft een nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan opgesteld (bijlage) en is momenteel bezig met een herziening van de Beleidsnota Uitgangspunten Watertoets. Bij het opstellen van het bestemmingsplan dient hiermee rekening gehouden te worden.

¹¹ Een overzicht van de beleidsdocumenten staat in bijlage I

Waterkeringen en watergangen

In het plangebied van Oss liggen (primaire) watergangen en – keringen. De primaire waterkering is de dijk langs de Maas. Deze kent een beschermingszone van 30 m en een buitenbeschermingszone van 20 m. Samen leveren deze een in het bestemmingsplan te hanteren zone op van 50 m vanuit de teen van de dijk. Hierbinnen zijn ontwikkelingsmogelijkheden niet toegestaan, dan wel zeer beperkt. Naast de primaire waterkeringen liggen overige waterkeringen langs het Burg. Deelenkanaal en de Hertogswetering. De Keurkaart wordt digitaal opgestuurd naar BügelHajema Adviseurs.

Ten behoeve van toekomstige binnendijkse ophogingen (waarbij tevens de kruin wordt verhoogd) geldt langs dijken eveneens een zone. Deze zone is echter lastig in een bestemmingsplan vast te leggen. Echter, deze zone valt samen met de bovengenoemde zones die wel in het bestemmingsplan worden neergelegd. Voor het waterschap is het voldoende als de kering (dijk) en de beschermingszone van 50 m aan weerszijden worden vastgelegd.

Rijkswaterstaat verzoekt het buitendijksgebied (de uiterwaarden) in het kader van 'Beleidslijn Ruimte voor de Rivier' een dubbelbestemming te geven.

Door het waterschap is een kaart overhandigd waarop alle watergangen staan aangegeven. Afgesproken is dat deze kaart digitaal wordt opgestuurd. Alle blauw aangegeven watergangen (primaire watergangen) dienen als zodanig op de plankaart van het bestemmingsplan aangegeven te worden.

Tevens is met Rijkswaterstaat afgesproken dat datgene wat bepaald is binnen het plangebied in de 'Beleidslijn Ruimte voor de Rivier' wordt overgenomen. Tevens zal worden ingegaan op de Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken (WBR).

In het kader van deze wet, de Wet bodembescherming (Wbb) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) is er sprake van verschillende beheersvormen. In het kort komt het er op neer dat Rijkswaterstaat binnen het rivierbed verantwoordelijk is voor de (grond)waterkwaliteit en -kwantiteit. De beheersvormen dienen beschreven te worden in de toelichting van het bestemmingsplan. Voor de voorschriften heeft het geen gevolgen.

In het bestemmingsplan wordt in de toelichting het watersysteem van de gemeente Oss beschreven. Onderdeel van deze beschrijving vormt een doorkijk naar het regionale watersysteem.

Overige waterwerken

Het waterschap gaat na en informeert in hoeverre er nog sprake is van overige waterwerken die van belang zijn voor het bestemmingsplan. Tijdens het overleg is reeds aangegeven dat zich binnen het plangebied in elk geval een sluis en vistrappen bevinden.

Waterkwantiteit

Er bevinden zich geen concrete zoekgebieden voor waterberging binnen de gemeente Oss. Wel is er een gebied dat gereserveerd is als zoekgebied waterberging. Discussies hieromtrent dienen nog gevoerd dan wel afgerond te worden.

Bij de actualisering van het bestemmingsplan dient de gemeente in overleg met het waterschap nog een nadere ruimtelijke afweging te maken omtrent het nut en de noodzaak tot het opnemen van deze reserveringsgebieden op de plankaart en in de voorschriften.

Ten aanzien van grondwater wordt gemeld dat de provincie een knelpuntenkaart heeft. In de gemeente zijn verschillende punten waar grondwateronttrekking plaats vindt. Een van deze punten bevindt zich in het plangebied van dit bestemmingsplan. Hier wordt grondwater onttrokken ten behoeve van drinkwater. Op de Waterkansenkaart staat dit punt aangegeven. In de gemeente bevinden zich geen fluctuatiezones.

Ten aanzien van de Beerse overlaat (overloopgebied bij hoge waterstanden Maas) wordt gemeld dat dit project vele discussies oproept en dat doorgang twijfelachtig is.

Datgene wat in de Nota Ruimte over dit onderwerp vermeld staat wordt in het bestemmingsplan overgenomen. Op de plankaart of in de voorschriften hoeft met dit project nog geen rekening te worden gehouden.

Waterkwaliteit

Bij het thema waterkwaliteit speelt naast de kwaliteit van het oppervlaktewater ook de kwaliteit van het grondwater een rol. In de gemeente is sprake van grondwater en bodemverontreiniging met zware metalen.

Het 'beschermingsgebied drinkwaterwinning' zal op de plankaart worden aangegeven als aanduiding dan wel als dubbelbestemming (dit vormt een provinciale restrictie). De provincie heeft kaartmateriaal met de exacte begrenzingen.

Met betrekking tot het waterwingebied heeft het drinkwaterproductiebedrijf vrijstelling van het aanlegvergunningstelsel (Verordening Waterhuishouding/Provinciale Milieuverordening) voor werkzaamheden ten behoeve van de drinkwatervoorziening. Dit dient verwoord te worden in de bestemmingsplanvoorschriften.

De grote drinkwaterwinning binnen de gemeente wordt in het bestemmingsplan voorzien van een bouwblok. Deze installaties vormen in het kader van de externe veiligheid een aandachtspunt. Bij hoofdwatertansportleidingen dient een afstand te worden aangehouden van 3 m aan weerszijden. Brabant Water levert naast drinkwater ook andere kwaliteiten ten behoeve van bijvoorbeeld de industrie. Afhankelijk van het zakelijk recht dat is gevestigd gelden afstanden van tweemaal 3 m of tweemaal 5 m.

Hoofdrisoolpersleidingen dienen eveneens op de plankaart te worden aangegeven. Bij deze Riisoolwaterleidingen dient een afstand te worden aangehouden van 3,50 m aan weerszijden. Digitale gegevens hierover worden door het waterschap opgestuurd.

Afgesproken is om in de toelichting van het bestemmingsplan het gemeentelijk Waterplan, de Keuren (waterkeringen en oppervlaktewater) van het waterschap en de provinciale milieuverordening te noemen.

Overige watergerelateerde onderwerpen

Door het plangebied loopt een aantal Ecologische Verbindingszones. Op een kaart van het waterschap is onder andere de stand van zaken weergegeven ten aanzien van deze zones. Afgesproken is om de gerealiseerde zones over te nemen op de plankaart en als natuur te bestemmen. Over de precieze afmetingen van de zones vindt later door het waterschap en gemeente afstemming plaats.

Rijkswaterstaat geeft het belang aan van natuurlijke oevers en het natuurproject Keent. In de gemeente is ook sprake van recreatief medegebruik al dan niet gepaard gaand met natuurontwikkeling. Momenteel wordt onderzocht in hoeverre er sprake kan zijn van een recreatief medegebruik van de Maasoevers. Indien hierover meer duidelijk is, worden deze projecten genoemd in het bestemmingsplan en indien relevant voorzien van een planologische regeling.

Samenvatting afspraken

Afspraak	Verantwoordelijk	Uiterlijke datum
Digitale informatie (kaarten) worden beschikbaar gesteld aan BügelHajema Adviseurs (watergangen, leidingen, beschermingszones, EVZ, EHS, beschermingsgebied drinkwaterwinning).	Waterschap, Provincie	03-02-2007 (waterschap heeft reeds aangeleverd)
Beleidsdocumenten zullen worden beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan	BügelHajema Adviseurs	-
Het waterschap is bezig met een herziening van de Beleidsnota Uitgangspunten Watertoets. Met deze wordt rekening gehouden.	BügelHajema Adviseurs	-
Het buitendijksgebied (de uiterwaarden) krijgt in het kader van de 'Beleidslijn Ruimte voor de Rivier' een dubbelbestemming.	BügelHajema Adviseurs	-
De verschillende beheersvormen tav. water worden beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan.	BügelHajema Adviseurs	-
In de toelichting van het bestemmingsplan zal het (regionale) watersysteem beschreven worden.	BügelHajema Adviseurs	-
Aan BügelHajema Adviseurs wordt geïnformeerd in hoeverre er nog sprake is van overige waterwerken die van belang zijn voor het bestemmingsplan.	Waterschap	03-02-2007
Indien de zoekgebieden ten aanzien van waterberging nog actueel zijn, worden de gebieden opgenomen op de kaart bij de ontwikkelingsvisie.	BügelHajema Adviseurs	-
Datgene wat in de Nota Ruimte over de Beerse overlaat is vermeld, wordt in het bestemmingsplan overgenomen.	BügelHajema Adviseurs	-
Het 'beschermingsgebied drinkwaterwinning' zal op de plankaart worden aangegeven als aanduiding dan wel als dubbelbestemming	BügelHajema Adviseurs	-
Met betrekking tot het waterwingebied heeft de drinkwatermaatschappij vrijstelling van het aanlegvergunningstelsel. Dit dient geregeld te worden in het bestemmingsplan.	BügelHajema Adviseurs	-
De grote drinkwaterwinning binnen de gemeente wordt in het bestemmingsplan voorzien van een bouwblok.	BügelHajema Adviseurs	-
Hoofdrinolpersleidingen worden op de plankaart aangegeven.	BügelHajema Adviseurs	-
Gerealiseerd Ecologische Verbindingszones krijgen een natuurbestemming op de plankaart.	BügelHajema Adviseurs	-
Digitale informatie van Rijkswaterstaat kan worden opgevraagd bij het Frontoffice ANI (043-3294444).	BügelHajema Adviseurs	03-02-2007
De heer Perij van Rijkswaterstaat zal worden benaderd om zitting te hebben bij het wateroverleg (dit verslag wordt hem toegestuurd)	Gemeente	03-02-2007
Volgend overleg vindt medio oktober 2007 plaats.	Ieder	

Bijlage II

Deelnemers klankbordgroep buitengebied

- Waterschap Aa en Maas (thema water)
- ZLTO Hertogswetering (thema landbouw)
- Stichting Landschapsbeheer Oss (thema landschap)
- Provincie Noord Brabant (algemeen)
- Brabantse Milieufederatie (thema Milieu)
- Universiteit Leiden (thema archeologie)
- Recron (thema recreatie)
- Kamer van Koophandel (thema economie)

Deelnemers klankbordgroep heemkunde en archeologie

- Heemkundekring Megen ca.
- Stichting Herpen in woord en beeld
- Heemkundekring Berghem
- Heemkundekring Land van Ravenstein
- Stichting Neerlangel Historie en Toekomst
- Archeologische werkgroep Oss
- Bond Heemschut
- Stichting Vorstengraf
- Archeologische werkgroep Ravenstein

Deelnemers overleg watertoets

- Waterschap Aa en Maas
- Rijkswaterstaat
- Provincie Brabant
- Brabant Water

Deelnemers overleg natuur en milieu

- Waterschap Aa en Maas
- Milieusteunpunt Oss
- Stichting Natuurmonumenten
- Staatsbosbeheer
- Stichting Landschapsbeheer Oss
- IVN
- Brabants Landschap
- IVN Vogelwerkgroep

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Oss

Contactpersoon

de heer M. van Zutphen

Rapport

Gebiedsbeschrijving
bestemmingsplan Buitengebied
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding

de heer drs. J.W. Bomhof
BügelHajema Adviseurs

Supervisie

de heer J.B.M.J. Verbruggen
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer

188.00.01.20.02

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
Postbus 2153
3800 CD Amersfoort
Telefoon: (033) 465 65 45
Telefax: (033) 461 14 11
E-mail:
amersfoort@bugelhajema.nl
www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort